

בעזרת השם יתברך



מִי שְׁלוֹמֹד בְּכָל יוֹם אֶרֶץ שְׁלֹשֶׁת
הַלְמוּדִים הָאֵלֹה, בּוֹנֵה לְעֶצְמוֹ

בִּי"ת נֶצַחִי

זֶה מֶלֶךְ שֶׁהוּא לִפְנֵינוּ לְעוֹלָמִי
עוֹלָמִים וְלִנְצַח נֶצַחִים (אֲמִיר בְּנִיחִ).



לְמוֹד יוֹמִי

בְּבִלִי יְרוּשָׁלַיִם תּוֹסֶפֶתָא

בְּעִרְכָּה מְפֹאֶרֶת מוֹקֶדֶת וּמִפְסָקֶת



פֶּרֶשֶׁת וִילָךְ תִּשְׁב"ה-פּו





היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

1415 55th Street
Brooklyn NY 11219
347.760.5924

היכל הקודש

קרית יואל

8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.467.5299

היכל הקודש

מאנסי

34 Union Rd.
Spring Valley, NY 10977
845.445.9314

היכל הקודש

כני ברק

רחוב ירושלים 2
052.760.5715

היכל הקודש

וויליאמסבורג

27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652

היכל הקודש

קרית יואל

8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.662.4888

היכל הקודש

בלומינגטון

24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804

היכל הקודש

ירושלים

רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

גדפס ע"י

קרן הדפסה
היכל הקודש

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף ז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" **ר"ן** **הוספות**

וטעמא משום דבאין לכפר על (טומאת) מקדש וקדושי מבנותיו דהתם ובביריתא חידש ספי מבנותיהן דהא דקתני שחלולו לא בא אלא לכפר על מבחו הוצינן לאפקי עינך הפנימי דבעינן תרתי טומאת מקדש ומבחו הוצינן ואף על גב דנשמעיהם דאין לא משום גזירה דהי מקצין בגופן אפי' נמנרת חטאת הפנימיות היינו משום דהכי נגמיר דמותר

חטאת צבור לשלול ורבינו אבאלי מפני כפרושי הערוך וגרס תניא תניא נמי הכי וקאי אמילתא דרבי נתן דאמר דלרבי שמעון מקצין בזה בפנפן האויל ומעיקרא עולה והשתא עולה אבל לא במזבח חטאת בו וזממה אמר רבי שמואל דלעיל היה ליה לאתויי **דלמא** אם תמצני לומר קאמר. ורבי יוחאי נמי שחישב נמי לרבי יעריה על טומאה שאירעו בין זו לזמן בין אם תמצני לומר קאמר וקשיא ראשונה ומי את ליה לרבי שמעון כל בית דין מנחה לא חש להניח דאיכא למימר דאפרשינו בזה אחר זה ואינו חושש בקושיא דליקו ולימא ליה לקרא בו ועת דהייבא ליה לית את הקטא בריעיה את ליה לרבי שמעון כל בית דין מנחה בדרכיה מנחות פ' החרדה (עט) ומזה הא מזה דהייבא דאית ליה הקטא בריעיה ליה ליה כל בית דין מנחה ובאן את ליה הקטא בריעיה: **תורה** ששחטה שלם תורת חבירו **בשרה**. ועלה שלם חובה משום שלם בעלים לא מסיפלא דאן שנינו בעלים לא (א"כ) בוריק דהא חסדא אמר פסולה פירוש לא עלתה לשם חובה משום דהוי שנינו קודש כשאמר תורת פלוני לשם תורה אחרת של פלוני אבל אמר תורה זו לשם פלוני כשרה נמורה לפי שדורו שנינו בעלים כשחטה בדשריה נמורה: **הנה"ח** לא חסדא אמר פסולה. נראה דקאמ בתורה פליג משום דכתיב וכן קריא שלמו ובקונטרס פירש דהוא חזין בשאר קרבנות: **אמר** רבא חטאת שחטה שלם חסדא אמר פסולה פירש רבנו עמרם דרבה רב חסדא ס' לא דרבה אירודי וטעמא דתורה משום לומר משום דל' לאירי ששחטה שלם חטאת חבירו ונראה דלא הכי מיייר מולא חטאת בחריא חבירו אלא מיייר בחטאת חלב לשם חטאת דם דכאמר רבא לקמן בפירוק (דף טז) חטאת חלב ששחטה שלם חטאת דם לשם חטאת עבודה וזה כשרה לשם חטאת נזיר לשם חטאת מצודע פסולה חזי שולת ניעוה ואם תאמר ותרתי דרבה למא ליה ויש לומר דהך דהכא נקט לאשמועינן דשנינו קודש איפכא משנינו בעלים א"כ רבא לא פירש הפסוקים כדברי דאמור ברש פירוק (לעיל דף ז) דרב סיקר כי אמר יציר שנינו קודש ומשני ודאן דלסקן נקט להלך בחטאת וגם שנינו בעלי דאירי כי רביע רבא חטאת חלב ששחטה שלם חטאת דטומאת מקדש וקדושי מזה: **חטאת** ששחטה על מי שמחוייב עולה כשרה. ובגון שלא הפרישה עזין דאי הפרישה וזה ליה כעל מי שאינו מחוייב כלום אם תמצני לומר חטאת לא מכפרא אגשה דלאחר הפרשה שחטאנו עולה ויא אכר על כפר על חבל א"כ דאמר דהי עליו עולה בדכפרישעה יכפר על מי עשה שעוב: **על** מי שמחוייב כלום פסולה. אי גרסינן בזה מפרא עולה דגבי עולה נמי כתיב לכפר עליו דאי גרסינן חבא חטאת ל' אידך מילתא דרבא דחטאת מכפרת על חייבי עשה מוכא שמעתינן לה: **על** חייבי עשה לא כל שכן. מתיא קל דחומר וזהו קל למימר דאפילו מקביעא

כמכפרא אלא דאניה מכפרא דהאלי ועיקרא למילתא אחריתי קאתיא דאנוי קל דחומר לקפאי: **עולה**

לרבי רבי שמעון אין נפין תמימין, ודבר נגמיר לה רבי יוחנן מרביה דפליגי בה רבי שמעון ורבנן לרבי שמעון ליה ליה כל ביד מנחה עליון להבשרין להמדיי שנה הבאה (ולמור) אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו דאז קודשים למדקחן שפרו אותן ממשות וחייל כלל כלא מום ויציאם לחול ויפלו דמיהו למותר תרומה ואחר כך יחזרו ויחזרו אותם מתרומה חרשה ויבשרו לתמידין ולרבי רביהם נפרד תמימים

לרבי רבי שמעון, אין נפין תמימין. ועוד, הא בעא מיניה רבי יוחאי מרבי יוחאי, שיערי עצרת שקבל דבן בשני כוסות, ונזרק דמו של ראשון, שני למה הוא בא, על טומאה שאורעה בין [וריקה של] זה לזה [נזרק דמו של שני למה הוא קריבין]. עד כאן לא מביעיא ליה אלא עשה דלאחר שחוטתו, אבל עשה דלאחר הפרשה לא קא מביעיא ליה. דלמא אם תמצני לומר קאמר, איתמר, תורה ששחטה לשם תורת חבירו (בשרה), רבה אמר, בשרה. רב חסדא אמר, פסולה. רבה אמר, בשרה, תורה לשם תורה נשחטה. רב חסדא אמר, פסולה, לשם שלמים נשחטה ביעין. אמר רבה, מנא אמנא לה, דתנאי, זכר ובה תורה שלמים ביום הקריב את זבחי' וגו', אפא חנין אמר משום רבי אליעזר, בא ללמד, תורה ששחטה לשם שלמים בשרה, שלמים ששחטו לשם תורה פסולים. ומה הפרש בין זה לזה, תורה קריה שלמים, ואין שלמים קרוין תורה. שלמים לשם תורה פסולה, הא תורה לשם תורה בשרה. מאי לאו, דתבריה, לא, דיריה, אבל דתבריה מאי, פסולה, אדתינן שלמים לשם תורה פסולה, ליתני תורה לשם תורה, וכל שכן שלמים לשם תורה. שלמים לשם תורה דיריה אצטרף ליה, סלקא דעתך אמינא מתוך תורה קריה שלמים, שלמים נמי קרוין תורה, וכי שחטו להו לשם תורה ליכשרי. קא משמע לן: אמר רבא, חטאת ששחטה לשם חטאת בשרה, לשם עולה פסולה. מאי מעמיא, ושחט אותה לחטאת אמר רבא, ורבי חטאת לשם חטאת נשחטה, לשם עולה פסולה. ורבי רבא, חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת, פסולה. על מי שמחוייב עולה, בשרה. מאי מעמיא, וכפר עליו, עילי ולא על חבירו. חבירו דומיא דיריה, במחוייב כפרה כמותו. ואמר רבא, חטאת ששחטה על מי שאינו מחוייב כלום, פסולה. שאין לך אדם בישארא שאינו מחוייב עשה. ואמר רבא, חטאת מכפרת על חייבי עשה מוקל וחומר, על חייבי פירות מכפרת, על חייבי עשה לא כל שכן, למימרא דבת מונה היא, והאמר רבא חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת, פסולה. על מי שמחוייב עולה, בשרה.

כמכפרא אלא דאניה מכפרא דהאלי ועיקרא למילתא אחריתי קאתיא דאנוי קל דחומר לקפאי: **עולה**

מכפרא אלא דאניה מכפרא דהאלי ועיקרא למילתא אחריתי קאתיא דאנוי קל דחומר לקפאי: **עולה**

עולה. דרוחן. חזן. אע"ז דאעשה מכפרת יותר מחטאת דהא מקריבנא: רי"צה
פרקליט. ע"ז דאבא בעל חילת תמצודע ונוד לרבי מייח קרבן אלא לאישתרוי
בקדשים כדאמר בפרק בתרא דבריתא (דף כו.) ואפילו דם חטאת קודמת לעולה ולא
זקלקת תורה: ואמרתם. וכן פסח. האי קרא תביא ברישא ושומר את חרש האביב וזה

ליה לאקומי ובשניו בעלים באו אינו ענין אלא
משום דביקל בה כל עבודת דרבניו ועישא
(דמשמע) מסתמא כל עשית הלכך מוקי ליה
לשינוי קודש: וזבחת. דרב תורה
(נענוט) קודש. דריש לה בשעתה לומר שבחובה
(שדיא באה מן החולין) דחם בגמרא נמי מייח
דרש דהבא: וזבא. ידע שלמים. ועולה ליבא
למימר דאיהא באה מכל זבא וכן בדף' בקנטרס
דאיהא באה נקבה ועד איבא לקמן תלאת קראי
דההוא דאם כבש מוכח בהדיא דהוי שלמים ועוד
דדורון קדשים קלים אצל קדשים קלים ולא אצל
קדש קדשים כדלקמן (דף טו.) וזבחת. פסח
לכודר נזמן. כספירי פרשת תער. דריש
כלולה בשני קדש דהי איתא דהם הבהו את לי
אלא וזבחה שאר עבודות מנן ואשניו (קודש)
קא ת"ל ועשית יבול אף הקטר חלב ותר"ל הבהו
ואין זה בסוגיא שלנו: וזבא. לעכב בין הבא בין
הבא. בשני קדש בכל עבודות שלמים בעלים
בזבחה אע"ז דהוא בזבחה כתיב בפרשת בא אל
פרעו קדש. ודעיתא בפרשת דהא אבני מכל
מקום משמע דהא בחייתו כשהוא עשוי במצותו
כדפי' בקנטרס דהשתא דהא דקאמר אשכחן וזישה
שאר עבודות מנן לי אשניו בעלים קא ידע
לפרש דבין בשניו קודש בין בשניו בעלים קבעי
מנן לי לעכב דהוא קא דוקא אובחיה ומתאפקה
דחננא לשינוי בעלים בשניו קדש אית לי
לאקומי דהא חזקת לעכב בין בשניו בעלים
בשניו קדש ושנייא דהואיל וגלי לוי לא ניהא
לחאי פירושא כדאמר בפרשת קנא: מה שלמים בין
בזבחה בין בשאר עבודות לא חלקת בהן. וא"ת
כיון דכתיב ועשית פסח לעכב בשניו קדש בכל
עשית שלחוק קרא מנחיה וחייו שלמים דמה
שלמים לא חלקת בין בשניו קדש לשינוי בעלים
למצוה אף לפסח לא חלקת לעכב: וזבחת. אלא
למה לי. לקמן בפרק בית שניא (דף לו.) ובפסחים
פר מן שהה מנא (דף עז.) דריש דהא דפסח
למעט מותרת פסח וזה כתיב ובפסחים
כסף מיד ששח (דף סב.) דריש רבי אליעזר
מזהא דפסח לא הוא כשר לשם אחרים ולא
אחרים כשרין לשם פסח ורבי אליעזר לטעמיה דהא
ליה עובבא באשם ולא מוקי ליה למימר דאית
אשם לא נאמר בו הוא כשר. כל מקום שנאמר
הוא בזבחה. פירש בקנטרס ולא גרסין ליה
משום דליתא בביתא דלקמן ואין למחוק
בשכיל כל הספרי דאפשר שראא בביתא בשום
מקום בתוספתא:

וריקה

מקריבנא לא מכפרא. מקריבנא מכפרא. ואמר רבא,
עולה ששחטה שלא לשמה, אסור לזרוק דמה שלא
לשמה. איבעית אימא קרא, איבעית אימא מכפרא.
איבעית אימא קרא 'מוצא שפתיך תשומר' וגו'.
איבעית אימא. סברא משום דשני בה כו', כדריש
פירקא. ואמר רבא. עולה הבאה לאחר מיתה, שחמה
בשינוי קודש, פסולה. בשינוי בעלים, כשרה, דאין
בעלים לאחר מיתה. ורב פנחס בריה דרב אמר
אמר, יש בעלים לאחר מיתה. אמר ליה רב אשי
לרב פנחס בריה דרב אמר, דוקא קאמר בו יש
בעלים לאחר מיתה, ובעי לאיתוי עולה אחריית. אי
דלמא, דאי איבא פמה עשה גביה מכפרא. אמר
ליה, דוקא קאמינא. ואמר רבא, עולה דורון היא.
היכי דמי, אי דליכא תשובה, וזבא רשעים תועבה.
ואי דאיכא תשובה, התניא, עבר על מצות עשה
ושב, לא זו משום עד שמוחלים לו. אלא משום מיהא,
דורון הוא. (הפאת ע"ל מ"י מכפ"ה עול"ה לאחר
דורון סימ'). תניא נמי הכי, אמר רבי שמעון, הפאת
למה באה. למה באה, לכפר. אלא למה באה לפני
עולה, לפירקליט שזכנם, [רי"צה פרקליט, נגנם] דורון
אחריו: חזין מן הפסח והתענית כו'. פסח, מנל,
דכתיב 'שומר את חרש האביב ועשית פסח', שינוי
כל עשיתיו לשם פסח. אשכחן שינוי קודש, שינוי
בעלים מנל. דכתיב 'ואמרתם וכן פסח הוא, שתהא
זבחה לשם פסח. אם אינו ענין לשינוי קודש, תנינו
ענין לשינוי בעלים. אשכחן למצוה לעכב מנל. אמר
קרא, 'וזבחת פסח לה' אלהיו' וגו'. מחקיף לה רב
ספרא, האי 'וזבחת' להכי הוא דאיתא, האי מביע ליה
לכרוב נחמן, דאמר רב נחמן אמר רבא בר אבבה,
מנן למותר פסח שקרב שלמים, שנאמר 'וזבחת
פסח לה' אלהיו זבא וזבך'. והלא אין פסח קא
אלא מן הקבשין מן העזים, מנא למותר הפסח,
שיתא לרבא ברא מן הצאן ומן הקדש. ומאי ניהו,
שלמים. אלא אמר רב ספרא, 'וזבחת פסח' לכרוב
נחמן, 'שומר את חרש האביב' למצוה בשינוי קודש.
'ואמרתם וכן פסח' בשינוי בעלים למצוה. 'הוא'
לעכב בין הקא והבא. ואשכחן זבחה, שאר עבודות

מנל. הואיל וגלי. גלי. רב אשי אמר, 'הואיל וגלי גלי' לא אמרין. אלא (עבודות) מנל,
דכתיב 'זאת התורה לעולה ולמנחה' וגו'. ותניא, 'ביום צוהו את בני ישראל להקריב
את קרבניהם', זה כבוד ומעשר ופסח, הקישו הקדוש לשלמים. מה שלמים בין שינוי
קודש בין שינוי בעלים בענין למצוה, אף כל בין שינוי קודש בין שינוי בעלים למצוה.
ובשלמים, מה שלמים בין זבחה שאר עבודות לעכב, (משום שנאמר 'הוא' בזבחה אינו אלא לעכב). אלא 'הוא' למה לי, כדחניא,
תחלוף בו בין זבחה לשאר עבודות לעכב, אבל אשם לא נאמר בו 'הוא' אלא לאחר הקטרת אימורין, והוא עצמו אש לא הקטירו
אמורין בפסח 'הוא' ששחטה לעכב, אלא אשם לא נאמר בו 'הוא' אלא לאחר הקטרת אימורין, והוא עצמו אש לא הקטירו
אמורין כשר: ופאת מנל דכתיב 'ושחם אותה להפאת', שתהא אשמה לשם פסח. אשכחן שחטה, שחטה מנל, דכתיב
'ולקח

מקריבנא לא מכפרא. חטאת אעשה מקריבנא מכפרא. הלכך על עמי מחוייב עולה כשירה
בין (ודפריש) עולה שכיב כלולה עשה שבדור אעלה וחו לא שייך חטאת גביה אבל מי
שלא דפריש כלום ועבדו עשה בידו שייך חטאת גביה דאילו הוה מחוייב חטאת מכפר
עשה מקריבנא הלכך חיל שמה אחטאתו ששחטה לשמו לפסולת לאחר מיתה. שנת
בעליה דהקריבה דורש: פסולה. אלא עלתה
ורקיה דורשנא לרבא אחריית שי בעלים. שחטה
בעליה דוקא קאמר פיר. אי פלוג אדרבא
ושע לאיתוי אחרייתו או דלמא דאי איתא במה
גביה גביה דורש מכפרא אם לא שנתה בה
ומידו דהבא דשני לא בעי לאיתוי אחריית דהא
איתו לא נדף מידו. עולה דרוחן חזא. אינה באה
לכפר על עשה כפרה ממש אלא אחר כשפרה
התשובה על העשה היא מכפרה בעלים פנים
כאדם ששרה במלך וירצוהו ע"י פרקליטין
ושכאב להקביל פניו מביא דרוחן בידו היכי דבי
כלומר דהי מנן שחטה באה לכפרה ואי לרבי
תשובה. אעבידתו עשה שבדור דהא רב רשעים
תועבה. פסוק הוא במשל (כא). לשם באה לפני
עולה. כל מקום שנבא חטאת ועולה חטאת
קודש כדילין לקמן בפרק כל התהדר (דף טז.)
פירקליט. מליץ טוב. פסח מנל. בין למצוה בין
לכפר קודש לא אתר כל בשאר ובחסם שלמים
דלא כתיב כשהוא קרא חטאת דהתורה דאחרית
כל הוזהרים מניה למצוה מותר. פסחא. שגבר
ותפבר באחר ומצוה דראשון. לרבי הבא מן
הצאן ומן הכר. היינו שלמים שזון באה מכל
נאמן ומכל בקר בין זכרים בין נקבות מה שאין כל
בשר זכרים שדוקבאו או בזכר או בנקבה עולה
ואשם חוקבנא בזכרים חטאת חוקבנא בנקבות
ודוקבנא בזכרים כזן שעדי נשיא אינו בא
בנקבה: למצוה בשניו קודש. בכולוהו עשית
ליפני מניה דהא כתיב ועשית חזא. משמע
פסח הוא דחייתו לשמו שער שלא לשמו פסול:
דהבא והבא. בשני קודש שלמים בעלים דהא
משמע אחרייתו כשהוא עשוי במצותו משמע:
ואשכחן זבחה. בשניו קודש ובשניו עולות
ביום צוהו. סמוך לזאת חזקה דרשנין סבלין
ביום צוהו לחקירת את קריבתה לרבות
קרבתו שלא דחזכר במקרא בענין שלמעלה
אל כל כו'. הלכך מזהא בפסח ליפני שלמים
דרבנן לזה לעיל לשינוי קודש ולשינוי בעלים
(ועשית פסח לעכב בכל עשיתיו קודש שניו קדש
ואמרתם וכן פסח לעכב בזבחה בשניו
בעלים) ובשלמים. כלומר בין דגלי קרא עובבא
בזבחה לפינן שאר עבודות לעכבא ומתאפקא
למצוה שלמים מה שלמים כו'. הכי גרסי אלא
הוא למא לי לכדנתיא (וכו.) אבל אשם לא
נאמר בו ולי' כל מקום שנאמר בזבחה אש
אלא לעכב דרוחן ברייתא קאמר דאפרקן
דיבא ר' אליעזר רבי יהושע ולי' ליה
לברייתא. כלומר לגלוי דהו דגבי אשם
לדא ליפנין פסול מניה כדנדרה ליה רבי
יהושע לר' אליעזר לקמן בפירקין (דף טז.) שהיה
דרש אשם הוא לשמו שער שלא לשמו פסול
וקא מחדר ליה רבי יהושע פסח נאמר בו הוא
בשדחה לפיכך שלא לשמו פסול אלא אשם
כו:

ולקח

ולקח

לא קאי ואע"ג דפרסך דם חטאת (למקן דף צב). תנן תורה אלא לכל החטאות היינו במילתא
דכתיבא והם אשר עד חטאת נור מבדד ומידד איבא דאית ליה דין סברא לר' שמעון ברש
מסכת מנחות (דף ג) וא"ל למה לי למכתב חטאת חלב עובא בכל עבודתו לכתוב כבודא
ותיבא מה שלמים לא חלק למצוא אף חטאת לא חתולק בדקדמא לעיל ו"ל דבי האי גוונא

אנין טרוד לא חלק ובתא אי' אתי דלורשא

אוריבא והא' מנא לן בחטאת נור עובא בשני

בעלים ושי למר מחטאת אטנאטי א"ג' ודלעל לא

קאי עיקר פירבא סמיך אותו נמי גמירי מהדרי:

הטאת דעבדה וזה חטאת מוטאת חלב שכן

ברת כמותה. יש ספרים שכתוב בהן חטאת

דעבדה וזה חטאת מוקדש וקדשי ואינו נראה

דאע"ג דברת כמותה מכל מקום איבא למיפרך

מה חטאת וזה חטאת שכן אינא באה ברלות בפרקינן

לעל גבי חטאת מצורע: **שמיעת** קול. דלא

כתיב לחטאתו אף בעבדה מנלן עובא חלב (דף

לחטאת על דברים אוראין באין כב' כלום. ח"ב)

הנך כולוה אתיין במה חצר. הקשה רבינו הם

מה לחנך שכן אין באין ברלי לרלת תאמר בדרך

התריץ כיון דרלי דלות גופיה פסולה שלא לשמה

היונו מנחת חוטא פספסלה שלא לשמה ברתן

בריש מנחת (דף ג) ומפיק לן מדרבינן כי חטאת

היא אין סברא שמה שבאין ברלי דלות יגרום

בעשרות לריות בשלם שלא לשמן כיון שהרלי

דלות עצמן פסול וקשה אי' לעיל הפריך גבי

מצורע מה לחנך שכן אינא באין ברלות תאמר

במצורע מאי קשיא והלא דלות היינו חטאת

התנן חטאת חצון חטאת פסולה שלא לשמה ברתן

בפרק קרשי קדשים (למקן דף סד) ומפיק ליה

בותרת כתיבא מחטאת היא ויחין דפספסלה ברלות

היא אין דלות בלרוב בעשרות הבשר שלא לשמה

אית תאמר והאן בחטאת חלב לרמות שלמים

בדיקש למצוא חזכי ליפי' שאר חטאות במה חצר

אית בעיא דאיה לקמן פ' איתור מקומן (דף ג) אי

דבר הלמד בדיקש חצון ומלמד בבנין א' (דף א)

פירבא היא כלל דכולוה חטאות נמי ליפי' למצוא

משלמים ולעבד וזה דילפינן בשאר חטאות מותר

דכתיב עובא בעפוייהו והא תאמר חטאות

הצבור כגון שעירי ארשים חורשים ומעורות מנלן

הא לא אתא במה חצר דמה לחנך שכן שני

בעלים פסול בהן שאין לן בקרבן צבור כדאמר

(דף דף) ר' דשני בעלים ליתא בצבור בביתא א"ג' ודא שני שני בעלים בצבור מ"מ

פירבא טובה היא כדאבשכש ב"פ דקדושין (דף דף) מה למסך שכן פודין בן הקדושתו ומעשר

שני תאמר בחופה פון פרק הוציב' (ביק דף פת) מה לאשה שאינה במילה ועד קשה חטאת

פנימיות לרבי שמעון דאמר כל שאינו על מזבח החצות אין בו משום פיגול איבא למיפרך

מה לחנך שכן פולג פסול בהן תאמר בחטאות הפנימיות ושי למר דברא העלם דבר של

צבור כתיב חטאת הקהל היא ורייש מיה תיב' שפסול שלא לשמו אם כן אשכחן צבור וגם

פנימי לעבד מלמדי ליפין משלמים: **הנח"ה** בשאר ימות השנה לשמו פסול. היינו קדוש

הפסח וכל עקריה און ונדנד בעליה לפסח שני אלא דבר' לא דפסח בשאר ימות השנה

שלמים ושלמים לשם פסח קשודש כדאמר ב"פ תמיד נשחט (פסחים דף סד.) וב"פ שני חולין

(דף ח) ומדיו איבא למר' מסוף אלו דברים (פסחים דף עג) דבעי קדשה' **לשמו** פסול

בחוה' כדנדרסא דל חוו למילתיהו ורבינ' שי הגיה כדאמר בפסחים (דף סא) שחטו קדוש

חצות פסול שן אטנארין וזהו מעצמם שני הכותב בקביעות וזמנו בארבעה עשר בין הערבים וטויה

לומר דנפיק מדרדשינן הוא לזבח שלמים שצריך שיעקרו לזבח שלמים ודילמא הני מילי למצוא אבל לעבד לא: ואם

דקרא שכתב ליה ובי דו חזיה דאי לא מיתיר קרא יתירא מנא ליה לאקומו פסחא ודמיתירא דריש ולא חזי צריך למכתב לזבח שלמים ואשלמינן קאי וינע"ל דבסמוך דריש

כשב שלמים פסח לאליהו ופרש רבינ' שיי דמיתור דמרתכות בין הכי בשלמים ואין חזון מלמדי דער השטא איי בבשכ הדני יל מרתכות לעל און מה בקרבן צבור מכלל הדא

בצא מייני אים כן חזי איתור חצון למותר פסח: **דבר'** חזון חתב לזבח שלמים כדאקמרת. וזהו חל' חטאת כדאקמרת לשלמים לא צריך כלל: **אזל** חזון רבויא

הוא. משמע ליה למצוא שהוא רבויא כדאמר (ביק דף סג.) בכל בללא לא רבויא ומשמע ליה חלקן בין כל בכלל הליכא לא דרשין ליה בכללא ופרטא אלא בריבא ומיעט ובקונסור האריך

בפירוש:

חטאת דעבדות פוכבים, דשמיעת הקול ובפיו

שפתים, וטומאת מקדש וקדשיו, ולא כתיב בהו,

מנלן. חטאת דעבדות פוכבים אתאי מחטאת חלב,

שכן ברת כמותה. והנך מוליד, אתיין במה חצר:

תנו רבנן, פסח בזמנו, לשמו קשר, שלא לשמו

פסול. ובשאר ימות השנה, לשמו פסול, שלא לשמו

קשר. (ש"ו קבאצ"ן) ממה"ד בצ"א ב"א סימן). מנא

הני מיל, אמר אבהו דשמואל, אמר קרא ואם

מן הצאן קרבנו לזבח שלמים לה', דבר הכא מן

הצאן ואין לזבח שלמים. אימא, שלמים אין, מדי

אחרניא לא. אמר רבי אילא אמר רבי ויחנן, 'לזבח'

לרבות כל זבח. אימא, כל דשחית להו כמותה. אי

הוה כתיב 'לשלמים וזבח', כדאקמרת. השתא דכתיב

'לזבח שלמים', לכל דשחית ליה שלמים להו. אימא

'לזבח' פלל, 'שלמים' פרט, פלל ופרט, אין בפלל

אלא מה שבפרט, שלמים אין, מדי אחרניא לא.

לה', הדר וכלל. מתקין לה רבי יעקב מנזר פקוד,

הא לא דמי פללא פתרא לכללא קמא, פללא קמא

מרבי ובחים, ותו לא. פללא פתרא לה' כל דלה',

ואפילו לעופות ואפילו למנחות. אה"ה דבי רבי

ישמעאל בכללי ופרט, דריש שי האי גוונא, פלל

ופרט וכלל, אף אתה דן אלא בעין הפרט. מה הפרט

מפורש שהוא שלא לשמו וקשר, אף כל שהוא שלא

לשמו וקשר. אי מה הפרט מפורש דבר הכא בנדר

ובנדרה, אף כל הכא בנדר ובנדרה, עולה ושלמים

אין, חטאת ואשם לא. אלא 'לזבח' רבויא הוא.

אימא לכל דשחית ליה להו כמותה. אמר רבי אבון,

חזון

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דריש להאי זבח שלמים הכי דריש הכי

דבר הבא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל שכשר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ' שחטו שלשלמים אבל שחטו לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחטו לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

אל. שחטו לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים: אלא לזבח רבויא יהא. אמר

לשון כלל ולא דריש' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרביי לשון כלל

במשמעות המקראות ובגון (ביק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובן המבהיל אלא

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שתי תיבות בדקוקן וכן באילו כתיב לזבח כלל השלמים

וקרא יתידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב לשלמים וכל מקרא של לשון יתור אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובמאן דכתיב לשלמים וזבח דמי דאיתוריה ליה כל הזבחים:

חזון

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דריש להאי זבח שלמים הכי דריש הכי

דבר הבא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל שכשר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ' שחטו שלשלמים אבל שחטו לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחטו לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

אל. שחטו לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים: אלא לזבח רבויא יהא. אמר

לשון כלל ולא דריש' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרביי לשון כלל

במשמעות המקראות ובגון (ביק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובן המבהיל אלא

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שתי תיבות בדקוקן וכן באילו כתיב לזבח כלל השלמים

וקרא יתידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב לשלמים וכל מקרא של לשון יתור אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובמאן דכתיב לשלמים וזבח דמי דאיתוריה ליה כל הזבחים:

חזון

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דריש להאי זבח שלמים הכי דריש הכי

דבר הבא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל שכשר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ' שחטו שלשלמים אבל שחטו לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחטו לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

אל. שחטו לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים: אלא לזבח רבויא יהא. אמר

לשון כלל ולא דריש' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרביי לשון כלל

במשמעות המקראות ובגון (ביק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובן המבהיל אלא

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שתי תיבות בדקוקן וכן באילו כתיב לזבח כלל השלמים

וקרא יתידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב לשלמים וכל מקרא של לשון יתור אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובמאן דכתיב לשלמים וזבח דמי דאיתוריה ליה כל הזבחים:

חזון

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דריש להאי זבח שלמים הכי דריש הכי

דבר הבא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל שכשר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ' שחטו שלשלמים אבל שחטו לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחטו לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

אל. שחטו לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים: אלא לזבח רבויא יהא. אמר

לשון כלל ולא דריש' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרביי לשון כלל

במשמעות המקראות ובגון (ביק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובן המבהיל אלא

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שתי תיבות בדקוקן וכן באילו כתיב לזבח כלל השלמים

וקרא יתידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב לשלמים וכל מקרא של לשון יתור אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובמאן דכתיב לשלמים וזבח דמי דאיתוריה ליה כל הזבחים:

חזון

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דריש להאי זבח שלמים הכי דריש הכי

דבר הבא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל שכשר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ' שחטו שלשלמים אבל שחטו לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחטו לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

אל. שחטו לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים: אלא לזבח רבויא יהא. אמר

לשון כלל ולא דריש' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרביי לשון כלל

במשמעות המקראות ובגון (ביק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובן המבהיל אלא

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שתי תיבות בדקוקן וכן באילו כתיב לזבח כלל השלמים

וקרא יתידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב לשלמים וכל מקרא של לשון יתור אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובמאן דכתיב לשלמים וזבח דמי דאיתוריה ליה כל הזבחים:

חזון

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דריש להאי זבח שלמים הכי דריש הכי

דבר הבא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל שכשר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ' שחטו שלשלמים אבל שחטו לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחטו לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

אל. שחטו לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים: אלא לזבח רבויא יהא. אמר

לשון כלל ולא דריש' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרביי לשון כלל

במשמעות המקראות ובגון (ביק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובן המבהיל אלא

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שתי תיבות בדקוקן וכן באילו כתיב לזבח כלל השלמים

וקרא יתידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב לשלמים וכל מקרא של לשון יתור אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובמאן דכתיב לשלמים וזבח דמי דאיתוריה ליה כל הזבחים:

חזון

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דריש להאי זבח שלמים הכי דריש הכי

דבר הבא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל שכשר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ' שחטו שלשלמים אבל שחטו לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחטו לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

אל. שחטו לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים: אלא לזבח רבויא יהא. אמר

לשון כלל ולא דריש' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרביי לשון כלל

במשמעות המקראות ובגון (ביק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובן המבהיל אלא

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שתי תיבות בדקוקן וכן באילו כתיב לזבח כלל השלמים

וקרא יתידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב לשלמים וכל מקרא של לשון יתור אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובמאן דכתיב לשלמים וזבח דמי דאיתוריה ליה כל הזבחים:

חזון

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דריש להאי זבח שלמים הכי דריש הכי

דבר הבא מן הצאן ויהא לכל הזבחים כלל שכשר שלא לשמו כי הדר כתב שלמים פרט

שלא בהשרתו בעקרת שמו אלא כ' שחטו שלשלמים אבל שחטו לשם זבח אחר פסול:

ואפי' לנפשות. שחטו לשם חטאת שוף אף כל שהוא שלא לשמו. חטאת ואשם

אל. שחטו לשם חטאת ואשם יהא פסול אפילו לשלמים: אלא לזבח רבויא יהא. אמר

לשון כלל ולא דריש' ליה בכלל ופרט שאין כללות ופרטות באין מרביי לשון כלל

במשמעות המקראות ובגון (ביק דף סג.) בכל אשר תאמר נפשך לשון כלל ובן המבהיל אלא

כך וקאן פרט אבל לזבח שלמים שתי תיבות בדקוקן וכן באילו כתיב לזבח כלל השלמים

וקרא יתידא בעלמא הוא דדחה מצי למכתב לשלמים וכל מקרא של לשון יתור אינו

לכלל ופרט אלא לרבות ובמאן דכתיב לשלמים וזבח דמי דאיתוריה ליה כל הזבחים:

חזון

לשמו שלמים יהיה ואימא לזבח כלל בו. אמאי דריש להאי זבח שלמים הכי דריש הכי

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף ט עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" קצו
רש"י
תוספות

רוחן קדשים הנאבלין. פסח זה מותחלה והקדש לשם קרבן הנאכל הולך דוחין
 אותו אצל שלמים שהן נאבלין ולא אצל עולה שאין נאבלין לכל אדם. אלא
 לזכר בתורה: ליתר מקדש. ודא קדשים קלים הוא. בכור ומעשר אין טענין נסכים
 בפרק שתי מרות (מנחת דף צ"ג) במעשר ברמה כתיב אין קדש לא יגאל ודרשין
 בכבודות דוחין לא פסילי ונאבלין דא (ד"ף)

1 חור לעיברה שנתו חמנו. היה שנתו בלא זמנו ואעפ"י שבועה שהקדיש לא היה ראוי
2 לפסח בדשנינו זמנו תעבור שנתו דאפי' מפרשי נקבה לפסחו או זכר בין שתי
3 שנים תורת שלמים עלי' כדרגו במי שדחה טמא (פסחים דף עז) ירעה עד שישתאב
4 וימנר ויביא בזמנו שלמים: **איתניבה** רב משרשיא לרבא בר. תימה מאי קרישא

הא רבא דהא תפרש טעמא דרש' ברש מנחות
(דף ג.) מואת מואת רית' ומוא' רית' ודבא גרסי רבה
7 ורבה לעיניה דמשני הנהם כאן בשני קדש כאן
8 בשני בעלים ועוד י"ל דאפי' גרסין רבא רוצה
9 לישב דביר וכלולא אסורא דהסא ולפי' ר' יצחק
10 קשה דטאה דרב משרשיא תלמידו של רבא היה
11 ולא של רבה ועוד י"ל שרעה רבא לישב דביר
12 בד משניה דמבוא אפי' כרבנן דפליגי עליה דרש'
13 דלית ליה אור תורת דרב משרשיא שבהקשה לו
14 מרש היה יכול להקשות מנחני' דמנחות אלא
15 ניתא ליה למפרך מבריתא דאפי' לרש' דמקדש
16 לא מואת תורת מבוא וכן משמע פ"י דהמקדש
17 ואע"ג דבפ' דם חטאת (לקמן דף עב.) דרשין
18 תורה אחת לכל החטאות ולכאן מנא דפליגי היינו
19 במדיר דבתיבא כהדיא בחטאת גופה דרשין ליה
20 כלע"נ נהי דפרק דם חטאת אבל שני קדש
21 לא כתב בחטאת ובריש אהוז מקמון (לקמן דף
22 מו.) דרש' תורה אחת לכל האשמות וקאמר
23 תניא למנא דלית ליה תורת אלא למנא דלית
24 ליה תורת היינו לרש' ולרבנן ברש מנחות (דף ג.)
25 לרבא: **לשם** חטאת נזיר לשם חטאת מצורע
26 לעיל (דף יו.) איכא שמעטא אחריית' דרב דחשק
27 בין שחטו ולשם חטאות לשם עולה ושלם
28 פדשיש' תרתי דרבא למא ל"י: **ושחט** אותה
29 חטאת. לעיל בפרקין דרשין ליה למילתא
30 לחטאי. ושמא דרב דרשין מולא כתיב ושחט
31 לחטאת אותה: **על** מי שמתחייב חטאת מצורע
32 מקדש וקדשי מזה. מידו גרע ממי שאני
33 מתחייב כלום: **מחשבינן** מעבדה לעבדה.
34 כדאמר בגין מחשבה חזקה (בבא שני בעלים)
35 אבל מחשבה לקבלה לא דמיא מפגיל יליף
36 לה קדו דרבי אשי היליף משני בעלים לא
37 דמיא מחשבה חזקה כמו שני בעלי

1 **חור לעיברה זמנו ועיברה שנתו** וחד לעיברה זמנו
2 ולא שנתו, וחד ללא עיברה לא זמנו ולא שנתו.
3 **וצריכי, דאי פתב רחמנא חה, הוה אמנא, היכא**
4 **דעיברה שנתו זמנו, דאידיחי מפסח למנא, אבל**
5 **עיברה זמנו ולא שנתו, דחיזו לפסח שני, אימא**
6 **לא. ואי פתב רחמנא הני תרתא, משום דאידיחי**
7 **להו ממוילתיהו, אבל היכא דלא עבר לא זמנו**
8 **ולא שנתו דחיזו לפסח, אימא לא. צריכי: אמר רב**
9 **במשימה דמבוא, חטאת ששקמה לשום חטאת נחשון,**
10 **בשריה, דאמר רבא, זאת תורת החטאות, תורה**
11 **אחת לכל החטאות. ותיב רבא וקאמר לה לא**
12 **שמעמא, איתניבה רב משרשיא לרבא, רבי שמעון**
13 **אומר, כל המנחות שנקמצו שלא לשמן בשריה,**
14 **ועלו לפעלים לשום חובה, לפי שאין המנחות דומות**
15 **לזבחים, שהקמין מחבת לשם מחשבה, מעשיה**
16 **מביחין עליה שהיא מחבת. חריבה לשם בלולה,**
17 **מעשיה מביחין שהיא חריבה. אבל בזבחים אינו כן,**
18 **שהיא אחת לבולו, קבלה אחת לבולו, וירקה אחת**
19 **לבולו, מעשיה דמעשיה מביחין, הא אין מעשיה**
20 **מביחין, לא. אמאי, לימא זאת תורת המנחות,**
21 **תורה אחת לכל המנחות. אלא ואימבר הכי**
22 **אימבר, אמר רב במשימה דמבוא, חטאת ששקמה על**
23 **מנת שיחכפר בה נחשון בשריה, אין פפרה למתים.**
24 **לימא מות בעלמא, הא קא משמע לן, טעמא דמת,**
25 **הא חיו דמויא דנחשון, פסולה, ומאי יהיה חטאת**
26 **נזיר וחטאת מצורע, הני, עולות ניהו. אלא אי**
27 **אימבר הכי אימבר, אמר רב במשימה דמבוא, חטאת**

28 **ששקמה על שמתחייב חטאת נחשון בשריה. חטאת נחשון, עולה היא. איכא דאמר, אמר**
29 **רב במשימה דמבוא, חטאת ששקמה לשם חטאת נחשון, פסולה, חטאת נחשון עולה היא.**
30 **ולימא חטאת נזיר וחטאת מצורע, עיקר חטאת נקט. אמר רב, חטאת חלב ששקמה לשם**
31 **חטאת דם, חטאת עבדות מובכים, בשריה, לשם חטאת נזיר, לשם חטאת מצורע,**
32 **פסולה. הני, עולות ניהו. בעי רבא, חטאת חלב ששקמה לשם חטאת דמוימא מקדש**
33 **וקדשיו, הוה. מי אמרינן פרת מבותה, או דילמא, אין קבוע מבותה, רב אחא בריה דרבא,**
34 **מינא בוליהו לפסולא. מאי מעמא, ושחט אותה לחטאת, לשם אותה חטאת. אמר ליה רב**
35 **אשי לרב אחא בריה דרבא, [פגיא דרבא] היכי מתניתו לה. אמר ליה, אגן בשינוי בעלים**
36 **מתנינא לה [הכי מתנינא לה]. אמר רבא, חטאת חלב ששקמה על מי שמתחייב חטאת דם,**
37 **וחטאת עבדות מובכים, פסולה. על מי שמתחייב חטאת נזיר וחטאת מצורע, בשריה. ובעין**
38 **לה הכי, בעי רבא, חטאת חלב ששקמה על מי שמתחייב חטאת דמוימא מקדש וקדשיו,**
39 **מוהו. מי אמרינן פרת מבותה, או דילמא, אין קבוע מבותה, תיקו: אימבר, שקמה לשמה,**
40 **לזרוק דמה שלא לשמה, רבי יוחנן אמר פסולה, ורש' לקיש אמר בשריה. רבי יוחנן**
41 **אמר פסולה, מחשבינן מעבודה לעבודה, וללפנין ממשכבת פיגול. ורש' לקיש אמר בשריה,**
42 **אין מחשבינן מעבודה לעבודה, ולא לפנין ממשכבת פיגול. ואודו למשימה, ואימבר,**
43 **חטאות**

דמוימא ביה הכי דרגו בפרק שני (לקמן דף כו.) השוחט את חובה על מנת לזרוק דמו למזר פיגול: אין מחשבינן מעבודה לעבודה. בשלא לשמו דלא ליפנין לה מפגיל דהתם
עיקר מחשבתו הנכונה לזר פיגול זו היא שחשבו בעבודה זו לעשות עבודה אחרת מן אחר העבודות להאכיל לאדם או למנות חין לזמנו וזריקה אכילת מנחה היה והוא הדין
אם חשבו על הקטרת החלב שאינם מן עבודות ההלך לא דמיא לשלא לשמו:

1 עיברה זמנו. זמן שחיתת הפסח לא זמנו ולא שנתו. ואם שחטו קודם הפסח שלם
2 שלמים כשר ואע"ג דחיזו לפסח ראשון: ממוילתיהו. מוסח ראשון: במשימה דמבוא. שם
3 חכם: חטאת ששקמה לשם חטאת נחשון. שיער חטאת ודחנכתה: דגשימא: כשרה. ולא
4 דמיא שיער קדש דלא אמרי' חטאת נחשון בין שחטו קודם הפסח או אחר
5 דמיא שחטו עולה כו"ש שיערין בעלים
6 לא הוי זמנו שחטו לחכמה בין נחשון: ועלו
7 לבעלים. רש' פליג אמנחות ומורה בכובש
8 מחבת ופרשתי. שני כלים שבהם טמנים את
9 דמנחות שכל דמנחות דחיזו עשר עשר חלות
10 מחבת צפה ומעשיה קשים מתוך שהכלי צף
11 מעשיה מתפשטין האזור שורף את השמן
12 מרחשת עמוקה ומעשיה דחושין ורכין שאין
13 האזור שורף את השמן וסבכתי אדם אצבעו
14 עליה נראה כמו דחושתי. חריבה. מנחת חטאת
15 שאין בה שמן דבתיב (חריבה ו) לא ישם עליה
16 שכן: מעשיה מביחין: משום דחטאת זכרית: חטאת
17 שקר סבר רש' דלא מנחני: שחישה אחת
18 לבולו, וכי שחטו עולה לשם חטאת ליבא
19 הכיאר דמשקך הילכך נחשון מחשבה כ"ך
20 שמתחייב במנחות: טעמא כ"ו. אלאמא אפי'
21 לרבי שמעון דמחבר להכשירא לא יליף מואת
22 תורה וכ"ש דמדרבנן שחט דמיא ר' דאמר ר' י
23 מנחות לא עלו אלאמא לא דרשי תורה לרבי
24 ולרבא דאמר לעיל (דף יו.) חטאת חלב
25 ששקמה לשם חטאת דם בשריה ליבא למפרך
26 מנה דהתם כיון דרבי ניהו דרשיתו
27 חטאת טמנה ששידו ובפרת שחטון שוה לה
28 אכרת אין שם שיער קדש דמיא חטאת לשם
29 חטאת נחשון ואילו מנחת מחבת ומנחת
30 מרחשת אין שמתחייב שוין זו שמה לבדה זו
31 שמה לבדה אלא כשרה שחט דמיא לשם חטאת
32 נחשון שיער נזיר הוא שדמיא היא כעולה
33 וקאמר כשרה משום חטאת חטאת: אלא אי
34 אימבר. דרב הכי אימבר בשריה בעלים
35 אימבר: שחכפר בה. היינו שיער בעלים: שאין
36 פפרה למתים. הילכך לא קרינא ביה ממוימא
37 כפרה מנחות: האי ח' אלא שחטא בשני בעלים
38 לשם אדם ח' וזמאי נחשון, שמתחייב חטאת
39 שאינה על חטא דהתם לשער נחשון כגון
40 חטאת נזיר ומצורע ודמיא לחכשי' פסולה
41 ופריכתי: הני עולות ניהו. ואנן קאן לן דף יח
42 (י.) חטאת ששחט על מי שמתחייב עולה
43 בשריה דמי כעולה דמי: פשיטא ל"י: עיקר
44 חטאת נקט. שורש חטאת שדמיא דיתה חטאת
45 דיד דאשנות: לשם חטאת בעיה. ויהי רבואת
46 נקט אנצי' דלא דמיא לשאר חטאות שח
47 בכששה או שיערה אחת אינה כשרה בכששה
48 אלא בעשרה: דבא דמיא הכי' מחנית. לא
49 וכוין דאמרתי דבא בבולחו פסול ואפילו
50 חטאת חלב לשם חטאת דם כ"ש לשם חטאת
51 דמוימא מקדש וקדשי: מי אמרינן ברת
52 מבותה. דהוה ליה מנחותי כפרה מבותה וקרינן
53 ביה עליו ולא על זבירו וחכירו דומיא דידה
54 או דילמא כ"ו דאין קבוע מנחתו שבו בעולה
55 ודור: חטאת לשמה. שלא חשב על השחטה
56 אלא על הוריקת חישב בשעת חשיתה דהינו
57 מעבודה לעבודה מחשבינן מעבודה לעבודה
58 כלומר מחשבתו מועלת מעבודה לעבודה
59 במחשבתו שלא לשמו: וליפנין ממשכבת פיגול
60 דמוימא ביה הכי דרגו בפרק שני (לקמן דף כו.) השוחט את חובה על מנת לזרוק דמו למזר פיגול: אין מחשבינן מעבודה לעבודה. בשלא לשמו דלא ליפנין לה מפגיל דהתם
עיקר מחשבתו הנכונה לזר פיגול זו היא שחשבו בעבודה זו לעשות עבודה אחרת מן אחר העבודות להאכיל לאדם או למנות חין לזמנו וזריקה אכילת מנחה היה והוא הדין
אם חשבו על הקטרת החלב שאינם מן עבודות ההלך לא דמיא לשלא לשמו:

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף י עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" **רא** **תוספות**

ותימה דלמקן (דף יג.) דפרץ וקבלה מן פסלה כו' ומשני כאן במחשבת שלא לשמן כאן במחשבת פיגול אמאי לא משני אידי ואידי מחשבת שלא לשמן וקבלה לא עשה בה מחשבה כמעשה כגון בשוחט על מנת לקבל שלא לשמן ובורקה (לא) עשה בה מחשבה כמעשה וראה לי דלמקן מידר שחשבו בעבודה עצמה אמר קבל ולמנוה הקבלה שלא לשמן

פסול ואם קבל ולמנוה חוץ למנוה כשר ואם ורק למנוה הוריקה חוץ למנוה פסול וכן מקטר למנוה ההקטרה למנוה דדוה פסול אי לא דמשניה קרא לקמן משום דאין מעכבה פסול אלא ליבא לפרשטי לקמן מחשבת חוץ דלא פסלה בקבלה כגון שוחט על מנת לקבל דמן חוץ ולמנוה דרשאל למנוה שני לא פסלה דמעבודה לעבודה ליפניו מפיגול (וא) מבקבל על מנת לזרוק חוץ למנוה דוה פיגול אלא דפרשטיין בחשבת בעבודה עצמה. ברוך וכלאי דמי תימה דידר מצו למנוה קבלה לא עשה בה מחשבה כמעשה לענין שנינו בעלים: **ריש** לקיש אמר מותר. מזה דיר דרביי משה כדאמרין בפרק ארבע מיתות (סנדרין סא.) מידר דוהה מאשתחיה לדר דור מותר ועובד בסיף ושוחט וממר לא חשיב כרפי בפי' דחולין (דף יד.) גבי שוחט בשבת ואין לחמוה ודאך נרתי דילמא ממילך ולא זרק לעבודה וזה דאמר בפרק י' מיתות (סנדרין סא.) דניסת שאמר אלך אגבד פסול דמיטמיל חוץ דלא רדיבי משה ממילך כיון דעבד מעשה שחט על מנת לזרוק ועוד הבא אפילו דיע דאי שלא זרק חשיב עובד עבודה דהוה בשחטה וזו ששחט ע"מ לזרוק: **מקום** שאם אמר הרני שוחט שלא לשמן כו' וא"ת שוחט שלא לשם אובלין בפסח יבנה דשחט שלא לשם אובלין פסול ושוחט ע"מ לזרוק שלא לשם אובלין כשר שני לומר דלא דמי תימה דזרק עצמו שלא לשם אובלין כשר: **לא** תאמר בוריקה ותיחי בקיז משהוטה וקבלה. תימה אמאי לא רב טענות צפון ושנין תבאנות דתפנינות וכן בשבט דבשלמים קיימא אם כן מאי צריך למילף מבנייא גילף בקיז מקבלה שאין צריכין עליה ברוץ אפילו הכי פסלה בה מחשבת ועוד למח לי קרא בוריקה לשנינו בעלי דדרשי לכפר עליו תיחי מבנייא משהוטה וקבלה ועוד קשה אמאי אין מחשבת אובלין בפסח בוריקה ותיחי בקיז משהוטה שכשישר בור כיון דלא פרכין מצפון ותבאנות דתפנינות ומידה דילמא (תבוסס) מעטעט הוא ואע"ג דשלא גבינו דהיינו שנינו בעלים תיחי גמי (תבוסס) ולא מפנינו שנינו בעלים דמי (ע"פ פסחים דף סא.) **והדר** ביה **רבה** דאמר ר' רבנן מקל וחומר דרב אשי. והיינו לחנון דאלבאי דר' שמעון ליבא כן וחומר דאיבא למפרח מן לטיניו בעלים שנין כגון תבנות משהוטה בשרי קודש שאינו נוגע בתבנות לרבי שמעון (מנחות דף ב:) חטאת

ביה רבה לרבי רב נתן. מקל וחומר דרב אשי: רבי אליעזר אומר אף (את) האשם: תניא, אמר רבי אליעזר, תפאת באה על חטא. ואשם בא על חטא. מה תפאת שלא לשמה פסולה, אף אשם שלא לשמו פסול. אמר לו רבי יהושע, לא אם אמרת בתפאת, שכן דמה למעלה. אמר לו רבי אליעזר, פסח וזיכה שרמו למטה, ושחטו שלא לשמו פסול. אמר לו רבי יהושע, מה לפסח שכן זמנו קבוע, אמר לו רבי אליעזר, תפאת תוכית. אמר לו רבי יהושע, חותני

השמה את התפאת. על חולין לעבודה וזה אסורה בהנאה כדן זבחי ממים וחבדי ממים ילפינן (ע"ו דף כט) שם שם מעגלה ערופה: לזרוק דמה לעבודה וזה. (ועבודה) השחיטה לא נעשית לשם עבודה וזה אלא בשעת שחיטה חישב לעבוד הוריקה לשם עבודה וזה וזה. מחשבתו מקבירה לעבודה. מחשבת היא לענין זבחי ממים לאסור בהנאה

דילפינן. עבודה וזה שיהא חוץ ממחשבת פיגול שהוא פנים: מותרת. לאבילה אין מחשבת מעבודה לעבודה. ואע"ה אסורה אלא אם כן שחט לעבודה וזה שבשחיטתה עבד עבודה וזה ואו זרק לעבודה וזה פנים פסלים. מחשבתה לשמו מפיגול הרני שחט חוץ למנוה. ולא חישב על מנת לאבול ולא על מנת לזרוק או להקטר אלא על השחיטה הוריקה שחט סתם חוץ למנוה כשר דלא מחשבתה היא דאין בזה אלא באבילה אדם ומוחב (דודו) פיגול: שכן כרת האוכל פיגול אפי' לאתור חייב כרת הואיל וחומר מצינו בה מעבודה לעבודה: הרני שחטו חוץ למקומו. שלא חישב לא על אבילה ולא על זריקה אלא אמר הרני שחט חוץ למקומו כשר דלא חותין דרבנן מזה שחטו ועוד דאבילה אדם או מוחב חוץ למקומו לא לחיץ למקומו חוץ למנוה דכתיב ואם האכל יאכל וגו' וילפינן דחיוץ למקומו חוץ למנוה מזהו קרא לענין דף יג.) על מנת לזרוק. דמי

לשמו אינו דין שיהא פסול. מתקורף לה רבא בר אבהו, מה לחוץ למנוה שכן כרת. אלא אמר רבא בר אבהו, הכי קאמר, ומה מקום שאם אמר הרני שוחט חוץ למקומו שהוא פסול, שחטו על מנת לזרוק דמן חוץ למקומו, פסול. מקום שאם אמר הרני שוחט שחטו שחטו פסול, [שחטו על מנת] לזרוק דמן שחטו שחטו פסול, אינו דין שיהא פסול. מתקורף לה רבא בר אבהו, מה לחוץ למקומו שכן נזוהג בכל תבואות, אמר בשאל לשמו שאינו נזוהג אלא בפסח ותפאת. אלא אמר רב אשי, הכי קאמר, ומה במקום שאם אמר הרני שוחט לשם פלוני שהוא פסול, לזרוק דמן (שלא לשמו) לשם פלוני, פסול. מקום שאם אמר הרני שוחט שחטו שחטו פסול, אינו דין שיהא פסול. [שחטו על מנת] לזרוק דמן שחטו שחטו פסול, אינו דין שיהא פסול. רבי אילאי לסייעיה לריש לקיש, לא תאמר בוריקה, ותיחי מקל וחומר מפיגויא, משהוטה וקבלה. למאי הלכתא תב רבנן, לומר דאין מחשבתו מעבודה לעבודה. מתקורף לה רב פפא, ודלמא מחשבתו מעבודה לעבודה, אם כן, לשתוק קרא מצינו, ותיחי מקל וחומר דרב אשי. ואידך פרץ הכי, מה לתנן שכן מעונות צפון וישנן בתפאות הפנימיות. ואידך, השתא מיהא בשלמים קיימין. איתמר, שחטו לשמה לזרוק דמה שלא לשמה, רב נתן אמר פסולה, רבא אמר פשוטה. והדר ביה רבה לרבי רב נתן. מקל וחומר דרב אשי: רבי אליעזר אומר אף (את) האשם: תניא, אמר רבי אליעזר, תפאת באה על חטא. ואשם בא על חטא. מה תפאת שלא לשמה פסולה, אף אשם שלא לשמו פסול. אמר לו רבי יהושע, לא אם אמרת בתפאת, שכן דמה למעלה. אמר לו רבי אליעזר, פסח וזיכה שרמו למטה, ושחטו שלא לשמו פסול. אמר לו רבי יהושע, מה לפסח שכן זמנו קבוע, אמר לו רבי אליעזר, תפאת תוכית. אמר לו רבי יהושע, חותני

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף י עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)"
תוספות

חמאת נאמר בה היא. בכמה מקומות ומדברתיב היא נפקא לן עכובא ותימה
דלעיל נפקא לן מוקריא אחרינא וליעל (דף ה) פרשתה דהרי' הוא אומר בחטאת
כאשם. באשם מצורע כתיב הוזה מצי למלוק אשם מחטאת בגמרה שוה דעין עון מחטאת
דשמיטת קול דהא למחורת נמיב גמירי ואין י' ש' למחצה דכאמר בריש מנחות (דף ד.) אלא
אי לא הוה דקשה הוה נאשם מאותה: מה
לחצר השוה שבוין שכן צד כרת. ואע"ג דאשם
הוליו נמי בא על כרת אינו בא לכפר אלא לתקן
ולכי' מתייעד מייתי חטאת הוה הוזה מצי למימר
שכן באין בעצבו
מחמאת דשמיטת הקול. וליבא למיפרך מה
לשם חטאת שכן כרת דהיא מורא
לא פרעין כל דהו: ומה שווא כלי' בר.
תמה כיון דהיא האי קול עולה מדשקיה אם כן
הוא עלה פסולה שלא לשמו ק' מחטאת
שאנה כלי' וכו' תמה מה לחטאת שכן מכפרת
פסח ויבית מועד וכו' דרבתיב אותה בחטאת לא
קשה. ותימה לסברת דעביד ק' וחומר מעולה
שהיא כלי' שלא לשמו נמי לכשר באשם ותו
לימא חטאת יבית הג' כל דמים שנכנסו
לחילכל לכפר פסולים. לא ידע דהא דאמר
דף סג. ומנחת דף ט. (ושם) ולשמו ששחטון
דחילכל בכשירת לא ידע טעם חומר מן העיקר דהיי
מלי' ויבא דבתיב לא פתח אמר מזה שחלה
אשם
הכשירו בדבילה:

חזרני חלילה. חזר רבי אליעזר ודנו דין אחר, חמאת
נאמר בה 'היא' בשחמיה, 'היא' לשמה בשירה, שלא
לשמה פסולה. ופסח נאמר בו 'הוא' בויכיה, 'הוא'
לשמו כשר, שלא לשמו פסול. אף אשם נאמר בו
'הוא', 'הוא' לשמו כשר, שלא לשמו פסול. אמר לו
רבי יהושע, חמאת נאמר בה 'היא' בשחמיה, 'היא'
לשמה בשירה, שלא לשמה פסולה. פסח נאמר בו
'הוא' בויכיה, 'הוא' לשמו כשר, שלא לשמו פסול.
אבל אשם לא נאמר בו 'הוא' אלא לאחר הקטרת
אמירו, והוא עצמו שלא הוקמרו אמירוין כשר. אמר
לו רבי אליעזר, הרי אומר 'בחמאת באשם' מה
חמאת שלא לשמו פסול, אף אשם שלא לשמו פסול.
אמר מר, אמר לו רבי יהושע, חזרני חלילה. וליהדר
דינא, ולייתי פמה הצד. משום דאיכא למיפרך, מה
לחצר השוה שבוין שכן צד כרת. אמר לו
רבי יהושע, לא אם אמרת בחמאת שכן דמה למעלה.

וליא ליה, לא אם אמרת בחמאת שכן נכנס דמה לפני ולפנים. בחמאות החיצונות קאמרין,
שאם נכנס דמה (לפני) ולפנים פסולה. אית ליה לרבי אליעזר, אף האשם שכן מכפרת על
הצד פירות, מחמאת דשמיטת הקול, שכן מעונה ארבע מתנות, רבי' ששמעאל דאמר לו
מעונה ארבע מתנות (שכן מעונה) על ארבע קרנות. ולישמיך, האיכא אצבע, האיכא
קרן, האיכא חודה, אלא, חד מבר' חלת מעמי, נקב. אמר מר, אמר לו רבי יהושע, לא אם
אמרת, לימא רבי אליעזר, אשם נמי דמו למעלה. אמר אבי, אשם דמו למעלה, לא
מצית אמרת. קל וחומר מעולה, ומה עולה שהיא כלי', דמה למטה. אשם שאינו כלי', לא
כל שכן. מה לעולה שכן אינה מכפרת, חמאת העוף תוכית. מה לחמאת העוף שכן אינה
מיו' ובה, עולה תוכית. לא ראי' זה כראי' זה, ולא ראי' זה כראי' זה, הצד השוה שבוין שכן
קרשים קרשים ודמן למטה, אף אני אביא אשם שהוא קודש קרשים ודמו למטה. אמר ליה
רבא מפרוקא לרב אשי, ולפרוך מה לחצר השוה שבוין שכן אין להן קצבה, תאמר באשם
שיש לו קצבה. אלא היינו מעמא דרבי אליעזר, דאמר קרא 'הכהן המחמא אותה', 'אותה'
דמה למעלה, ואין דמו של אחר למעלה. אי הכי, חמאת נמי, גימא 'אותה' לשמה בשירה,
שלא לשמה פסולה. הא שאר זבחים, בין לראש בין שלא לשמן כשרין. ההוא 'אותה' לאו
דקרא, דהא שייך פסח. הך נמי לאו דקרא, דהא שייך עולה העוף, בויכיה מהא לא שייך
מיד. וא' בעית אימתי, הא מני רבי אליעזר ברבי שמעון היא, דאמר היא מקום לחור, והאי
מקום לחור, דתינא, דמית' התחלתוין ניתני' מחוט חסיקא ולמפרך, והעליונים מחוט חסיקא
ולמעלה. אמר רבי אליעזר ברבי שמעון, פה דברים אמירוין, בעולה העוף. אבל בחמאת
בבמה, היא עצמה אין נעשה אלא על גופה של קרן: תנן תהם, שהיה רבי עקיבא אומר, כל
דמים שנכנסו לחילכל לכפר, פסולים. והכמים אומרים, חמאת כלבד. רבי אליעזר אומר, אף
האשם, שנאמר 'בחמאת באשם', בשלמא רבי אליעזר, דקראמר מעמא. אלא רבנן, מאי
מעמא. אמר רבא, אשם נכנס דמו לפני, פסול. לא מצית אמרת, קל וחומר מעולה. מה
עולה

חזרני חלילה. ולא יקום הדין ולקמן פריך וניחור דינא וניתב מה הצד: נאמר בה היא
בשחיפה. שעיר נשיא: הרי הוא איפ' בר. ואין שמביין על הדקשה ולקמן סוף שמעמא
מפרש טעמיהו דרבנן דסמכי אדוקשא אחרינא ודך דוקשא דרשין למילתא אחרינא:
תיתי במה הצי. דפסח חטאת נאכלין (לוי' וליה) אף אני באי אשם: צד כרת. חטאת
באה על שנתה כרת ופסח חטאת עליו כרת
טחור שלא היה בדרך רחוקה שכן נכנס דמה
לפני ולפנים. כגון כיום הדפוסים: החמאת
החיצונות קאמרין. במנתי' דפסולה ואע"ג דלא
עילוי לפנים וניחוריה ליק' ר' אליעזר: שאם נכנס
דמה לפני פסול. פירבא היא דהי' ולימא ליה
מה לחטאת החיצונה שכן אם נכנס דמה לפנים
פסולה דכתיב (ויקרא ו) חטאת אשר יואב
מרמזה בו תאמר נאשם ולא ימפסיל בחיב: אית
ליה לרבי אליעזר אף באשם שנכנס דמו לפנים
פסול לקמן שטעמיהו: ולימא ליה ר' יהושע מה
לחטאת שכן נכנס דמו לפנים כרתות: חמאת
דשמיטת קול. ליק' רבי אליעזר דאנה באה על
כרת ולימא ליה שכן פנינה ארבע מתנות.
תאמר באשם שאינו טען אלא שכן מתנת שדן
ד' ב' ששמעאל בו: באיזה כרתות (לקמן גג)
נאמר בארן סוכי בעולה ואשם ונאמר לחלן סוכי
בד' ששמעאל אי' מה לחלן ארבע מתנות ועל
בד' ששמעאל אי' מה לחלן ארבע מתנות ועל
ארבע קרנות) אף כאן בר אמרת עולה טענה
יסוד וקרן מורחית דרומית לא היה לה סוד
ולישמיך. טובא היה ליה לרבי יהושע למיפרך
דחא אומר קרן ואצבע ודחה חמאת חטאת
לית מתנותיה באצבע כגד ודחה של קרן אבן
של אמה על אמה ברום אמה בר' מקצעתה
המבונה מה שאין בו חטאת הדימא דאפילו עלת
העוף שהיא למעלה מחוט חסיקא בדרקמן
אינה צריכה להגביה כ"כ ולתל על העין משם
אלא שתהא למעלה מן החוט כל שהוא
ברחוקה לקמן (דף גג). עשאה למטה מרגלי
אפי' אמה כשרה ואין שום זבח טען מתנות
אצבע אלא זורק מן ויביל אל קיר המבוח
למקצעתיהו חמתיש ודחם מתפשט לצפון
ולמערב אין מתנות כגד ודחה מבשך
למעלה למטה בחטאת שצריכה כגד ודחה
לקמן באיזה מקומן (דף גג). ולימא ליה רבי
אליעזר אשם נמי דמו למעלה. דהא רבי אליעזר
מקיש אשם לחטאת: חמאת העוף. דמה למטה
לקמן פירק קרשי קרשים (דף גג). אינה מין
זבח. אלא מין מלקיה. אין מין קצבה. דרשין
ואש' שכן מין קצבה לדומה בכסס שקלים: חמאת
אותה. חזוק דמה ובחטאת כתיב מימנא אותה
בחטאת למעושי שאר קרשים ממקום מותן דמה
שחטאת: אי הכי. בשחטות חטאת נמי כתיב אותה לחטאת ומימנא דהא ולידרא ר' אליעזר למעושי אשם פסול שלא לשמו: שייך עולה העוף, שהיא למעלה וליעלה לקמן (דף
סה). מומלך דוקדסי מה הקטרה בראשו של מבוח אף מלקיה בראשו של מבוח בויכיה לא שייך מיד. ארבר שהוא זבח לא שייך כלום שכל הזבחים נמנעו שלא ידע דמו למעלה
ועלת העוף לא ידע שחטאת דאנו זבח מנחתה לא נמי. ולא חשיב עולה העוף שייך רבי אליעזר בר' שמעון היא: דאמר האי מקום. ודחאת במה לחור ועלתה העוף לחד אפי'
שנעיה למעלה אין מקומן שוה חלקן במיעושיהו דקרא וזיקת חטאת ליבא שויה במה דברים אמורים. דעליונים לא קביע ולא מקום אלא שחטאת מן החוט ומעלה: בעולה העוף. אבל
חמאת במה אינה נעשית אלא בזה של קרן. דאבן של אמה על אמה כשראש מבוח שכל למטה מן הקרנות פסולה ואף על פי שהיא למעלה מן החוט ומעלה: במה לחור. דמים
הדיוענים שנכנסו לחילכל לכפר פסולי ואף על גב דלא כתיב אלא וכל חטאת אשר יואב מרמזה וכו' עקיבא קרשי קרשים וקרשים קלים מריבויא דכל וכל לקמן בכל הזבחים
שנחשבו (דף פב). אלא לרבנן מאי טעמיהו. דהא דאי איתקש אשם לחטאת

בחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף יא עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" רש"י תוספות

עולה נכנס דמה לפנים כשרה. בין לרבנן בין לרבי אליעזר דלא דרשין כל וכל ודיקשא
נמי ליכא הכא: מנחת חומא. דקרבן עולה ויורד דשמיעת הקול: תוביה. שמכפרת ואם
נכנסה לפנים כשרה דלא פסל הכתוב אלא דם: וגימא תמאת העוף תוביה. והבי שפיר
טפ שהוא ממנין דמים וראויה להוכיח על מיני דמים: תמאת העוף בעיא דר' אבין היא.

עוֹלָה שְׁהִיא כִּלְיָל, נִכְנַס דְּמֹה לִפְנֵים בְּשָׂרָה, אִשֶּׁם
שְׁאִינוּ כִּלְיָל, לֹא כֹל שֶׁשֶּׁן מִה לְעוֹלָה שֶׁשֶּׁן אִנֶּה
מִבְּכֶרֶת, מִנְהַת חוּמַת תּוֹכִית, וְלִכְיָא, מִמַּעַת הַעוֹף
תּוֹכִית, מִמַּעַת הַעוֹף, בְּעֵינֵי דְרַבִּי אֲבִין הוּא, וְלִפְרֹד,
מִה לְעוֹנֶת חוּמַת, שֶׁשֶּׁן אִנֶּה מִן וְכַח, עוֹלָה תּוֹכִית.
וְחֹדֶר הָיִין לֹא רֵאָה וְהוּא כְּרֵאָה, וְהוּא לֹא רֵאָה וְהוּא כְּרֵאָה
וְהוּא, הַחֵד הַשְּׁוֹן שֶׁשֶּׁן קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ וְנִכְנַס (דְּמֹה)
לִפְנֵים בְּשָׂרָה, אִם אֲנִי אֲבִיא אִשֶּׁם שְׁהוּא קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ,
וְנִכְנַס דְּמֹה לִפְנֵים בְּשָׂרָה, אִם לֹא רֵאָה רְבָא מִכְרִישׁ לֶרֶב
אִשֶּׁם, וְלִפְרֹד, מִה לְחֵדֵד שְׁשֶׁן שֶׁשֶּׁן אִין לִזֶּן
קֶצֶה, תִּכְרַח בְּאִשֶּׁם שֶׁשֶּׁן לֹא קֶצֶה. אִין לִזֶּן
מִשְׁתַּוְּיָהוּ דְרַבִּין, דְּאִם כְּרָא דְמֹה, שְׁמֵה שֶׁשֶּׁן וְלֹא רֵאָה

וְלֹא בִשְׂרָה. וְאִידֵךְ, דָּם' דְּמוֹה'. וְאִידֵךְ, דָּם' דְּמוֹה' לֹא דְרִישׁ.
שֶׁחֶטְמוֹ שְׁלֵל לִשְׁמוֹ בְּשֶׁר', הֵינּוּ דְּאִיתְקַשׁ מִנְהָ לְחִטָּאת, מִנְהָ
וּמִזֶּכֶר, קִדְשׁ קִדְשִׁים הֵיא בְּחִטָּאת וְכֹאשֻׁם, מִנְהָ חֹטֵא הָרִי הֵיא
לְשִׁמָּה פִסְלוֹה. מִנְהָ נִדְבָה הָרִי הֵיא כְּאֶשֶׁם, לְפִיכָה קִמְצָה שְׁלֵל
לְעִוְרוֹ, לְמֵאי הִכְלָתָ אִיתְקַשׁ מִנְהָ לְחִטָּאת וּמִנְהָ לְאֶשֶׁם. לְכִי
שְׁלֵל בְּכָלִי שָׂרָה, פִּסְלוֹה. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַשֵּׁר. וְאִמֵּר רַב הִידְהָ
דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אִמֵּר קִרָּא 'קִדְשׁ קִדְשִׁים הֵיא בְּחִטָּאת וְכֹאשֻׁם, כֹּא
בְּחִטָּאת. בְּכָלִי עֹוֹבְדָה בְּשִׁמְאֵל, כְּאֶשֶׁם. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן, הֵיא קִרָּא
לְכִי. עֵוֶר קִרָּא לְדִרְבָּב הִידְהָ בְּרִיה דְּרַבִּי חֵיאי הוּא דְאֵתָא,
לְשִׁמָּה (מְעַמָּא אִתְרַנֵּי הוּא). חִטָּאת, מְעַמָּא חֵיאי דְכִתְבִי בִּי
כֹּה בִּי 'חֵיאי'. וְעִוְרָנּוּ, לְמֵאי הִכְלָתָ אִיתְקַשׁ אֶשֶׁם לְחִטָּאת. לְמִזֶּכֶר
הָ, אִף אֶשֶׁם סְמִיכָה: 'וּכֹס בֶּן חֵינִי אִמֵּר הַנְּשֻׁחָטִין כֹּה': אִמֵּר
אֲלֵעִזָּר אִמֵּרוּ דְּבַר אֶחָד. רַבָּה אִמֵּר, בְּאַחֲרִים לְשֵׁם חִטָּאת פְּלִיגִי,
וְשֶׁחֶטְמוֹ בּוֹמֵנֹ לִשְׁמוֹ, וְכֵן הִשְׁוֵחַט אַחֲרִים לְשֵׁם פֶּסַח בּוֹמֵנֹ, רַבִּי
בְּשֶׁר. אִמֵּר רַבִּי הוֹשֻׁעַ, אִם בִּשְׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה שְׁאִינוּ בְּשֶׁר לִשְׁמוֹ,
שְׁהוּא בְּשֶׁר לִשְׁמוֹ, אֵינִי דִין שִׁכְשְׁרוּ אַחֲרִים לִשְׁמוֹ. אִמֵּר לוֹ רַבִּי
וְכֹה אִם בִּשְׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה שְׁאִינוּ בְּשֶׁר לִשְׁמוֹ, בְּשֶׁר הוּא לְשֵׁם
שְׁמוֹ. אֵינִי דִין שִׁוְכִישֶׁר לְשֵׁם אַחֲרִים, וְיִוְכִישֶׁר פֶּסַח בְּאַרְבַּעָה עֶשֶׂר
מָה לִי הִוְכִישֶׁר אַחֲרִים בִּשְׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה לִשְׁמוֹ, שֶׁכֵּן הוּא בְּשֶׁר
בּוֹמֵנֹ לִשְׁמוֹ, שֶׁכֵּן הוּא פִּסְלוֹ לְשֵׁם אַחֲרִים. אִמֵּר לוֹ רַבִּי הוֹשֻׁעַ,
בְּתָת כַּח שְׁמִילִים. חֹר רַבִּי אֲלֵעִזָּר וְרַנִּי דִין אַחֵר. מְצִינוּ מִזֶּכֶר פֶּסַח
יָמִים בֹּא פֶסַח. וְכֹה פֶסַח שְׁמִילִים אִם שְׁלָמִים, שֶׁחֶטְמוֹ בּוֹמֵנֹ לִשְׁמוֹ
וְחֹרֵת בֹּא פֶסַח, אִם שְׁחַטֵּם לְשֵׁם בּוֹמֵנֹ, אֵינִי דִין שִׁירֵי פִסְלוֹ.
וְכֹה פֶסַח, אִם שְׁחַטֵּם לְשֵׁם בּוֹמֵנֹ, אֵינִי דִין שִׁירֵי פִסְלוֹ.

[illegible]

אמר

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף יא עמוד ב – מתוך מהדורות "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" תוספות

אמר ר' אליעזר לא אמרת בתנא. דין הוא שאחרי כשרים לשמו וקשה) נדי דלא
דמי לפסח מזמין קאיב ואיב (ותמא) ופסלו נמי מהאי דינא מותר תנא בא עולה
כמו דרמא דמותר פסח בא שלמים ויל דאיעקר טעמו סמך כדאיתא בפסחים (דף סב) וציל
דלא אמר לא אמרת דקאמר רבי אליעזר דלבי רבי יהושע קאמר אליבא דרבי יוחנן ורבינן
הם מצא בספר שיש דרשנא ושמענא רבה אמר

באחרים לשם תנא ומצא ובאחרים בריי רובה
לא בא אלאל פירש דברי רבי יוחנן ור' יוחנן עצמו
מורה באחרים לשם תנא פליגי ולא אמר
אמרו דבר אלא אלא באחרים פסח: הנה"ח
אי איפלוג בלשמן כו'. ותימה השתא נמי פדליגי
כשלא לשמן אני יכול לטעם בריי לבן בתריא
שפסול יד לשמן שחרית ולפרש טעמו משום
דמקצת ראי ור' ליה מזהא ענין חישש משום דרש
תנא לא מבשרי פסח שחרית אלא אז: הנה"ח
אמר בבבא ור' אלא שני בבבא.

בבבא דר' אלא שני בבבא.

אמר לו רבי יהושע, מצינו מותר תנא בא עולה, ואין
מותר עולה בא תנא. ומה תנא שמונתה בא
עולה, שחמיה לשם עולה פסולה, עולה שאין מותרה
בא תנא, שחמיה לשם תנא, אינו דין שתנא
פסולה. אמר לו רבי אליעזר, לא אם אמרת בתנא,
שכן כשרה לישמה כל השנה כולה, תאמר בפסח
שאנו כשר לשמו אלא בזמנו, הואיל והוא פסול
לשמו, דין הוא שפסול אחרים לשמו: שמעון אחי
עזריה ואמר בו: רב אשי מתני משמיה דרבי יוחנן, ורבי

אחא בריה דרבא מתני משמיה דרבי ינאי, מאי טעמא דשמעון אחי עזריה, דאמר קרא ואל
יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירמו לה'. במדבר מזה אין מתחללין, בנמוך מזה
מתחללין, והא, להכי הוא דאיתא, והא מביעי ליה לכדשמואל, דאמר שמואל, מזה לאוכל את
הקבץ שהוא במיתה, שצאמר ואל יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירמו לה'. בעתידים
לתרום התבואה מדבר. אם כן, לכתוב קרא ואשר הורמו, מאי אשר ירמו, שמע מצינה תרתי:
פע רבי ינאי, בשריו ואין מצינו, וכי פליג בהרא פליג. או דלמא, בשריו ומצרי, ובהרת פליג.
אמר אביי, ואיתמיא רבי יוחנא, תא שמע, הקבוצ והמעשר ששחמיה לשם שלמים, בשרים.
שלמים ששחמיה לשם כבוד או לשם מעשר, פסולין. ואי סלקא דעתך בשריו ומצרי, כבוד בר
רצוני הוא. אלא בשריו ואין מצרי, ומדיספא בשריו ואין מצרי, רישא נמי בשריו ואין מצרי.
מדי אורי, תא בראיתא והא בראיתא, אלא מאי קא משמע לן, גבזה ונמוך קא משמע לן,
תניא: ביצה, קדש קדשים ששחמיה לשם קדשים קלים, כו', מהו דתימא, קדש קדשים וקדשים
קלים הוא דאיכא גבזה ונמוך, אכל קלים וקלים לא, הכי נמי תניא: שלמים קדשים או הקבוצ,
מפני שהן מעונין מזה איבער, וקמיב, וקמיב, והתנא היה ושוך, תא עיקר, תהיא אברא
נקבה: מושנה הפסח ששחמיה שחרית בארבעה עשר שלא לשמו, רבי יהושע מכשיר באילו
נחשט בשלשה עשר. כן בתריא פוסל באילו נחשט בין הערבים. אמר שמעון בן עזאי, מקובל
אני מפי שבעים ישנים וכן, ביום שהושבו את רבי אליעזר בישיבה, שכל הזבחים התאכלין
שנבחה שלא לישמן בשריו, אלא שלא עליו לבעלים משום חובה, חזין מן הפסח וכן התנא.
ולא הוסיף בן עזאי אלא העולה, ולא חזר לו חכמים: גמרא אמר רבי אלעזר אמר רבי
אושעיא, מכשיר היה בן בתריא בפסח ששחמיה שחרית בארבעה עשר לשמו, דבוליה וימא
וימניה הוא. ומאי באילו, אידי דאמר רבי יהושע באילו, אמר איהו נמי באילו, אי הכי,
אדמיפליג בשלא לשמו, לילגלו בלשמו. אי איפלוג בלשמו, הוה אמינא, אכל בשלא לשמו,
מותר רבי יהושע לכן בתריא, הוואל ומקצתו ראי, קא משמע לן. והכתיב אין הערבים, אמר
עזריה בריה דרב עקיבא, בין שני ערבים. תמיד דכתיב ביה אין הערבים, הכי נמי דבולי וימא
בשר. התם, מדכתיב את הכבש אחר מעשה בבקר, מכלל דבין הערבים, בין הערבים ממש.
אימא חר בבקר, איך פוליה וימא. אחד בבקר, ולא שנים בבקר, גרות, דכתיב אין הערבים,
הכי נמי דבולי וימא בשר. שאני התם, דכתיב מערב ועד בקר, ותניא, מערב ועד בקר, תן
לה מותרה שתהא חולקת מערב ועד בקר. דבר אחר, אין לה עבודה כשרה מערב ועד
בקר אלא זו בלבד. קמרת, דכתיב בה אין הערבים, הכי נמי דבולי וימא בשר. שאני קמרת
דאיתא

אמר לו רבי יהושע מצינו מותר תנא בא עולה. בתנא בתמורה (דף בב) וזה מדרש
דרש וידיע הבין כל דבר שבא ממותר תנא וממותר אשוי ליקח בן עולה לקיץ
המזבח ודכי דמי מותר תנא כגון דפריש מעות לתמורתו ויתותרו אי נמי מפרשי שתי
תנאות לאחרית דקיל בתמורה (דף בב). מתפרש באותו מזה השנה תרעה: ומה תנא
כדתיב, בא וקא דמי תנא תנא דרשי שך
לפסול עולה לשם תנא ומחא ודיק רבה
מלתיה לעיל מדרא אהדר ליה רבי אליעזר
אנא נמי פסילנא בשחמיה לשם תנא, שכן
בשרה לשמן כל השנה. לפסול עולה הנשחטות
לשם תנא כשרה ולא יחללו את קדשי. אין
(כאן) חילול בשריהו אותם לשם גבזה מזה:
בעתידים לתרום. דהיינו דכתיב ירמו דבר
הענין והמסין ברא שמתדורין פסול אלו חן
הענין נגד חילול מותרה דכתיב לא ותנו
בו יד יחללוהו: א"כ, דלכריש אחי עזריה
לדבריה תנא לכתוב לא יחללו את קדשי
מש לשון עתיד דנקט ש"מ למדרש ביה נמי
הא: עני רבי ינאי. לשון גבזה מזה כשרים
דקתי כשרין ואין מצרי קאמר תנא ולא פליג
אלא בנמוך דקאמר פסולין לגמרי: ובתריא
פליג. לשם גבזה מבשר לגמרי ובנמוך פסול
לגמרי ואילו רבנן מבשרים מכשירים ואין
מצרי קאמר: ת"ש. מדרש פירוש מלחית ונקט
בכור ומעשר דלא לרצוי אתו ש"מ כשרין ואין
מצרי קאמר: ומדיספא. הבכור והמעשר
ששחמיה לשם שלמים כשרים ואין מצרי רישא
קדשים קלים ששחמיה לשם קדשי קדשים נמי
כשרין ואין מצרי קאמר: תא בראיתא כו'.
בשריו וקמתי גבי בכור בשריו למלחיהו קאמר
והכשרים נמי דקתי גבי קדשי קדשים
למלחיהו קאמרן ואפי' לרעות לשם זבחה
אלא מאי קשטעין לן. האי נקט ובכור
המעשר אי לאו לגלוי עלה דרישא נקט לא
ולמער ובשריו ואין מצרי קאמר: גבזה ונמוך
קשטעין לן. בתמיה ובי תנא לפרוש ליה דכי
נמי נמוך לשם גבזה תניא. ברישא דמלתא
הא נמי תניא. לקטן בפסח כל התודי (דף פט)
לרבות מן שלמים: שלמים קדשים תא
הבכור. אם שנים עומדים לישט עבודה
ולחקיקי שון ענינים סתן ארבע. שתי מנות
שון ארבע ובכור מנתה אתה כדתיב באילו
מקומן (לקטן נ) סמיכה וסמיכה ליתנהו בבכור
כדילפינן בגמרות פירש שתי מדות (דף עא): תא
עיקר. שנענית תודיה לצורך קדשים ומענין
פסול לשם ואיכא קדשים קלים גבזה
ונמוך. תהיא. דכל תודי אגראר נסבה ששעה
שאת את הקדשים זה וזה נקט נמי האי בתודיה
אניי דכבר תניא וכתב: מתניא. רבי יהושע
מכשיר. דפסח בשאר ימות השנה חשיב ליה בן
בתריא פוסל. בגמרא מפרש לה: שבעים ושנים
וקן. בגמרא מפרש אמאי לא תנא וקנים: כל
הזבחים התאכלין. אבל עולה לא: לא חזית
עזאי. על דברי חכמים לפסול חזין מפסח

ומחטא אלא העולה גמ' מבשרי היה בן בתריא בפסח ששחמיה שחרית לשמו. והוא היה זמנו לפיכך פסול שלא לשמו דאמר פסח ובשן שלא לשמו פסול: ומאי נשחט. כן
הערבים והאמרת דברא יומא חר היה בין הקדשים כר ליה בקדמבשחמיה ליה שחרית וקרא כתיב בין הערבים אלמא מכירא ליה בין ערב שלא למער לבין בן אוריח בדמפרשינן ליה לקמיה
דהיינו משעלה השחר פסול ליל של אמש עד שתשקע החמה ומאי באילו הוא הוא גופיה בין הערבים ליפלו בלשמו. ולימא (פסח ששחמיה ביד שחרית) ר' יהושע פוסל וכן בתריא
מכשיר: אבל בשלא לשמו מותר רבי יהושע. דאע"י דשחרית לא וימניה הוא פסול הואיל ומקצתו שך יום ראשון לשמו מדרא: הוה כתיב בין הערבים. ר' אשעיא פריך ודכי מצי
למער פסח מזה שחרית: בין שני ערבים. מעלות השחר עד שקעת החמה דהיינו בין סוף ערב דאתמול ותודיה ערב דאורחא: וימא חר. בתריא. תא דארשון לא ישאח יומא מחמת
והשני כל היום מזה שחרית הוא ערביה דמפרש ליה בין הערבים ומפרש ליה כל יומא. להכי על כרחי צריך להעביר השנה עד הערב שחרית. חזי על כלל בר
והר כן שיערו חכמים לילי תקופת טבת שלא תכבה כל הלילה ובחמה ובגשן ובתשרי אם תרליק שליש היום לא איכפת כל אין לה עבודה. מעברות שון אמורות ביום כגון עבודות
דיום וקמנו וקמנו כבשרין מהדלקת גרות ואילך שון מאחרות לכולן:

זבחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף יב עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ)" רש"י תוספות

האיתקש לגרוע, ובהעלות אחרון וגו' היינו בין הערבים דקדושת: אוה"ר. יאחזר פסח
לחמדי דאע"ג כרובל וימנא זמניה יא שחייה עד זמן שדעת התמיד תמיד קודם לה: אין
דמא"ר: ויוון; במסכת ברכות: חלבה. כדבר האומר היה לפני' ה' מפלית אחת של מנחה
ואחת של שומפסן שאלה התפלל של שומפסן עד זמן חבירתה למשלה: לה: ובין
הערבים דבריה: ון שפוטת יתור למה: חזקלי.

ד'איתקש' לנרות. התם נמו, פתיב 'שם תנובא את' הפסח בערב/ ההוא, ל'איתור דבר' הוא ד'אתא. דתניא, איתור דבר ש'נאמר בו 'בערב' ו'בין הערבים', ל'דבר שלא נאמר בו אלא 'בין הערבים' בלבה. ומי איכא מיד דאילו שחיט ליה מצפרא, אמרת למנה הוא, וכי מכו בין הערבים אמרת איתור דבר. איז, ד'האמר רבי יוחנן, הלכה מתפלל של מנחה, ואחר כך מתפלל של מוספין. ו'בין הערבים' דכתיב ב'בין הערבים' ל'למה לך, ועוד השב רבי תחת בן ב'האמר דבריו' ו'ר' יוחנן, לא אם אמרת בשלשה עשר שאין מקצתו ראוי. תאמר בארבעה עשר שמקצתו ראוי. ואם איתא, כולו ראוי ארבעה אלא אמר רבי יוחנן, פוסל היה בן בתירה בפסח ששחטו בארבעה עשר שחרית, בין לשמו בין שלא לשמו, הואל ומקצתו ראוי. מנדה בה רבי אבהו, אם בן פסח פשר לכן בתירה, היכי משפחת לה. אי דאפשריה תאידא, דחיי מעשרו הוא. ואי דאפשריה מאבטול, נראה ונדרה הוא. אלא אמר רבי אבהו, תהא לאחר חצות. אבי אמר, אפילו תימא מצפרא, אין מחוסר זמן לבו ביום. רב פפא אמר, אפילו תימא מאורתא, לילה אין מחוסר זמן. דתני רבי רבי יעקבא, ליל שמיני נכנס לדיר לערבית וכו' אפסותורין, דרבי אפסותורין נמי, תהיב ו'תוח' שבתים ימים תחת אמו', הא לילה חיו. ובתיב, 'ומיום השמיני והלילה ירצה', הא לילה לא חיו. הא ביצה, לילה לקדשה ויום לתרצאה. אמר ליה רבי זורא לרבי אבהו, למא קסבר רבי יוחנן בעלי חיים נדחין. אמר ליה, איז, ד'אמר רבי יוחנן, בהמה של שני שותפין, הקדיש חצי' וחור ולקח חצי' והקדישה, קדושה ואינה קריבה, ועושה תמורה ותמורתה פיצא בה, ושמע מזה תלמודא. שמע מזה, בעלי חיים נדחין. ואשמע מזה, דחיו מעיקרא הוה דחיו. ואשמע מזה

יח

[illegible]

מקורב לעולם אפילו לאחר פסח דכל מותר הפסח היו שלמים ונקבה לשלמים מיוחד חזיא
דקתני מתני' ודיה לשלמים אבל אידי גופא לא אלמא אלימא קדושת דמי' לומר בה דורת
דחיי ולא אשכחני תנאי' דפליגי בהא מילתא מידו בהא מילתא טובא אתא לאשמועיני
ורבינו תנאי' מפרש ש' דייחי ברמיס כלומר דרמיס דרמיס (והדריחי ברמיס) שאל יקריב מ'
הדמיס כגבול שדעתו לדעתו להרשיש בכו' ש' דחיי

יֵשׁ דַּחֵי בְּרֵמִים. אָמֵר עוֹלָא אָמֵר רַבִּי יוֹחָנָן, אָחֵל
 חֵלֶב וְהִפְרִישׁ קֶרֶן וְהִמְדִּיר דָּת, וְחִזּוּר בּוֹ הוּאִיל וְנִדְחָה,
 יִדְחָה. אִתְּמַר נִמְי, אָמֵר רַבִּי יְרֵמְיָה אָמֵר רַבִּי אֲבוּהוּ
 אָמֵר רַבִּי יוֹחָנָן, אָחֵל חֵלֶב וְהִפְרִישׁ קֶרֶן וְנִשְׁמַטָּה
 וְחִזּוּר וְנִשְׁמַטָּה, הוּאִיל וְנִדְחָה, יִדְחָה. וְצִרִיכִי, דָּא
 אִשְׁמַעֲיָן קַמְיָתָא, מִשּׁוּם דִּהּוּא דַּחֵי נִפְשֵׁיהּ בְּרֵמִים,
 אָבֵל הָכָא דְּמִמְלֵכָא אִדְרֵיהּ בִּישׁוּ דַּמִּי. וְאִי אִשְׁמַעֲיָן
 הָכָא, מִשּׁוּם דָּאִין בְּרִדּוֹ לַחֲזוּר, אָבֵל הָכָא דִּישׁ בִּידּוֹ
 לַחֲזוּר, אִמָּא לֵא, צִרִיכָא. וְרַבִּי יְרֵמְיָה, אָחֵל חֵלֶב
 וְהִפְרִישׁ קֶרֶן, וְחִזּוּר דִּישׁ שִׁחֲלֵב מוֹתֵר וְחִזּוּרֵי בִּתְלָהּ,
 מָהוּ. מִי הָיוּ דַּחֵי אוּ לֹא הָיוּ דַּחֵי. אָמֵר לִיהּ תְּהוּא
 סְבָא, כִּי פִתַּח רַבִּי יוֹחָנָן בְּדִרְיוּתִי, מִהָא פִתַּח, מָא
 מִטְּמָא, הָתֵם צִבְּרָא אִדְרֵיהּ קֶרֶן לֹא אִדְרֵיהּ, הָכָא
 קֶרֶן נִמְי אִדְרֵיהּ. אָמֵר שְׁמַעוֹן בֶּן עֲזַרְיָה, מִסּוּבְלַנִּי מִפִּי
 שְׂעִים וְשִׁנִּים וְגַן כּוֹי, לָמָּה לִּי לִמְתָּנָא שְׂכָעִים
 וְשִׁנִּים וְגַן, דְּכּוֹלְהוּ בְּחִדָּא שִׁיטָּתָא הוּוּ קַמְיִי: לֹא
 חוֹסִיף בֶּן עֲזַרְיָה אֱלָא הָעוֹלָה: אָמֵר רַב הוּנָא, מָא
 מִטְּמָא דֶּבֶן עֲזַרְיָה, עוֹלָה הוּא אִשֶּׁה רִיחַ נִיחַח לַהּ,
 הוּא לִשְׁמֵהּ בְּכִירָה, שְׁלֵא לִשְׁמֵהּ פְּסוּלָה. אִשֶּׁם נִמְי,
 תְּחִיב בּוֹת 'הוּא', תְּהוּא. לֹאִתֵּר תְּקַבֵּרַת אִמּוּרִים הוּא
 דְּתְּחִיב. הָא נִמְי, לֹאִתֵּר תְּקַבֵּרַת אִמּוּרִים הוּא
 דְּתְּחִיב. תְּרִי 'הוּא' תְּחִיבִי. גַּמִּי אִשֶּׁם נִמְי תְּרִי 'הוּא'
 תְּחִיבִי. אֱלָא, בֶּן עֲזַרְיָה בִּקֵּל וְחֹמֶר מִיִּיתֵי לֵהּ, וְכֹה הָכָא
 פְּסוּלָה. עוֹלָה שְׁהִיא לִילִי, לֹא כָל שְׁבִין. מָה לִּתְּמַטָּא
 שְׁבִין וְכֹה קִבְעֵי, תְּמַטָּא תְּחִיבִי. וְחִזּוּר הָיוּ לֹא רָא וְ
 הָשִׁוּר שְׁבִין שְׁהֵן קִרְשִׁים, וְהִשְׁתָּן שְׁלֵא לִשְׁמֵן פְּסוּל
 וְהִשְׁתָּה שְׁלֵא לִשְׁמֵהּ פְּסוּלָה. מָה לִּתְּמַטָּא הָשִׁוּר שְׁ

ש' דחוי כדפי'. ש' תורת דחוי בקדושת דמיס אפי' שאנה קדושת הגוף כגון האב
והקדושה חציה אל קדושת אלא לדמיה שורוי אין חלק [ואלא] בחציה ואין קדושה
ראויה לפשוט בבזול על פי ואפי' הכי שיקר באי דחוי ותודה עולמת אל האמרי' אל
אלימא קדושת מלוכל לפסל משום דחוי: לשנא אחרתא: ש' דחוי כשבזול דמיה שלא
פריע לקנות חציה של בזיון שלא היתה קדוה
ש' קדושתה שיערין אל קנה חציה משל
חבירו וקדושה נרא' למורי' המי' ד' נדחה
מקרבן הבזל שוחטין [תולק דה] מעם הארץ
פרט למורה: ושפחה. נדחה דבעין דעת
מבסכת בעינן שפח' האומר משקלי' עלי [דף כא.].
נשתא: שקט שפענעמן כגון על דר נשפה
(ישעה יג) המתרגם על טורא שלוא: חורי כ"ד
שחלב מורי. נדחה לו ראויל עבר ושחטה לא
קרן אבא דאמרקין בחוריה (דף ב) ידד
שעשה שחורא ב"ד מפור. מ' פתה. ודדש
בו שידחה: חתם. גמרי נוסה גברא אידד
מקרבן קרבן אל אידדו חורן חטאת זאת לא
נדחת משאלא כן השחורא אבל חורא חותרת
קרבן לו נדחת מן הבזל למה ל' ליעיני' אות.
ליעני' זקנים: בחרא. בשיבה אתה דיו יושבן
ובזלן דיו באיש אתה: לחור הקשרת אימורין
בתי. ולבא למידרשה לעיבובא דעצמו חור
הקטורן סמוריו כש' ודאי אבא דרשין
למלתא אחרתי: תי' הוא בתי. ואם אן
השני ענין לאור הקטורא חתב חור חנוה
ענין לעבודת ד' ולפסול בשלח לשמן. חור חנוה
כתב באיל עולה ש' מילואים חנוה חציה
ודד חורא חתב בקירא גבי שלח כן אגא: אשם
נפי תי' (אשם) חורא חתב. ח' חצו את אחרון
אחר הקטרה דור חורא חתב: חורא אש' חל
ואפי' דליבא חד מיעידו דכתיב גבי עבודת ד'
חן האחד חצו באין ענין לכך בדאמרת חורא
יד

וְחֹמֶר מִיְּמֵי לֶחֶם, וְזֶה חֲסֹת שְׂאֵינָה בְּלִיל, שְׂחֹטָה שְׂאֵל לְשֹׁמֵה
לֹא כָל שֶׁבֶן. מִה לְחֻסָּת שֶׁבֶן מִכֻּפֶּרֶת, פֶּסֶח וְיֹכִיחַ. מִה לְפֶסֶח
יִיחַ. וְחֹמֶר חֲדָיו, לֹא רָאָה זֶה בְּרֹאָה זֶה וְלֹא רָאָה זֶה בְּרֹאָה זֶה, חֲדָד
וְשִׁחְטוֹן שְׂאֵל לְשֶׁבֶן פֶּסֶח. אֵם אֵם אֵבִיר עוֹלָה שְׂחֵא קֹרֶשִׁים,
וְהֵל. מִה לְחֻדֵּד הַשְּׂחֵה שְׂבֻחָה, שִׁישׁ בֶּהֱן צִד פֶּרֶת. בֶּן עוֹנֵי,
צִד

[illegible]

אתה

בחים. פרק ראשון – כל הזבחים דף יג עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזלץ) רש"י תוספות

צד ברת לא מריץ. לפי שאינו שוה בשניהם דחטאת אינו עונש כרת על הבתור אלא שעל שגגת כרת הוא בא ופסח עונש כרת על הבתור; **אמש נמי יליית:** לפסול בשלא לשמוע מבין אב בדאמר רבי אליעזר גליל (דף ט:) וקאלי רבי הושע חורוני גלילה ופרסינן ולהירצו דינא וליתיה במה הדצ וסליקאן לך אתקפתא משום דאיכא למפיצר מה

צד כרת לא פָּרָה. **וְהָיָה**
מִה לַחֲצֵד הַשְּׁחֵה שְׁבָהָה
וְאִיבָעִית אִמָּא, צד כרת
נָמִיד לָהּ. וְהָא דִקְאָמַר רַבִּי
אֵלָא לְחֵדָּה בַּה תַּלְמִידֵיהּ
שִׁשְׁחִימָא שְׂמַל לִשְׁכּוֹן קַבִּי
לִשְׁכּוֹן וְשְׂמַל לִשְׁכּוֹן, אוּ
בִּצְד לִשְׁכּוֹן וְשְׂמַל לִשְׁכּוֹן
שְׂמַל לִשְׁכּוֹן וְשְׂמַל לִשְׁכּוֹן
נָפְסָא פִּאֲרֻבָּעָה דְּבָרִים,
וְכִינְיָרָהָ. רַבִּי שְׁמַעוֹן מְכַלֵּ
אֶשְׁרֵי שְׂמַל שִׁשְׁחִימָהּ. וְ
הַמִּשְׁבֵּר וְהוֹרֵק, רַבִּי אֶלְעָזָר
שְׂאֵנִי צִידָה לְחֵלְדָּה, אֵין
קַבְלָתָהּ הָרֵם. אִתָּה אֹמֵר
אֲמֹר. הָא מַה אֵין מְקַיֵּינִי
וּבְכָל יִשְׂרָאֵל. אֲמַר רַבִּי ע
בְּאֵן 'בְּנֵי אֲהֵי', וְנִאֲמַר
בְּשֵׁר וּבְכָל יִשְׂרָאֵל, אֵין
לֹא שְׁמַעְתִּי לְהַבְחִין הַפֶּה
קַבְלָהּ, לֵאמֹר בַּה מִי
אֵינוֹ תְּלִיב כֶּתֶר. וְרָקוּ רַבִּי
חֲצִיבִין עֲלָיו. אֲמַר לֵא
לְפָנָיו. אִתָּה דִּירֵשׁ וּמִסְכָּן
מִחֲיָיו. אֲמַר רַבָּא, לֹא קִי
דִּקְרַנִּי שְׂתַּבָּחָה וְנָפְסָא, ל
וְהִתְנָה, 'כֹּל לֹא אִתָּה
תִּלְמִיד לֹמֵר 'אֵם הַאֲבִל
לִידִי אֲכִילָה הַתְּחוּב מִדֵּם
לֹמֵר 'בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא
לְתַקְשָׁא אֵלֶיהָ. לֹמֵר לָהּ,
כִּל, עֲבוּדָה וְעִנְיָנָה פִּרְיָה

[illegible]

אָתָּה אומר וו קבלת הדם כו. לעיל (דף ק"פ) פ' בקיט' דמוקמין דהקירבו קבלה ולא
בדולכה משום דהקירבו נאמר מיד אחר שחיטה וקבלה היא עבודה ראשונה
שאחר שחיטה ולפירושו קשה דכ' בעי למימר הבא או אינו אלא אצלך אלא ראה
דמוקמין לה בקבלה או בוריקה לפי שכן עבודת חטאות היא אפשר לביקן מה שאין
ל' דהקירבו. וכן נראה.

נָמוּ לִי יְיָ. אֲשֶׁם פָּרַךְ,
כֹּה לִשְׁנֵי בָצֹבֵר בְּבִיחִיד.
יְיָ פָּרַךְ, וְכֵן עֲזָא וְנָמְדָא
נִינָא קַל וְחֹמֶר, לֹא אִמְרָה
מִשְׁנֵהָ הַפֶּסֶח וְהַתְּחִמָּת
וְלֹדֶד וְרוּךְ שְׁלֵא לִשְׁמוֹ, אוֹ
לִשְׁמוֹ וְלִשְׁמוֹ, פֶּסֶחֹים.
שֵׁם פֶּסֶח וְלִשְׁם שְׁלָמִים.
מִיָּם וְלִשְׁם פֶּסֶח. שְׁהוּבָה
חִימָה, וְנִקְבֹּל, וְנִבְחִילָה,

א פקדלה ושלח בורקה, אכל אפשר בלא תילוף, שוחט בצד
 ימר, המתחבץ במקום שהוא צריך לחלץ, מחשבה פוסלת. במקום
 שבה פוסלת: **גמרא** וקבלה מי פסלה, והתניא 'הקריבו' זו
 לת דרם, או אינו אלא וקבלה? כשהוא אומר 'ורק' תרי וריק
 'הקריבו', זו קבלת דרם, 'בני אהרן הכהנים' שותהו בכהן פשוט
 א, מנין לקבלה שלא תהא אלא בכהן פשוט ובכלי שרת, נאמר
 לן 'אלה שמות בני אהרן הכהנים המושחים', מה לחלץ בכהן
 בכהן פשוט ובכלי שרת. אמר רבי טרפון, אקפח את בני, אם
 בין קבלה לוריקה, ואין לי לפרש. אמר רבי עקיבא אני אפרש.
 בה כמעשה. וריקה, עשה בה מחשבה כמעשה. קבלו בחיוב,
 עניש ברת. קבלוהו פסולין, אין תיבין עליו. ודקדוה פסולין,
 טרפון, העבודה, אם הפית ימין ושמאל, אני שמעתי ואין לי
 לשמועה בלשון הזה. אמר לו, עקיבא, כל הפרש מקום פשוט
 כן, כאן במחשבת פירול, כאן במחשבת שליל לשמה. ודקא נמי,
 קתינו מתפללי, שמע מינה: ומחשבת פירול לא פסלה בקבלה,
 שבה מועלת אלא בורקה בלבד, מנין לרבות שחיטה וקבלה,
 כל מבשר ובה שלמיו (פירול הוא) לא ירצה'. בדברים המביאין
 יכול שאני מרבה אף שפיכת שיריים והקטרת אימורין, חלמוד
 גה, המקריב אתו לא יחשב', וריקה בקבל היתה, ולמה ציתה,
 ה וריקה מיוחדת שהיא עבודה (ומקטרת) ומעקבת פקדה. אף
 יצאו שפיכת שיריים והקטרת אימורין שאין מעקבין את הפקדה.

אלא

כלב מאת בן ידם (שמות כט) לחבקן **הפירש** ב'ו' ואחר עושה את הכלב **בשאר** עבדו: את כל מקל דעתך את אקדמך את מחשבה פסלה בשבילה אם תשיב בה חוץ לזמנו או ובאו ואלו פתח אהל מועד) חריקה נפקא מדם יחשב לקמן בפרק השוחט (דף קז.) **קבלו** ודבר המה שאמר אחריה עבדה בסדר יומא (דף כד.) ובפרק בתרא דרבא (דף קצ.) נמי ומסכים להם ששנעתה: מחשבת פיעול' הרוץ לזמנו לא פסלה בקבלה דרבא (דף קצ.) ודנאן וסמי השלישי בדבריה בקרא מחשבת פיעול' חריקין אורו לא תשיב לפקני מניה בפ"ב ויריקה בדרבי **הפניא**. את הקרבן לידי היתר אבילה הכתוב מדבר: **אף** שפיכת שירים. **לא** יצאה. היינו וירקה שהיא מורה: **בכלל** ביהל. כחלת. הדרבנן הנמיאין לידי אבילה יזמור ואת כל דשם ישפך נתת הקבלה ועבשה שירי מצוה בו הקטרת אימורין לא מעבכין לא כל דשם בשעת קבלה על אבילה בשל א"ל במחשבה שחשבה שחשבה על מנת לקום וכו' למחר פיעול דהיינו אבילה מוכח (ואי נמי) דאיתריב בהדיא **אפי'** שפיכת שירים שפכת שירים או אחת משאר האבילות קאמר: ושפיכת שירים **אפי'** פסלה בהו מחשבה. לאחר כשר דרוז לזמנו. **מני** **לרבות** **שפיכת** שירים. וכל שבו את חתלה וכו'.

1 ויש לפרש במסקנא דנקט לשון פסול דארייך בשלא לשמן דהוי בכל ד' עבודת ומידו אשכחן
2 דיקא דלא קאי לבסוף גבי כל הנישנים דמיסר באורי (קדוש דף כח.) על מנת לשפוך
3 שירים למחר. צ"ע בפרק קמא דמעילה (דף א.) דמביעין ליה חושב לנשפכין מהו ורבינו
4 דהתם מיידי ששפך מן הדביל על הרצפה ומביעין ליה אם מוליך אותו מקמת דם ונתאר
5 בבלי על מנת חורוק נאטון נשפכין חוץ לשמן

6 שהרי ראיין לאוספן או דלמא כיון דבכוס איתיה
7 דם הדואר דעל הרצפה הולך לאיברו לא פסלה
8 בה: ה"ג' תתי בה ריש לקיש כלום למדנו
9 אלא משלמים. ותימה ודא ריש לקיש גופיה קאמר
10 לקמן (יד.) מודה רבי שמעון בחולתא (אברים)
11 חטאת הפנימית: "א" מה שישלם בו, זה אין
12 שייך למד מחשבתו שני על לא יפסול בה חטאת
13 כמו בשלמים דפשיטא דרבכל דאזילין בתר חוץ
14 לשמן דיהיה: "אלא מאי אתא ק"ל למימר דבר
15 הפוסל בהן בו, חטאת מסיק דמסבאר שי עלו
16 למדן ק"ל דרבנן מוציא מדידי פניול דובר
17 המעבב בה מביא לידי פניול כמו בשלמים ואין
18 שייך להקשות שכן נהג בכל הזבחים: "וזי הכלל
19 כל הקומץ ונתן בכלי. בתנשא אין פניול דקמיעה
20 כנגד שחיתו ואין לו פניול קודם שחיתו:
מדה

21 דרב פדא, אמר, כלום למדנו פניול אלא משלמים, מה שלמים אין מביילת אצבע מפגלת
22 בהן, אף חטאת אין מביילת אצבע מפגלת בהן. וכי הכל משלמים למדו, אי מה שלמים
23 שלא לשמן, אין מוציא מדי פניול, אף חטאת שלא לשמן, אין מוציא מדי פניול. אלא
24 מאי אית לך למימר, מרבינא דקראי קאיתא, [הכא נמי מרבינא דקראי קאתי]. אמר רבי
25 יהושע בן לוי, בעליה זו שמעתי ששכבילת אצבע מפגלת. תתי בה רבי שמעון בן לקיש,
26 כלום למדו פניול אלא משלמים, מה שלמים אין מביילת אצבע מפגלת בהן, אף חטאת,
27 אין מביילת אצבע מפגלת בהן. וכי הכל משלמים למדו, אי מה שלמים ישלמן, אין
28 מוציא מדי פניול, אף חטאת שלא לשמן, אין מוציא מדי פניול. אמר רבי יוסי ברבי חינאי,
29 אין הכל משלמים למדו, הואיל וחזין למקומו פוסל בשלמים, ושא לא לשמן פוסל בחטאת,
30 מה חזין למקומו הפוסל בשלמים, מוציא מדי פניול. אף שלא לשמן, הפוסל בחטאת,
31 מוציא מדי פניול. אמר רבי ירמיה, מצדה תברא. מה לחזין למקומו הפוסל בשלמים, שכן
32 נוהג בכל הזבחים. האמר בשלא לשמן, שאינו נוהג אלא בפסח והקטאת בלבד. אלא מאי
33 אית לך למימר, דבר הפוסל בהן מוציא מדי פניול. דבר המעבב בהן מביא לידי פניול. פניול.
34 הכא נמי, דבר הפוסל בה, מוציא מדי פניול. דבר המעבב בה, מביאה לידי פניול. אמר
35 רב מרי, אף אגן נמי תנינא, זה הפלל כל הקומץ ונתן בכלי, והפולחן והמקטיר. בשללא
36 קומץ תינינו שוחט, מוליך תינינו מוליך, מקטיר נמי תינינו וזרק. אלא נותן בפלל, מאי ניהו.
37 אי למיילא דרמי לקבלה, מי דמי, התם מפיילא, הכא נמי קא שקול ורמי. אלא כיין דלא
38 סגי ידע, הוי, על פרחיה השחובת היא. והכא נמי כיין דלא סגי ידע עבד לה, על
39 פרחיה תינינו הולכה. לא, לעולם דרמי לקבלה, דקאמרת הכא מפיילא, התם איהו קא שקול
40 ותיבי, כיין דאדיי וידיי מתן ליה הוא, מה לי מפיילא, מה לי קא שקול ותיבי. למה תנאי,
41 דמיני קרא מביילת אצבע מפגלת בחטאת, ותניא אידך לא מפגלת ולא מתפגלת. מאי לאו,
42 תנאי היא. לא, הא דבגן, הא רבי שמעון, אי רבי שמעון, מאי איריא מביילת אצבע, האמר

1 אלא לא קשיא, הא דאמר הריני [שוחט] על מנת
2 לקבל דמה למחר, הא דאמר הריני מקבל דמה
3 על מנת לשפוך שירים למחר. אמר ליה והוא
4 מרובין לרבא, ושפיכת שירים ותקטרת אימורין, לא
5 פסלה בהן מחשבת, והתנן, יכול לא תהא מחשבת
6 מועלת אלא באכילת בשר, מנין לדרבנן שפיכת שירים
7 ותקטרת אימורין, תלמוד לומר 'ואם האכל יאכל'
8 בשתי אכילות מקדש מדרבא, אחת אכילת אדם ואחת
9 אכילת מונח. לא קשיא, הא דאמר הריני וזרק על
10 מנת לשפוך שירים למחר, הא דאמר הריני שופך
11 שירים על מנת להקטיר אימורין למחר: אמר רב
12 יהודה בריה דרבי חייא, שמעתי ששכבילת אצבע
13 מפגלת בחטאת פנימית. שמעתי אילפא אמרה קמיה
14 דרב פדא, אמר, כלום למדנו פניול אלא משלמים, מה שלמים אין מביילת אצבע מפגלת
15 בהן, אף חטאת אין מביילת אצבע מפגלת בהן. וכי הכל משלמים למדו, אי מה שלמים
16 שלא לשמן, אין מוציא מדי פניול, אף חטאת שלא לשמן, אין מוציא מדי פניול. אלא
17 מאי אית לך למימר, מרבינא דקראי קאיתא, [הכא נמי מרבינא דקראי קאתי]. אמר רבי
18 יהושע בן לוי, בעליה זו שמעתי ששכבילת אצבע מפגלת. תתי בה רבי שמעון בן לקיש,
19 כלום למדו פניול אלא משלמים, מה שלמים אין מביילת אצבע מפגלת בהן, אף חטאת,
20 אין מביילת אצבע מפגלת בהן. וכי הכל משלמים למדו, אי מה שלמים ישלמן, אין
21 מוציא מדי פניול, אף חטאת שלא לשמן, אין מוציא מדי פניול. אמר רבי יוסי ברבי חינאי,
22 אין הכל משלמים למדו, הואיל וחזין למקומו פוסל בשלמים, ושא לא לשמן פוסל בחטאת,
23 מה חזין למקומו הפוסל בשלמים, מוציא מדי פניול. אף שלא לשמן, הפוסל בחטאת,
24 מוציא מדי פניול. אמר רבי ירמיה, מצדה תברא. מה לחזין למקומו הפוסל בשלמים, שכן
25 נוהג בכל הזבחים. האמר בשלא לשמן, שאינו נוהג אלא בפסח והקטאת בלבד. אלא מאי
26 אית לך למימר, דבר הפוסל בהן מוציא מדי פניול. דבר המעבב בהן מביא לידי פניול. פניול.
27 הכא נמי, דבר הפוסל בה, מוציא מדי פניול. דבר המעבב בה, מביאה לידי פניול. אמר
28 רב מרי, אף אגן נמי תנינא, זה הפלל כל הקומץ ונתן בכלי, והפולחן והמקטיר. בשללא
29 קומץ תינינו שוחט, מוליך תינינו מוליך, מקטיר נמי תינינו וזרק. אלא נותן בפלל, מאי ניהו.
30 אי למיילא דרמי לקבלה, מי דמי, התם מפיילא, הכא נמי קא שקול ורמי. אלא כיין דלא
31 סגי ידע, הוי, על פרחיה השחובת היא. והכא נמי כיין דלא סגי ידע עבד לה, על
32 פרחיה תינינו הולכה. לא, לעולם דרמי לקבלה, דקאמרת הכא מפיילא, התם איהו קא שקול
33 ותיבי, כיין דאדיי וידיי מתן ליה הוא, מה לי מפיילא, מה לי קא שקול ותיבי. למה תנאי,
34 דמיני קרא מביילת אצבע מפגלת בחטאת, ותניא אידך לא מפגלת ולא מתפגלת. מאי לאו,
35 תנאי היא. לא, הא דבגן, הא רבי שמעון, אי רבי שמעון, מאי איריא מביילת אצבע, האמר

1 לא קשיא. אמר דקמרי שפיכת שירים כגון דאמר הריני וזרק וא אחת משאר עבודות על
2 מנת לשפוך שירים למחר שהרי חושב לאכילת אכל המונח חוץ למדו וזאת. ושמעתי
3 לעיל כגון דאמר הריני שופך שירים כר כלאא דמילתא בעינן מחשבת בשעת עבודה על
4 דבר אכילת אדם או למנחם הלכך בשעת שפיכת שירים על אכילת אכל לא כלום
5 דאם דלא הוא מחשבת בשעת עבודה שפתי

6 מרובות ששכבילת אצבע. האמור בחטאת
7 הפנימית וטבל הבקן אצבעו ונוי (ויקרא ו)
8 מפגלת בחטאת אם טבל ע"מ להקטיר אימורים
9 למחר כלום ולטרו פניול. בחטאת אלא
10 משלמים דיעקב פניול בשלמים כתיב ואם
11 האכל יאכל ושלמים אין בהן טבילת אצבע
12 שכל הדמים בוריקין מן הכלל למנחם חוץ מן
13 החטאת שהיא מנחתא אצבע: ופרינן ובי הכל
14 משלמים לטרו. דין פניול בכל הזבחים כדע
15 בשלמים: אי מה שלמים אין שלא לשמן מוציא
16 מדי פניול. אם שחט ממונח חוץ לשמן וקבל
17 והולך שלא לשמן לא יצאו מדי פניולן שהרי
18 אין שלא לשמן פוסל בשלמים וזהו ליה קרב
19 המזבח כמנחתו בפניול בלא פסול מחשבת
20 אחרת: אם הפגול, אפי"ם שלא לשמן פוסל בה
21 לא תוציאנה מדי פניול ואגן נתן פ"ב (לקמן)
22 (דף כט) הפסח והחטאת ששחטן חוץ לשמן וקבל
23 והלך חוץ שלא לשמן וזהו שלא דבר המעבב
24 כמנחתו ואינה פניול ליענש כרת על אכילתו
25 כדילפון פ"ב (שם דף כח) מקרא בחרטא
26 כשר כך הרצאת פניול שקורב מן תחיתין
27 דהיינו ארבע עבודות בלא פסול מחשבת אחרת
28 אלא מאי אית לך לסיפר מרבינא דקראי קאתי.
29 כל הזבחים לפיגול תיב' כ"מ משלמים למדו
30 להלך כל דוד חוד מנא פדילט מוציא מדי פניול
31 וכן לענש וכתבו לידי פניול כל דוד מנא
32 דכתיב ביה דוד עבודה מביא לידי פניול: הכי
33 נרסין ששכבילת אצבע פגולת: אין הכל
34 משלמים לטרו. ודקשיא לך שחטא חוץ לא
35 לשמן מוציא מדי פניול: הואיל וחזין לקיפה
36 ב"ב. משחבת ע"מ לאיכלת חוץ למנחת אכילתו
37 דהיינו בכל העיר חוץ לעיר חוץ ללמקומו
38 פוסל בשלמים בחרמי מרובין ליה לפסול פ"ב
39 אלא שאין בו כרת מוציא מדי פניול. כדילפון
40 פ"ב שכל מחשבת פסול מוציאנה מדי פניול:
41 מצדה תברא. ושוטובה בנחם דם חוץ למקומו
42 אתה לומד לשלא לשמן ולהעמיד פניול על
43 עבודת המזבח בשלמים ותו לא אלא
44 שמורצאתה מדי פניול תלמד בחטאת שלא
45 לשמן חוץ למקומו ושלמים שי להשיב מה
46 לחוץ למקומו חוץ הוא שורצא מדי פניול שהרי
47 פסול וחמוד לנחוב בכל הזבחים תאמר רב: אלא
48 מאי אית לך לסיפר. אם באת למד דבר
49 משלמים למדו מה יש לך טעם בשלא לשמן
50 ומוציא חטאת מדי פניול כך יש לך למד

51 שלמים דבר הפוסל בהו חוץ חוץ למקומו מוציאנה מדי פניול: ודבר הפסעכ בהו. כגון ד' עבודות הדם מביאין לידי פניול: הכא נמי. אם חטאת דבר הפוסל בהו בעל לשמן למדו
52 ודבר המעבב בה כל הזבוח בעבודת דמה וטבילת אצבע בכלל: אף אגן נמי תנינא. וטבילת אצבע מפגלת דתנן במנחת כל הקומץ בכל ד' עבודות [ואם ודע] על מנת לשפוך שירים
53 או להקטיר קומץ למדו פניול: בשללא קומץ. מפגל דהיינו כשחוט שמוציא דם שהוא חלק גבה מן הבשר [והבשר] שיריים הם אם זה הפריש קומץ מתוך שיריים וכן שאר ב' עבודות
54 דמפגל מתיקשקש מנחת לזבח דכתיב זאת החיהו ואמר לקמן (דף עז.) דרך דיקסא מה שלמים מפגל ומתפגלין אף כל מפגלין ומתפגלין: חטאת מפיילא. ונפיל חרם ביד מדי
55 אין שקול מדי רומי: אלא כיין דלא סגי ידע. קומץ כלי לקדש בתוכו כדאמרין לעיל (דף קא.) שלא בכלי שרת פסולה ואצמרין מעטבא במסכת סוטה בפרק נח (דף יד.) וזה
56 דהוא אדם לאו א"ע דקדושתה סכין בצואר במונה הורו בעי לקבליה וקדושה בבלי וימנא אחריתו קומץ נמי א"ע דקדשה מנחה כולה בבלי בעי לקדשי קומץ וימנא אחריתו הלכך
57 עבודה שחובה היא ומפגלה הכי נמי טבילת אצבע כיין דלא סגי כ"י היינו הולכה שמוליך הדם באצבע לקרב למנחה: לעולם דרמי לקבלה. הלכך תינא דיקשקש דאיתקש מנחת
58 לשלמים דהא איתקרי בה בשלמים לפגל כדאמרין לעיל ומתן כלי במנחה כהכל אדם אבל טבילת אצבע לא איתורבא וליא תפשוט: לא מנפגלת. אם טבל על מנת להקטיר אימורין
59 למחר: ולא איתקרי בה שחט ואם קבל ע"מ לשחב אצבע למחר: מאי לאו תנאי היא. דמר חשיב ליה הולכה ומר לא חשיב ליה הולכה: לא ד"ע הולכה דהא חוץ דקתני אינה מנחת
60 למחר: רבי שמעון דהא דאמר במנחתין הולכה לא מנפגלת כדחתן ורבי שמעון מכשיר בחילוק:

הלכה ו משנה הכל שוין שאינו מתנה עמה קודם לשנתארסה ולא משנתגרשה נסתרה לאחר וניטמאת ואחר כך

[דף י"ג ע"ב]

החזירה לא היה מתנה עמה זה הכלל כל שתיבעל ולא תהא אסורה לו לא היה מתנה עמה:

גמרא אמר ר' ינאי פשיטא שאדם מוחל על קינויו. גירש כמי שמחל. היך עבידא קינא לה ונתגרשה והחזירה ונסתרה. אין תימר גירש כמי שמחל צריך לקנות לה פעם שנייה. אין תימר גירש כמי שלא מחל אין צריך לקנות לה פעם שנייה. אבל אם קינא לה ונסתרה וידע בה וגירשה והחזירה ונסתרה שתת ולא בדקו אותה המים טהורה היא. או מאחר שאין המים בודקין את האשה שהיא אסורה לביתה טמאה היא:

פרק ג

הלכה א משנה היה נוטל את מנחתה מתוך כפיפה מצרית ונותנה לתוך כלי שרת ונותנה על ידיה וכהן מניח את ידו תחתיו ומניפה הניף והגיש קמין והקטיר והשאר נאכל לכהנים:

גמרא כתיב (במדבר ה) ולקח הכהן מיד האשה את מנחת הקנאות וכי על ידו הוא מניף. ולא על ידה הוא מניף. אלא מיכן שהוא נוטלה מתוך כלי חול ונותנה בכלי שרת וכהן מניח את ידו תחתיה ומניפה. ואין הדבר כאור. מביא מפה. ואינו חוצין. ומביא כהן וקן אפי' תימר ילד שאין יצר הרע מצוי לשעה. תני ר' חייא סוטה גידמ' שני כהנים מניפין על ידיה. אמר רבי יוסי בכל אתר הדא היא מילתא צריכין לרבנן מהו מגיש גופה של מנח' גופה של כלי. תנופות מניין שהן קודמות להגשות. רבי ירמיה בשם רבי פדת מסוטה למדו. אמר ר' יוסי סוטה להידושה יצאת ודבר שהוא יוצא להידושו אין למדין הימינו רבי בון בר חייא שמע לה מן הדא (ויקרא ו) וזאת תורת המנחה הקרב היכן היא תנופה כבר קדמה. אמר ר' יוסי תיפתר במנחות שאינן טעונות תנופה ולית שמע מינה כלום

[דף י"ד ע"א]

ויידא אמרה דא מדין (ויקרא ב) והבאת לרבות מנחת העומר להגשה והקריבה לרבו' מנחת סוטה להגשה. וכתיב בתרי והרים. והיכן היא תנופה כבר קדמה. תמן תנינן אילו מנחות נקמצות

ושיריהן לכהנים. רבי בא בר ממל ור' שמואל בר רב יצחק הוון יתיבין. רבי בא בר ממל בעא קומי רבי שמואל בר רב יצחק מנחת העומר מניין ששירי נאכלין. אמר ליה ולא כן אמר רבי יוחנן בשם ר' ישמעאל מנחת מנחת מה מנחת שנאמר להלן מן השעורין. אף כאן מן השעורין. מה מנחת סוטה שיריה נאכלין. אף מנחת העומר שיריה נאכלין. אמר רבי עקיבה מן דקיימין קם רבי בא בר ממל עם ר' ירמיה אמר ליה חמית היך אפרחי הדין דידן מנחת סוטה עצמה מניין ששיריה נאכלין. אייתי ר' זעירא לרבי יצחק עטושיא ותנא ליה (ויקרא ז) וכל מנחה בלולה בשמן. מה אנן קיימין אם בבלול של חיטין כבר הוא אמור. אלא אם אינו ענין לבלול של חיטין תניהו ענין לבלול של שעורין. וחרנה אמר מה אנן קיימין אם בחרב של חיטין כבר הוא אמור. אלא אם אינו ענין לחרב של חיטין תניהו ענין לחרב של שעורין. דאמר ר' יוסי בבלול של חיטין ובחרב של <שעורין> חיטין אנן קיימין ולצורך איתאמרת. (שם) לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו. האיש חולק אף על פי שהוא בעל מום. ואין הקטן חולק אע"פ שהוא תמים. אמר רבי יוסי בי רבי בון מפני שריבתה תורה בדבר אחד את מרבה אותה לכל הדברים. אלא אזכרה אזכרה. מה אזכרה שנאמר להלן שיריה נאכלין. אף אזכרה שנאמר כאן שיריה נאכלין. ויידא אמרה דא והבאת לרבות מנחת העומר להגשה והקריבה לרבות מנחת סוטה להגשה. וכתוב בתריה (ויקרא ב) והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו קדש קדשים:

הלכה ב משנה היה משקה ואחר כך מקריב את מנחתה

[דף י"ד ע"ב]

ר"ש אומר מקריב את מנחתה ואח"כ משקה שנא' (במדבר ה) ואחר ישקה האשה את המים אם השקה ואחר כך הקריב את מנחתה כשירה:

גמרא מה טעמא דרבנן ובאו בה. מה טעמא דר"ש ואחר ישקה את האשה. מה מקיים ר"ש טעמא דרבנן ובאו בה כולהו ולא מקצתן מה מקיימין רבנן טעמא דרבי שמעון ואחר ישקה את האשה את המים. על כורחה שלא בטובתה. מודה רבי שמעון לחכמים שאם השקה ואחר כך הקריב מנחתה שהיא כשירה. ומודין חכמים לר' שמעון שאם הקריב מנחתה ואח"כ השקה שהיא כשירה. מה ביניהן מצוה. רבנן אמרי מנחה היא שהיא בודקתה ורבי שמעון אומר המים הן בודקין אותה. מה טעמא דרבנן מנחת זכרון מזכרת עון. מה טעמא דרבי שמעון ובאו בה. מה מקיימין רבנן טעמא דר' שמעון ובאו בה מלמד שהן מתחלחלין בכל איבריה. מה מקיים רבי שמעון טעמא דרבנן מנחת זכרון מזכר' עון. מלמד שכל עונות שיש לה נזכרין לה באותה שעה.

רבנין אמרי כותב ומוחק ומשקה ומקריב. רבי שמעון אומר כותב ומקריב ומוחק ומשקה. כל עמא מודיי שמחיקה סמוכה להשקיה אלא דרבנן אמרי כותב ומוחק ומשקה ומקריב. ורבי שמעון אומר כותב ומקריב ומוחק ומשקה. תני לעולם היא יכולה לחזור בה עד שלא תקרב מנחתה. קרבה מנחתה ואמרה איני שותה מערערין אותה ומשקין אותה בעל כורחה כרבי שמעון. ברם כרבנן כבר שרת. אנן תנינן אינה מספקת לשתות. אית תניי תני לא היתה זוה משם. מאן דמר אינה מספקת לשתות רבי שמעון. מאן דמר לא היתה זוה משם רבנין:

הלכה ג משנה עד שלא נמחקה המגילה אמרה איני שותה מגילתה נגזות ומנחתה מתפור' על הדשן ואין מגילתה כשירה להשקות בה סוטה אחרת נמחקה המגילה ואמרה טמאה אני המים נשפכין ומנחתה מתפור' על הדשן נמחקה המגילה ואמרה איני שותה מערערין אותה ומשקין אותה בעל כורחה:

[דף ט"ז ע"א]

גמרא תני מגילתה נגזות תחת צידו של היכל. למה בשביל לשחקה. לול קטן היה שם המים נשפכין. תני אין בהן משום קדושה. מהו לגבול בהן את המיט מה בכך המים נשפכין. תני יש בהן משום קדושה. נמחקה המגילה ואמרה טמאה אני המים נשפכין ומנחתה מתפור' על גבי הדשן. הדיא אמרה שמנחת סוטה קדשה עד שלא תכתב המגילה. אמר רבי יוסי דרובה תני רבי חייה עד שהיא בדרך מנחתה קדשה. אמר רבי יוסי בי רבי בון מתניתא אמרה כן שבעלה בעלה בדרך. נמחקה המגילה ואמרה איני שותה מערערין אותה ומשקין אותה על כורחה למה שגרמה לשם שימחקה. כמה ימחוק. תני רבי חנין בית שמאי אומרים אחת. ובית הלל אומרים שתיים. אמר ר' איילי טעמון דבית הלל כדי לכתוב יה. אמר לו רבי עקיבה וכי מפני מה משקין את זו אם לבדוקה כבר היא בדוקה ומתוקנת אלא סבר רבי עקיבה האומרת איני שותה כאומר' אני טמאה לך ולית לרבי עקיבה מערערים אותה לשתות עד שפניה מוריקות ומשקין אותה על כורחה אית ליה כשהתחילה לשתות:

הלכה ד משנה אינה מספקת לשתות עד שפניה מוריקות ועיניה בולטות והיא מתמלאת גידים והן אומרים הוציאוה הוציאוה

[דף ט"ז ע"ב]

הלכה ד משנה שלא תטמא את העזרה אם יש לה זכות תולה לה יש זכות תולה לה שנה אחת ויש זכות תולה לה ב' שנים ויש זכות תולה לה ג' שנים מיכן אמר בן עזאי חייב אדם ללמד את בתו תורה שאם תשתה תדע שהזכות תולה לה ר' אליעזר אומר המלמד את בתו תורה מלמדה תפלות רבי יהושע אומר רוצה אשה בקב ותפלות מתשעת קבין ופרישות הוא היה אומר חסיד שוטף רשע ערום אשה פרושה ומכת פירושם הרי אילו מכלי עולם:

גמרא ולא כן סברנן מימר כולהו ולא מקצתן. כאינש דאמר לא אספיק פלן למינשי עד דאיתחלהל. יש זכות תולה שנה אחת יש זכות תולה שתי שנים. יש זכות תולה שלש שנים. יש זכות תולה שנה אחת מנכודנצר (דנייאל ד) לקצת ירחין תרי עשר. יש זכות תולה שתי שנים מאמנון (שמואל ב יג) ויהי לשנתיים ימים. יש זכות שתולה לשלש שנים מאחאב (מלכים א כב) וישבו שלש שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל. אמר רבי יוסי נאמר כל אותן שנים עשר חדש היה עסוק במצות. וכל אותן שתי שנים היה עסוק בתורה. ויידא אמרה דא וישבו שלש שנים אין מלחמה בין ארם ובין ישראל. מנחת זכרון כלל. מזכרת עון פרט. כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט. אם אומר את כן לא נמצאת מידת הדין מקופחת. מה אם מידת הפורענות מעוטה הרי היא מזכרת. מידת הטוב מרובה על אחת כמה וכמה. אלא מנחת זכרון יש לה זכות. מזכרת עון אין לה זכות. תני רבי טרפון אומר כל הזכרונות שנאמרו בתורה לטובה חוץ מזו שהוא של פורענות. אמר לו רבי עקיבה אלו נאמר מזכרת עון ושתיק הייתי אומר כדבריהם הא אינו אומר מנחת זכרון אלא לטובה. תני ר' יודה אומר בשם רבי לעזר בן מתיה הרי הוא אומר (במדבר ה) ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא וכי אין אנו יודעין שאם לא נטמאה האשה שהיא טהורה. ומה תלמוד לומר וטהורה היא אלא סוף המקום פורע בה תחת ניוולה שאם היתה עקרה נפקדת. יולדת בצער יולדת בריוה. כאורים יולדת נאים שחורים יולדת לבנים קצרים יולדת ארוכים. נקיבות יולדת זכרים אחד יולדת שנים. אמר לו רבי שמעון בן לקיש אם כן ילכו כל הנשים ויתקלקלו בשביל שיפקדו. ולית לר' שמעון ונקתה ונזרעה זרע. אית ליה זרע כשר לא זרע פסול. ובן עזאי דלא כרבי לעזר בן עזריה. דתני מעשה בר' יוחנן בן ברוקה ורבי אלעזר חסמא שהיו מהלכין מיבנה ללוד

[דף ט"ז ע"א]

והקבילו את ר' יהושע בבקיעין אמר להן מה חידוש היה לכם בבית המדרש היום ואמרו לו הכל תלמידיך ומימך אנו שותים אמר להן אפי' כן אי אפשר לבית המדרש שלא יהא בו דבר חדש בכל

יום. מי שבת שם. אמרו לו רבי לעזר בן עזריה. ומה היתה פרשתו הקהל את העם האנשים והנשים והטף. ומה אמר בה. הואיל והאנשים באין ללמוד והנשים באות לשמוע. הטף למה בא. אלא ליתן שכר למביאייהו. אמר להן אין הדור יתום שרבי אלעזר בן עזריה שרוי בתוכו. מטרונה שאלה את רבי לעזר מפני מה חט אחת במעשה העגל והן מתים בה שלש מיתות. אמר לה אין חכמתה של אשה אלא בפילכה דכתיב (שמות לה) וכל אשה חכמת לב בידיה טון. אמר לו הורקנום בנו בשביל שלא להשיבה דבר אחד מן התורה איבדת ממני שלש מאות כור מעשר בכל שנה. אמר ליה ישרפו דברי תורה ואל ימסרו לנשים. וכשיצתה אמרו לו תלמידיו רבי לזו דחיתה לנו מה אתה משיב. רבי ברכיה רבי אבא בר כהנא בשם רבי לעזר כל מי שהיה לו עדים והתראה היה מת בבית דין. עדים ולא התרייה היה נבדק כסוטה. לא עדים ולא התרייה היה מת במגפה. רב ולוי בר סוסי תריהון אמרין זיבה קיטר ניסך היה מת בבית דין. טיפה ריקד שיחק היה נבדק כסוטה שמח בליבו היה מת במגפה. אי זהו חסיד שומע ראה תינוק מבקע בנהר אמר לכשאחלוץ תפילי אצילנו עם כשהוא חולץ תפילו הוציא זה את נפשו. ראה תאינה בכורה אמר במי שאפגע בו תחילה אתננה לו. ראה נערה מאורסה והיה רין אחריה. הדא היא דתנינן הרודף אחר חבירו להורגו אחר הזכור אחר נערה מאורסה רשע ערום. ר' זריקן בשם רב הונא זה שהוא מורה קלות על עצמו וחמורות לאחרים. ואתייא כהדא דתני כל הרוצה להחמיר על עצמו ולנהוג כחומרי בית שמאי וכחומרי בית הלל על זה נאמר (קודלת ב) הכסיל בחושך הולך. כקולי אילו וכקולי אילו נקרא רשע. אלא או כדברי ב"ש כקוליהון וכחומריהון או כדברי בית הלל כקוליהון וכחומריהון. הדא דתימר עד שלא יצאת בת קול. אבל משיצאת בת קול לעולם הלכה כבית הלל וכל העובר על דברי בית הלל חייב מיתה. תני יצאת בת קול ואמרה אילו ואילו דברי אלהים חיים הן אבל הלכה כבית הלל לעולם. ואיכא יצאת בת קול. רבי ביבי בשם ר' יוחנן ביבנה יצאת בת קול. אשה פרושה זו שהיא יושבת ומלעבת בדברי תורה. (בראשית ל) ותאמר אלי תבא וישכב עמה כלילה הוא. אמר רבי אבהו כביכול היה במחשבתה. הוא לבדו היה יודע שלא עלת על דעתה אלא בשביל להעמיד שבטים. ומכות פרושים. זה שהוא נותן עצה ליתומים להבריה מזונות מן האלמנה. כהדא ארמלתא דרבי שובתי הוות מבזבזה בנכסייה. אתון יתמייא וקרבון לרבי אלעזר. אמר לון ומה נעביד לכון ואתון שמיין נפק כתובה. אמר לון נימא לכון מימר עיבודן גרמיכון מזבנין והיא תבעה פורנה ומובדה מזונה. עבדין כן

[דף ט"ז ע"ב]

ברומשא אתת וקרבת גבי רבי אלעזר אמר זו מכות פרושין נגעו בה. יבוא עלי אם נתכוונתי לכך. חד תלמיד מדרבי היה לו מאתים זוז חסר דינר והוה רבי יליף זכי עימיה חדא לתלת שנין מעשר מסכנין. חד זמן עבדין בו תלמידוי עין ביש ומלון ליה. אתא בעי מיזכי עימיה היך מה דהוה יליף. אמר ליה רבי אית לי שיעורא אמר זה מכת פירושם נגעו בו. רמו לתלמידוי ואעלוני לקפלין והסריגי' חד קרט. וזכה עימיה היך דהוה יליף. הוסיפו עליהן בתולה ציימנית מציימיה אוכדת בתוליה. ואלמנה שובבית מי חגלה נסכת שם ביש. ותינוק שהוא עולה לחדשיו. רבי חלקיה בשם רבי סימן זה שהוא גדול בתורה שלא בפירקו ומכזה גדולים ממנו. אמר רבי יוסי זה שהוא בן תשע ואיבריו נראין כבן שתים עשרה. והוא בא על אחת מכל העריות שבתורה והן מתות על ידו והוא פמור:

הלכה ה' משנה רבי שמעון אומר אין הזכות תולה במים המרים ואם אומר אתה שהזכות תולה במים המאדירים מדהא אתה את המים בפני כל הנשים השותות ומוציא אתה שם רע על המהורות שישתו ויאמרו טמאות היו אלא שתלת להן זכות רבי אומר הזכות תולה במים המאדירים ואינה יולדת ואינה משבחת אלא מתנוונה והולכת סוף שהיא מתה באותה מיתה:

גמרא אמר רב המנונא המתנוונה מותרת לביתה ואתייא כהדא דתני ר"ש בן אלעזר אומר אפילו מהורה ששתת סופה שהיא מתה בתחלואים רעים מפני שהכניסה עצמה למספק הזה המרובה. (במדבר ה) ואם לא נטמאה האשה ומהורה היא זו מהורה לא שבאו לה עדים שהיא טמאה. אם לא טמאת האשה ומהורה היא זו מהורה לא שתלה לה זכות. ואתייא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ברם כמאן דאמר הזכות תולה וניכרת. א"ר יצחק בן אנן קיימין כששתת ולא בדקו אותה המים שלא תאמר עידי שקר הן לפיכך לא בדקו אותה המים. אתא מימר לך שאין המים בודקין באשה שהיא אסורה לביתה.

[דף י"ז ע"א]

אמר ר' יודה ואתייא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ולמה לא הוכרה מפני שתלת לה זכות. ונקה האיש מעון. אינו חושש שמא תלה לה זכות. יכול אף היא לא תחוש תלמוד לומר והאשה ההיא תשא את עונות. ואתייא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת:

הלכה ז' משנה ניטמאת מנחתה עד שלא קדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותפדה ואם משקדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותישרף אילו שמנחותיהן נשרפות האומרת טמאה אני לך ושכאו לה עדים שהיא טמאה והאומרת אני שותה ושבעלה אינו רוצה להשקות' ושבעלה בעלה בדרך וכל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות:

גמרא תני ניטמאת מנחתה עד שלא קדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותיפדה משקדשה בכלי הרי היא ככל המנחות ותישרף. והאומרת טמאה אני לא כחטאת שמתו בעליה היא. וחטאת שמתו בעליה ילכו המעות לים המלח דמייא לאשם תלוי אם לאשם תלוי אפי' משקדשה בכלי. אמר רבי מתנייה דמייא לאשם שנשחט דתנינן תמן אם משנשחט נודע לו. הדין ישפך והבשר יצא לבית השריפה. תני נטמאת מנחתה עד שלא קרב הקומץ מתה היא ומת בעלה השיריים אסורין שעל ספק באת מתחילתה. כפרה ספיקה והלכה לה באי לה עדים שהיא טמאה בין כך ובין כך מנחתה אסורה. מהו בין כך ובין כך בין שקמין ובין שלא קמין בין שהקטיר ובין שלא הקטיר. ר' אילא אמר בין שקמין ובין שלא קמין בשלא הקטיר. אבל אם הקטיר השיריים מותרין. תמן תנינן ר' שמעון אומר מנחת חוטא של כהנים נקמצת. והקומץ קרב לעצמו והשיריים קריבין לעצמן. ושניהם מקרא אחד דורשין

[דף י"ז ע"ב]

(ויקרא ה) והיתה לכהן כמנחה. רבנן אמרין הרי היא כמנחת נדבתו. מה מנחת נדבתו קריבה בכלול. אף זו קריבה בכלול. רבי שמעון אומר הרי עשירית האיפה של כהן כעשירית האיפה של ישראל. מה עשירית האיפה של ישראל נקמצת אף זו נקמצת. אי מה זו נאכלת אף זו נאכלת. תלמוד לומר (ויקרא ז) וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל. אילין שיריים מם מה הן באין משם קומץ משם שיריים. אין תימר משום קומץ אינו נותנן כלילה ואינו נותנן לאחר מיתה. ואינו מחשב להן ואין תימר משום שיריים נותנן כלילה ונותנן לאחר מיתה. מהו שיחשב להם. נישמעינה מן הדא רבי אלעזר ברבי שמעון אומר הקומץ קרב לעצמו והשיריים מתפזרין על גבי הדשן. רבי יוחנן בעי מה אנן קיימין אם בדשן שלמעלן כבר אמר' ר' שמעון אלא אם אינו עניין לדשן של מעלן תניהו עניין לדשן של מטה. הדא אמרה נותנן כלילה ונותנן לאחר מיתה ומחשב להן. אמר רבי יוסי בי רבי בון אינו מחשב להן שלא הוכשרו לא לאכילת אדם ולא לאכילת מזבח. ר' בא בר ממל בעי הק' ר' אליעזר בי ר' שמעון בשיטת אביו או בשיטת חכמים. אין בשיטת אביו יקרב למעלן אין בשיטת חכמים לא קימוין. בשיטת אביו הוא. רבי שמעון אומר הרי עשירית האיפה של כהן כעשירית

האיפה של ישראל מה עשירית האיפה של ישראל נקמצת אף זו נקמצת. אי מה זו נאכל' אף זו נאכלת ת"ל וכל מנחת כהן כליל תהי' לא תאכל. ותהא כליל ולא תאכל היקשתי' לא הקשתיה לכליל תקמר. אמר רבי יוסי ראה רבי דעתו של רבי אלעזר בי רבי שמעון ושנה כיוצא בו. ר' בא בר כהן בעי קומי ר"י ולמה לי כרבי לעזר בי רבי שמעון אפילו כרבי שמעון אביו. אמר ליה איכול בראש המזבח. ואין שריפה בראש המזבח. התיב רבי חנינה קומי רבי מנא והא תני ר' חייה ופליג ליקרב כליל אינה יכולה מפני שותפותה של אשה. להיאכל אינה יכולה מפני שותפותה של איש.

[דף י"ח ע"א]

א"ל רבי ראה דעתו של רבי אלעזר בי רבי שמעון ורבי חייה רובה ראה דעתו של רבי שמעון אביו:

הלכה ז משנה בת ישראל שנישאת לכהן מנחתה נשרפת ובת כהן שנישאת לישראל מנחתה נאכלת מה בין כהן לכהנת מנחת כהנת נאכלת ומנחת כהן אינה נאכלת כהנת מתחללת ואין כהן מתחלל כהנת מטמאה למתים ואין כהן מיטמא למתים כהן אוכל בקדשי קדשים ואין כהנת אוכלת בקדשי קדשים:

גמרא מה בין כהן לכהנת. מנחת כהנת נאכלת. מנחת כהן אינה נאכלת דכתיב (ויקרא ו) וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל. לא כהנת. רבי אבהו בעא קומי רשב"ל והא כתיב (ויקרא כב) וכהן כי יקנה נפש קניין כספו. מעתה כהן ולא כהנת מאי כדון (ויקרא ח) והכהן המשיח תחתיו מבניו. את שבנו עומד תחתיו יצאת זו שאין בנה עומד תחתיה. כהנת מתחללת. ואין כהן מתחלל דכתיב (ויקרא כב) ולא יחלל זרעו בעמיו. אין לי אלא זרע שהוא מתחלל. היא עצמה מניין. ודין הוא מה אם הזרע שלא עבר עבירה הרי הוא מתחלל. היא שעברה עבירה אינו דין שתתחלל. הוא עצמו יוכיח שעבר עבירה ואינו מתחלל. לא אם אמרת באיש שאינו מתחלל בכל מקום תאמר באשה שהיא מתחללת בכ"מ. הואיל והיא מתחללת בכ"מ דין הוא שתתחלל. מה נפשך לומר. לא יחל לא יחלל. אף מי שהיה כשר ונתחלל. כהנת מטמאה למתים. רבי דוסא ממלחיא רבי אחא בשם רבי לעזר כהנת מותרת לצאת חוצה לארץ. מה טעמא (ויקרא כא) אמור אל הכהנים לא אל הכהנת. דלכן מה אנן אמרין הואיל והיא בכלל גזירה לא תצא. ותהא בכלל גזירה ולא תצא. אם אומר את כן נמצאת מרחק פרשת טמאות. כהן אוכל בקדשי קדשים. אין כהנת אוכלת בקדשי קדשים דכתיב (ויקרא ז) כל זכר בכהנים יאכלנו:

דף יח,א פרק ג הלכה ח משנה ומה בין האיש לאשה האיש פורע ופורם ואין האשה פורעת ופורמת האיש מדיר את בנו בנזיר ואין האשה מדרת את בנה בנזיר האיש מגלה על נזירות אביו ואין האשה מגלחת על נזירות אביה האיש מקדש את בתו ואין האשה מקדשת את בתה האיש מוכר את בתו ואין האשה מוכרת את בתה האיש נסקל ערום ואין האשה נסקל' ערומה האיש נתלה ואין האשה נתלת האיש נמכר בגניבתו ואין האשה נמכרת בגניבתה:

[דף י"ח ע"ב]

(ויקרא יג) איש אין לי אלא איש אשה מניין תלמוד לומר צרוע בין איש בין אשה בין קטן. אם כן למה נאמר איש לענין של מטון האיש פורע ופורם אין האשה פורעת ופורמת. האיש מדיר והאיש מגלה. רבי יוחנן בשם רבי מאיר 'עשרים וארבע' דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל וזה אחד מהם. בית שמאי אומרים אין האיש מדיר את בנו בנזיר. ובית הלל אומרים האיש מדיר את בנו בנזיר. האיש מוכר את בתו דכתיב (שמות כא) וכי ימכר איש את בתו לאמה. האיש מקדש את בתו דכתיב (דברים כב) את בתי נתתי לאיש הזה לאשה וישנאה. האיש נסקל ערום ואין האשה נסקלת ערומה דכתיב (ויקרא כד) וסקלת' אותו. לא את כמותו. רבי חגי בעא קומי רבי יוסי והכתיב (דברים כב) וסקלתם אותם באבנים. מעתה אותם לא את כמותם. מאי כדון איש על ידי שאין ניוולו מרובה לפיכך נסקל ערום. אבל אשה על ידי שניוולה מרובה לפיכך אינה נסקלת ערומה. האיש נתלה ואין האשה נתלית דכתיב (דברים כא) ותלו אותו ולא אותה. האיש נמכר (שמות כב) בגניבו ולא בכפילו. בגניבו ולא בזמיו. בגניבו אינו נמכר ונשנה. ואין לו עליו דמים. מעתה בגניבה אחת אבל בשתי גניבות נמכר ונשנה. ר' ירמיה בעי גנב משל שותפות מה את עבד לה כגניבה אחת כשתי גניבות. היה גונב ומוציא בלילה נימר אם ידוע בו הבעלים בנתים שתי גניבות הן ואם לאו גניבה אחת היא:

פרק ד

הלכה א משנה ארוסה ושומרת יכם לא שותה ולא נוטלת כתובה שנאמר (במדבר כא) אשר תשטה אשה תחת אישה ונטמאה פרט לארוסה ושומרת יכם אלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתניה לישראל בת ישראל לממזר ולנתין לא שותת ולא נוטלת כתובה:

גמרא וישקינה גזירת הכתוב היא (במדבר כא) והביא האיש את אשתו אל הכהן. ולא יקנא לה. התורה אמרה וקנא את אשתו. וקנא את אשתו אפי' מקצת אשתו. מתניתא דבית שמאי. דבש"א נוטלת כתובתה ולא שותה. אמר ר' יוסי תמן טעמייהו דב"ש אומרים הביא לי בעלי ואני שותה

[דף י"ט ע"א]

ברם הכא יודעת היית שאין ארוסה שותה למה הכניסה עצמה למספק המרובה הזה בשביל לפוסלה מכתובתה. ר' יודה בעי כמה דתימר תמן וקינא את אשתו וקינא את אשתו אפי' מקצת אשתו ודכוותה תחת אישך אפי' מקצת אישך. היך עבירה קינא לה עודה ארוסה וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. קינא לה עודה שומרת יכם וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. קינא לה עודה ארוסה וכנסה ונסתרה וידע בה תצא בכתובתה ואם לאו תצא בלא כתובה. קינא לה בעלה ומת ונפלה לפני היכם וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. לא קינא לה בעלה ומת ונפלה לפני היכם וקינא ולא ולא חספיק לכנוס עד שמת ונפלה לפני אחיו אינו משקה אותה שלא נפלה לו אלא מחמת אחיו הראשון. אבל אם קינא לה היכם וכנסה ומת ונפלה לפני היכם וכנסה ונסתרה משקה אותה על קינויו. תמן תנינן איילוני וזקינה ושאניה ראויה לוולד לא שותה ולא נוטלת כתובתה. שנאמר (במדבר ה) ונקתה ונזרעה זרע הראויה להזריע זרע. יצאת זו שאניה ראויה להזריע זרע. התיבון הרי אלמנה לכהן גדול הרי היא ראויה להזריע זרע. שנייא היא דכתיב (ויקרא כא) ולא יחלל זרעו בעמיו. תמן תנינן ממזר פוסל ומאכיל כיצד. והכא הוא אמר הכין. אמר רבי תנחומא תמן (שם) וזרע אין לה מכל מקום. ברם הכא זרע <אין לה> כשר לא זרע פסול. אמר רבי יוסי בי רבי בון כלום חמים באין אלא להתיר' לביתה. וזו כיון שנסתרה אומר לו הוצא:

הלכה ב משנה ואילו לא שותות ולא נוטלו' כתובה האומרת טמאה אני לך ושכאו לה עדים שהיא טמאה האומר' איני שותה ואמר בעלה איני משקה <ושבעלה אינו רוצה להשקותה> ושבעלה בעלה בדרך נוטלת כתובתה ולא שותה מתו בעליהן עד שלא ישתו בית שמאי אומרים נוטלות כתובה ולא שותות ובית הלל אומרים לא שותות ולא נוטלות כתובה:

גמרא אמר רבי יאשיה סה לי זעירא משום אנשי ירושלים שלשה הן שאם בקשו למחול מוחלין להן ואילו הן סוטה ובן סורר ומורה

[דף י"ט ע"ב]

וזקן ממרא כו':

הלכה ג משנה מעוברת חבירו ומיניקת חבירו לא שותה ולא נומלת כתובה דברי ר' מאיר וחכ"א יכול הוא להפרישה ולהחזירה לאחר זמן איילוניות וזקינה ושאינה ראויה לילד לא שותה ולא נומלת כתובה ר' לעזר אומר יכול הוא לישא לו אשה אחרת ולפרות ולרבות ממנה ושאר כל הנשים או שותות או לא נומלות כתובה:

גמרא לא ישא אדם מעוברת חבירו ומיניקת חבירו ואם נשא עליו הכתוב אומר (משלי כג) אל תשג גבול עולם אשר גבלו ראשונים ובשדה יתומים אל תבוא. הנושא מעוברת חבירו ומיניקת חבירו יוציא ולא יחזיר עולמית דברי ר"מ. וחכמים אומרים יכול הוא להפרישה ולהחזירה לאחר זמן. ובכל הדברים רבי מאיר קונם. נישמעינה מן הדא קמנה שחלצה תחלוץ משתגדיל. ואם לא חלצה חליצתה כשירה. רבי מנא אמר לה סתם ר' יצחק בריה דרבי חייה רובה בשם רבי יוחנן דרבי מאיר היא דר' מאיר אמר אין חולצין ואין מייבמין את הקמנה שלא תימצא איילונית. תני מניקה שמת בעלה לא תינשא עד עשרים וארבעה חדשים דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר שמונה עשר חדש. רבי יונתן בן יוסי אומר בית שמאי אומרים עשרים וארבעה חדשים. ובית הלל אומרים שמונה עשר חדש. אמר רבן שמעון בן גמליאל אם כדברי האומר עשרים וארבעה חדש מותרת להינשא לאחר עשרים ואחד חדש ואם כדברי האומר שמונה עשר חדש מותרת להינשא לאחר חמשה עשר חדש לפי שאין החלב נעכר אלא לאחר שלשה חדשים. ר' יעקב בר אחא אמר עקביה שאל את רבי שמעון בן לקיש והורי ליה עשרים וארבעה חדשים ר' ירמיה עקביה שאל לרבי חנינא והורי ליה עשרים וארבעה חדשים. מה. תרין עובדין הוון. חד בשם רבי חנינא וחד בשם רשב"ל. רבי מנא הורי שמונה עשר חדש וצם כל ההוא יומא. רבי מר עוקבא הורי בארבלי עשרים וארבעה חדש ואפי' מת התינוק. מודין חכמים לרבי אלעזר שאם היו לו אשה ובנים שהיא שותה ונומלת כתובה. היה לו אשה ובנים ומתו בין קינו לסתירה כבר נראית לשתות. לא היה לו אשה ובנים <ומתו> [ונולדו לו] בין קינו לסתירה כבר נראית שלא לשתות:

[דף כ' ע"א]

הלכה ד משנה אשת כהן שותה ומותרת לבעלה אשת סרים שותה על ידי כל העריות כולן מקנין חוץ מן הקטן וממי שאינו איש:

גמרא דלכן מה אנן אמרין שתת ולא בדקו אותה המים מהורה היא אני אומר הזכות תולה לה. ניהא כמאן דאמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ברם כמאן דמר הזכות תולה וניכרת אמר רבי יצחק כן אנן קיימין כששתת ולא היו המים בודקין אותה שלא תאמר הואיל ואין המים בודקין באנוסה אלא במפותה וזו אנוסה היא. מה אנוסה שבכהונה כרצון שבישראל לפום כן צריך מימר מותרת לביתה. ומניין שאונסין פוסלין בכהונה באשת איש. מה אם שרצים הקלים עשה בהן את האונס כרצון. סוטה המורה לא כל שכן. תני ר' יעקב בר אידי קומי רבי יונתן (במדבר ה) ואת כי שטית תחת אישך וכי נטמאת פרט לאונסין. מה את שמע מינה. אמר ליה מה תחת אישך לרצון אף כאן לרצון. (שם) והיא לא נתפשה. הא נתפשה מותרת. ויש לך תפוסה בישראל והיא אסורה ואי זו זו שתחילתה ברצון וסופה באונס ויש לך שאינה תפוסה בישראל והיא מותרת ואי זו זו שתחילתה באונס וסופה ברצון. כהדא איתתא אותה לגביה רבי יוחנן אמרה ליה נאנסתי. אמר לה ולא ערב לך בסוף אמרה ליה ואם יטבול אדם אצבעו בדבש ויתננה לתוך פיו כיום הכיפורים שמא אינו רע לו ובסוף אינו ערב לו. וקיבלה. ואת כי שטית תחת אישך וכי נטמאת <פרט> [לרבות] לאשת סרים ויתן איש כך את שכבתו לרבות את הסרים. חוץ מן הקטן וממי שאינו איש:

הלכה ה משנה ואילו שבית דין מקנין להן מי שנתחרש בעלה או נשטה או שהיה חבוש בבית האסורין לא להשקותה אמרו אלא לפוסלה מכתובתה רבי יוסי אומר אף להשקותה שכשיצא בעלה מבית האסורין ישקינה:

גמרא (במדבר ה) בני ישראל וקינא וישקינה. גזירת הכתוב היא והביא האיש את אשתו אל הכהן.

[דף כ' ע"ב]

ולא יקנא לה. התורה אמרה וקינא את אשתו. וקינא את אשתו אפילו מקצת אשתו. ביאת פסולין מניין שהיא פוסלה. מה אנן קיימין אם כאשת איש המורה היא. אם כאלמנה לכהן גדול כבר כתיב (במדבר ד) והביא האיש את אשתו אל הכהן. הצד השווה שבהן את שזרעו פסול ביאתה פוסלת. ואת שאין זרעו פסול אין ביאתו פוסלת. ואילו הן בן תשע שנים ויום אחד גר עמוני ומואבי אדומי מצרי עבד ממזר חלל נתין כותי וגוי שבאו על בת כהן על בת לוי ועל בת ישראל פוסלת מן הכהונה. רבי יוסי אומר כל שזרעו פסול ביאתו פוסלת. וכל שאין זרעו פסול אין ביאתו פוסלת. רבן שמעון בן גמליאל אומר כל שאת מותר בביתו את מותר באלמנתו. וכל שאין את מותר בביתו אין את מותר באלמנתו:

פרק ה

הלכה א משנה כשם שהמים בודקין אותה כך המים בודקין אותו שנאמר (במדבר ה) ובאו ובאו כשם שהיא אסורה לבעל כך אסורה לבעל שנאמר נטמאה נטמאה דברי ר' עקיבה א"ר יהושע כך היה דורש ר' זכריה בן הקצב רבי אומר שני פעמים האמורין בפרשה אם נטמאה אם נטמאה אחד לבעל ואחד לבעל:

גמרא אנן תנינן באו באו. אית תניי תני ובאו ובאו. מאן דמר באו באו ר' עקיבה. ומאן דמר ובאו ובאו ר' ישמעאל. אנן תנינן נטמאה נטמאה. אית תניי תני ונטמאה ונטמאה. מאן דמר נטמאה נטמאה ר' עקיבה. ומאן דמר ונטמאה ונטמאה ר' ישמעאל. תני בוא ובוא. וכתוב כן. כיי דמר רבי אמי בשם רבי יוחנן גורעין לדרוש מתחילתה לסופה. רבי חנינה בשם ר' ירמיה ואפילו באמצע התיבה. (ויקרא ב) ויצקת עליה שמן. ויצקת שמן מנחה. לרבות את כל המנחו' ליציקה. המאררים. אמר ר' תנחומא מניין המאררים כנגד מאתים וארבעים ושמונה איברים שיש בה. וכנגד מאתים ארבעים ושמונה איברים שיש בו.

[דף כ"א ע"א]

והא תנינן כשם שהמים בודקין אותה כך המים בודקין אותו כשם שהיא אסורה לבעל כך היא אסורה לבעל. כשם שהיא אסורה לאחיו של בעל כך היא אסורה לאחיו של בועל כשם שהמים בודקין אותה על כל ביאה וביאה שהיא מקבלת את בעלה לאחר הבעול כך הן בודקין אותו. היא על ידי שדרכה ליאסר בין לו בין לאחר היא נבדקת. אבל הוא לכשתשתה הוא נבדק. בדקו אותו ולא בדקו אותה אני אומר הזכות תלה לה ניהא כמאן דמר הזכות תולה ואינה ניכרת. ברם כמאן דמר הזכות תולה וניכרת. הרי לא הוכרה. אלא אני אומר מים מגולין שתה ונצבת. הכין לא הוון בעיי מיבדקוני' אלא כדון. אלא אני אומר עם אחרות נסתר. ולא כן סברנן מימר לכשתשתה הוא נבדק. תיפתר שהיה הוא מזיד והיא שוגגת ובדקו אותו ולא בדקו אותה [בדקו אותה ולא בדקו אותו] אני אומר הזכות תלה ליה. ניהא כמאן דמר הזכות תולה וניכרת הרי לא הוכר. אלא אני אומר מים מגולין שתה ונצב. הכין לא הוון בעיי מיבדקוני' אלא כדון. אלא אני אומר עם אחרים נסתרה. מעתה גירש יהא מותר בה. תיפתר שהיה הוא שוגג והוא מזידה. ובדקו אותה ולא בדקו אותו. הוא מזיד והיא שוגגת פשיטא שהיא מותרת לביתה. גירש מהו שהיא מותר בה. איפשר לומר מזיד בה ואת אמר הכין. הוא שוגג והיא מזידה פשיטא שהיא אסורה לביתה. גירש מהו שהיה

מסכת ערכין פרק שני

א. אין פוחתין מתשעה כנורות ומוסיפין עד עולם. אין פוחתין משנים עשר לזוים העומדים על הדוכן, ומוסיפין עד עולם, כנגד תשעה כנורות ושני נבלים ובצלצל אחד, שנאמר (דברי הימים א כה, ט): "הוא ואחיו ובניו שנים עשר", כשהוא אומר "ישוע" (עזרא ג, ב), מלמד שאף עמהן מן המנין. מעולם לא נראית אשה בעזרה אלא בשעת קרבנה בלבד, ולא נראה קטן בעזרה אלא בשעה שהלויים אומרים בשיר. לא היו אומרים בנבל וכנור אלא בפה. רבי אליעזר בן יעקב אומר: צוערי לזיה בני יקרי ירושלים היו בעזרת נשים, ראשיהן בין רגלי הלויים, כדי לתן תכל בנעימה, שנאמר (עזרא ג, ט): "וישמע ישוע בניו [ואחיו] קדמיאל ובניו בני יהודה וגו'".

ב. חליל שבמקדש של קנה היה, ומימות משה היה, פעם אחת צפווהו זקב, ולא היה קולו ערב כמות שהיה, נטלו צפוו, וחזר קולו להיות ערב לכמות שהיה. צלצל שבמקדש של נחשת חיה ומימות משה היה נפגם, שלחו חכמים והביאו אמנין מאלכסנדריא שתקנוהו, ולא היה קולו ערב כמו שהיה. מכתשת שבמקדש של נחשת היתה, ומימות משה היתה נפגמה, ושלחו חכמים והביאו אמנין מאלכסנדריא, ותקנוה, ולא היתה מפטמת כראשונה, נטלו את פגימתה חזרה לתחלתה.

ג. אלו הכלים שנפגמו בבית הראשון, ולא עלתה להן ארבה, ועליהן הוא אומר (מלכים א ז, מה): "נחשת ממרט". ועליהן הוא אומר (עזרא ח, כז): "וכלי נחשת מזהב טובה שנים חמודות כזהב", מלמד שהיתה יפה בשנים כזהב. רבי נתן אומר: שני כלים היו, שנאמר: "שנים". רבן שמעון בן גמליאל אומר: שלוח היה. המוציא מים בכאסר, אמר נרחיבנו, כדי שירבו מימיו והרחיבוהו ונתמעטו מימיו, וסתמווהו וחזר לתחלתו.

ד. רבי יהודה אומר: שבע נימין בכנור היו, שנאמר (תהלים טז, יא): "שבע שמחות את פניך", לימות המשיח שמונה, שנאמר (תהלים יב, א): "למנצח על השמינית" - על נימא שמינית, לעתיד לבוא בעשירית, שנאמר (תהלים לג, ב): "הודו לה' בכנור בנבל עשור וזמרו לו".

ה. שדה אחוזה להקל ולהחמיר, כיצד? אחד המקדיש בפרדסות ספוסטי, ובחולית של מחוזא, נותן חמשים סלע לבית כור. רבי יהודה אומר: אף המקדיש בפרדסות ירחו ובחולית של יבנה - נותן חמשים סלע לבית כור, שדה מקנה נותן שני, שנאמר (ויקרא כז, כג): "וחשב לו הכהן את מכסת הערקה" - אין מכסת אלא שויה; דברי רבי יהודה. אמר לו רבי אליעזר: אין כל שויה הוא נותן, מה תלמוד לומר: "וחשב", נאמר כאן: "וחשב", ונאמר להלן: "וחשב", מה "וחשב" האמור להלן חמשים סלע לבית כור, אף "וחשב" האמור כאן חמשים סלע לבית כור.

ו. ראה כמה החמירה תורה בין חומסי חמס לאומרי לשון הרע, שאונס ומפתה וחמס חמס נותן חמשה סלעים, ואינו לוקה. המוציא שם רע - לוקה ונותן מאה סלע. החמירה תורה דברים מן המעשה, נאמר (שמות כא, טז): "וימכה אביו ואמו מות יומת", ונאמר (שמות כא, יז): "וימקלל אביו ואמו מות יומת", זה בסקילה וזה בחניקה, החמירה תורה דברים מן המעשה. רבי אליעזר בן פרטא אומר: הרי הוא אומר (במדבר יד, לו): "וימותו האנשים מוצאי דבת הארץ" וגו'. על מה הוציאו שם רע על עצים ועל אבנים? והלא דברים קל וחמר, ומה אם אלו שלא הוציאו שם רע אלא על עצים ועל אבנים נענשו, ולא ענש מועט אלא ענש מרבה, ולא ענש לשעה אלא ענש לדורות, המוציא שם רע על חברו פוצא בו, על אחת כמה וכמה.

ביצד הוא עושה? מביא חבית מלאה מים, מכניס ידו לתוכה עד האציל - מכניס רגלו לתוכו, ומביא בשר חמור גידים ועצמות, שוקל ונותן לתוכה, בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות, ואף שאין ראיה לדבר זכר לדבר (יחזקאל כג, ט): "אשר בשר חמורים בשרם"; דברי רבי יהודה. אמר לו רבי יוסי: היאך אפשר לכוון בשר כנגד בשר ועצמות כנגד עצמות? אמר לו רבי יהודה: אומדין אותו. אמר לו רבי יוסי: עד שאומדין אותו - יאמד את היד, כמה היא שוקלת? ואת הרגל כמה היא שוקלת?

ג. 'חצי ערפי עלי' - נותן חצי ערכו; רבי יהודה אומר: קונסין אותו ונותן ערך בלו. 'חצי דמי עלי' - נותן חצי דמו. רבי יוסי בר רבי יהודה אומר: קונסין אותו ונותן דמי בלו.

ד. האומר ערכו של פלוני עלי, מת הנערך - המעריך חייב.

ה. חמר בדמים שאין בערכין, ובערכין שאין בדמים. שהדמים נוהגין באדם ובבהמה בחיים, ובשחוטין בשלמים ובאבירים, ובאין שלא מן השג יד, מה שאין כן בערכין. חמר בערכין, שערכין יש להן קצבה מן התורה, מה שאין כן בדמים. 'האומר ערך פלוני עלי' ומת - חייב, 'דמי בהמה זו עלי ומת' - חייב. 'דמי בהמה זו עלי' - ומתה בהמה - הנודר חייב.

ו. חמר באדם שאין בבהמה, ובבהמה שאין באדם. שהאומר: 'דמי בהמה זו עלי' - מתה חייב. 'דמי פלוני זה עלי ומת' - פטור. חמר בערכין שנוהגים באדם ואין נוהגים בבהמה.

ז. המקדיש מעשה ידי אשתו - הרי זה מעלה לה פרנסה מתוכן, והשאר הקדוש. המקדיש מעשה ידי עבדו - הרי זה מעלה לו פרנסה מתוכן, והשאר הקדוש. המקדיש את עצמו - הרי זה עושה ואוכל, לא הקדיש אלא דמיו. ראשו של עבד זה

ז. עני ועשיר שהעריכו את עני ועשיר - זה נותן לפי משהו וזה נותן לפי משהו. 'הרי עלי ערך סתם' - זה מביא את המעט שבערכין. וכמה הוא מעט שבערכין? חמשה סלעים. האומר ערכן של עשרה עלי, אם היה עני - נותן על ידי כלן ערך עני. עשיר - נותן על ידי כלן ערך עשיר, עני והעשיר - נותן על ידי כלן, ערך עשיר ועשיר והעני - נותן על ידי כלן ערך עני. רבי יהודה אומר: ערך עשיר הואיל ובא לכלל עשר שעה אחת. האומר: 'ערך פלוני זה עלי' - הרי זה נותן סלע; דברי רבי מאיר, שנאמר (ויקרא כז, כה): "וכל ערכך יהיה בשקל הקדש". וחכמים אומרים: אין נותנין אלא לפי השג יד, שנאמר (שם כז, ח): "על פי אשר תשיג יד הנודר יעריכנו". עני שהעריך את עצמו - אין אומרים לו: 'לך לזה, לך עשה מלאכה, והבא ערך עשיר', אלא מטב שיביא ערך עני עכשו, ואל יביא ערך עשיר אלא לאחר זמן. רבי יהודה אומר: היה אומר: היה אביו חולה או מסכן או שהיתה ספינתו במדינת הים ויביא ערך עשיר, אלא מטב שיביא ערך עני עכשו, ואל יביא ערך עשיר לאחר זמן. רבי אליעזר אומר: היה חוב קרובן עולה ויורד, אין אומרים לו: 'לך לזה, לך עשה מלאכה והבא קרובן עשיר', אלא מטב שיביא קרובן עני עכשו, ואל יביא קרובן עשיר לאחר זמן. רבי שמעון אומר: הקטר חלבים כשרין למוצאי שבת, אמרה תורה: ידחו את השבת בזמן, ואל יקרבו למוצאי שבת.

מסכת ערכין פרק שלישי

א. האומר: 'הרי עלי שרביט מלא קומתו' - מביא מלא קומתו שרביט שאינו נכסף. מעשה באמה של רימטיא, שהיתה בתה חולה, ואמרה: אם תעמד בתי מחליה אתן משקלה זהב, עמדה מחליה, עלתה לירושלים ושקלתה זהב.

ב. 'משקל ידי עלי' - נותן עד האציל. 'משקל רגלי עלי' - נותן עד הארבעה,

שמעון אומר: שלשה רגלים כסדרן וחג המצות ראשון. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: כיון שעבר עלינו חג הסוכות - עובר עליהן משום 'בל תאחר'. ואחד הבכור והמעשר, ואחד כל הקדשים שהקדישן שנה של רגלים, ורגלים של שנה - עובר עליהן משום 'בל תאחר'.

מסכת צרכין פרק רביעי

א. שום היתומין שלושים יום, ושום הקדש ששים יום, ומכריוזין בבקר ובערב, בהנכנסת פועלין ובהוצאת פועלין, אומדין כמה סימניה, כמה היתה יפה, וכמה הוא רוצה לפדות על מנת לתן לאשה כתבתה ולבעל חוב את חובו, כשם שהדיוט קדם את הדיוט - הרי זו קדימה לעולם, כך הדיוט קדם את הגבוהה - הרי זו קדימה לעולם. מטלטלין של הקדש, ונטע רבעי, ומעשר שני - דמיו ידועין, נפדין על פי שלשה לקוחות ולא על פי שלשה שאינן לקוחות. מום שבגלוי - הרי זה ישחט על פי בני הכנסת; דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר: אפלו רגלו קטועה ועינו סמויה - לא ישחטו אלא על פי ממחה.

ב. המקדיש את הבהמה ומתה - יש לה פדיון. המקדיש את המתה - אין לה פדיון. הפודה מיד הקדש שלא בקרת - הקדש פדוי, שיד הקדש על העליונה. פרה זו תחת פרה של הקדש, וטלית זו תחת טלית של הקדש - הקדש פדוי, שיד הקדש על העליונה. פרה זו בחמשים סלעים תחת פרה של הקדש, 'טלית זו בחמש סלעים תחת טלית של הקדש' - ראשונה טעונה חמש, ושניה אין טעונה חמש, משכו ולא הספיק לפדותו עד שעמד במאתים - הרי זה נותן מאתים, שנאמר (ויקרא כז, יט): "ונתת את הכסף וקם לו". אם נתן הכסף - הרי אלו שלו, ואם לאו - אינו שלו. משכו בית דין ולא הספיק לפדותו עד שעמד במנה - הרי זה נותן מאתים, שאמירתו לגבוהה כמסירתו להדיוט. פדאו במנה, ולא הספיק

הקדש' - הוא והקדש שתפין בו. 'ראשו של חמור זה הקדש' - הוא והקדש שתפין בו. 'ראשו של עבד מכור לך' - משלימין ביניהן. 'ראשו של חמור זה מכור לך' - משלימין ביניהן. 'ראשה של פרה זו מכור לך' - לא מכר אלא ראשה. ולא עוד, אלא אפלו אמר: 'ראשה של פרה זו הקדיש' - לא הקדיש אלא ראשה. 'שור זה עולה' - השור עולה ומועלין בו, ואין חיבין באחריותו. 'שור זה עלי עולה' - השור עולה ומועלין בו, וחיבין באחריותו. 'דמי שור זה עולה' - השור חלין, ואין מועלין ואין חיבין באחריותו. 'דמי שור זה עלי עולה' - השור חלין ואין מועלין בו. 'בית זה הקדש' - הבית הקדש ומועלין בו ואין חיב באחריותו. 'בית זה עלי הקדש' - הבית הקדש ומועלין בו וחיבין באחריותו. 'דמי בית זה הקדש' - הבית חלין ואין חיבין באחריותו. 'דמי בית זה עלי הקדש' - הבית חלין ואין מועלין בו, אבל חיבין באחריותו.

ח. חיבי נדרים ונדבות, והערכין, והדמים, והקדשות - בית דין ממשכנין אותן. ואם מתו - הירושין חיבים להביא. חיבי חטאות ואשמות והדמים - אין בית דין ממשכנין אותן, ואם מתו - אין הירושין חיבין להביא, והדמים שגישומו - הרי הן כערכין, עולות הבאות עם חטאות, בית דין ממשכנין אותן, ואם מתו - הירושין חיבין להביא. הביא חטאתו ולא הביא עולתו - בית דין ממשכנין עליה, ואם מתו - על הירושין להביא ראיה. הביא עולתו ולא הביא חטאתו - אין בית דין ממשכנין עליה, ואם מתו - אין הירושין חיבין להביא.

ט. חיבי עולות, והדמין, ושלמין, וערכין, וחרמין, וההקדשות, נדרים ונדבות, וחטאות ואשמות, וצדקות ומעשרות, ולקט שכחה ופאה, ובכור, ומעשר בהמה, והפסח - כיון שעברו עליהן שלשה רגלים עובר עליהן משום 'בל תאחר'. רבי

אכלה הקדש בעשר ובחמש עשרה שנים -
נותן סלע ופונדיון לשנה.

ה. המקדיש שדה בשנת היובל - נותן בית
זרע חמר שעורים בחמשים שקל כסף. בית
זרע חמר שעורים, אבל לא במדה. אחד
שדה ואחד שדה אילן, ואחד שדה קנים,
במדה הזאת פחות מכן או יותר על כן -
נותן לפי חשבון. היו שם בקעים עמוקים
עשרה טפחים או סלעים גבוהין עשרה
טפחים - הרי הן אין מקדשין ונמדדין
עמה, פחות מכן נמדדין עמה ומקדשין,
הבית והבורגנין, והמגדל והשוכך
שבתוכה - הרי הן נמדדין עמה, כשהן
נפדין - נפדין כבתי חצרים. הקדיש את
השדה וחזר והקדיש את האילן, כשהוא
פודה - פודה את האילן בפני עצמו ואת
השדה כשדה אחוזה.

ו. הקדישה וגאלה - אין יוצא מידו ביובל.
גאלה - יוצא לאביו ביובל. גאלה אחר, או
אחד מן הקרובים, גאלה מידו - אינו יוצא
לו ביובל. אין לה קם תחת האב ליעידה
ולעבד עברי ולשדה אחוזה, אלא הבן
בלבד. הגיע היובל ולא נגאלה - הכהנים
נכנסים לתוכה ונותנין לו את דמיה; דברי
רבי יהודה. רבי שמעון אומר: נכנסין ולא
נותנין אלא נקראת שדה רטושין, עד יובל
שני. הגיע יובל שני ולא נגאלה - נקראת
שדה רטושין רטושין, עד יובל שלישי.
לעולם אין הכהנים נכנסים לתוכה עד
שיגאלנה אחר. במה דברים אמורים?
בשדה אחוזה של ישראל, אבל בשדה
מקנה של ישראל - מקדישין בכל שעה
שיצאו, וגואלין בכל שעה שיצאו. גאלה
אחר - יוצא לבעלים ביובל. שדה היוצא
מיד הקדש לכהנים ביובל - הרי היא כשדה
אחוזה של ישראל. הכהנים ולוים בשדה
בערי מגרשיהן - מקדישין בכל שעה
שיצאו, וגואלים בכל שעה שיצאו. גאלה
אחר - יוצא לבעלים ביובל, שדה היוצא
מיד הקדש לכהנים - הרי היא כשדה
אחוזה של ישראל. הכהנים ולוים בשדה

למשכו, עד שעמד במאתים - מה שפדה
פדוי, פדאו במאתים ולא הספיק למשכו
עד שעמד במנה, מה שפדה פדוי, שהקדש,
פדיתו היא משיכתו. רבי שמעון בן
גמליאל ורבי יוחנן בן ברוקה אומרים: אף
מעשר שני - פדיתו היא משיכתו.

ג. המקדיש את נכסיו ונתן עינו לגרש את
אשתו, רבי אליעזר אומר: ידינה הנאה
וגובה כתבתה מן הקדש, ואם רצה להחזיר
- יחזיר. רבי יהושע אומר: אם רצה
להחזיר - לא יחזיר. ובית הלל אומרים:
אם רצה להחזיר - לא יחזיר. רבי אליעזר
אומר כדברי בית שמאי, ורבי יהושע אומר
כדברי בית הלל. הקדיש תשעים מנה, והיה
חובו מאה מנה - מוסיף את דינר ופודה
מיד הקדש, אפלו בדינר, שאין הקדש יוצא
מידי פדיון. רבי שמעון בן גמליאל אומר:
אם היה חובו מרבה על הקדשו - לא
הקדיש כלום, אף על פי שאמרו ח'בי
הקדשות בית דין ממשיכין אותו, ונותנין
לו מזון שלשים יום וכסות שנים עשר
חדש' - במה דברים אמורים? בזמן שבית
דין נזקקין להן. נותנין מטה מצעת, סנדליו
ותפיליו. רבי אליעזר אומר: אם היה אכר -
נותנין לו צמדו. רבי אליעזר אומר: חמר -
נותנין לו שני חמורים. המקדיש את נכסיו,
והיו בהן עבדים, אין אומרים להאכיל את
העבדים ולהלבישם שיביאו דמים הרבה,
ולא עוד אלא אפלו מרגליות בכפר קטן,
אין להקדש אלא מקומו ושעתו.

ד. אין מקדישין לפני יובל פחות משתי
שנים של תבואה, שנאמר (ויקרא כז, יח):
"וחשב לו הכהן את הכסף על פי השנים",
הא לא הקדישה ביובל - הרי זו מקדשת.
שנים אין פחות משתים, לא כשם שאין
מקדישין פחות משתים, כך אין גואלים
פחות משתים, תלמוד לומר (ויקרא כז, יח):
"ונגרע מערפך" - אפלו שנה. נמצאת
אומר, יובל ארבעים ותשע שנים, ארבעים
ותשע סלעים, ארבעים ותשע פונדיות,

הבעלים לגאול - הַרְשׁוֹת בִּידָן, נוֹתְנִין שְׁלֹשִׁים וְאַחַד דִּינָר. בֵּית שְׁמַאי אומרים: יֵשׁ חֲמֵשׁ לְתוֹסֶפֶת. וּבֵית הַלֵּל אומרים: אֵין חֲמֵשׁ לְתוֹסֶפֶת.

י. אֵין לְאָדָם לְהַקְדִּישׁ אֶת כָּל נִכְסָיו, אִם הַקְדִּישׁ אֶת כָּלָן - הָרִי הֵן מְקַדְשִׁין. אֵין אָדָם רֹשֵׁאי לְהַחֲרִים אֶת כָּל נִכְסָיו, וְאִם הַחֲרִים אֶת כָּלָן - הָרִי הֵן מַחֲרִמִּין. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אומר (ויקרא כז, כח): "מֵאָדָם" - וְלֹא כָל אָדָם. "מִבְּהֶמָה" - וְלֹא כָל בְּהֶמָה. "מִשְׁדֶּה אַחוּזָתוֹ" - וְלֹא כָל שְׂדֵה אַחוּזָתוֹ. לְפִיכָךְ אִם הַקְדִּישׁ אֶת כָּלָן - הָרִי הֵן מְקַדְשִׁים. וְאִם הַחֲרִים אֶת כָּלָן - אֵין מַחֲרִמִּים. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה: אִם לְגִבּוֹהַ אֵין אָדָם רֹשֵׁאי לְהַחֲרִים אֶת נִכְסָיו, שְׁחַס הַמָּקוֹם עָלָיו, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אָדָם חַיִּב לְהִיּוֹת חָס עַל נִכְסָיו. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה אומר: הָרִי הוּא אומר (דברים יב, ט): "כִּי יִרְחִיב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת גְּבֻלְךָ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לְךָ" וְגו', אִי אֶפְשָׁר שֶׁהַבָּשָׂר מִבְּאִישׁ בַּקִּדְרָה, וְהִלָּא תֹאכְלוּ, הֵא אֵינוֹ אומר (דברים יב, ט): "וְאָמַרְתָּ אֹכְלָה בָּשָׂר", אֵלֹא לְתַאֲבֹן, וְכֹל הוּא לֹקֵחַ מִן הַשּׁוּק וְאוֹכֵל, תִּלְמֹד לומר (דברים יב, כא): "וְזִבְחָתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאֲנֶךָ וְאָכַלְתָּ", יִכְנֹס בָּהֶן וְיִשְׁחָטֵם כֻּלָּם, וְיַעֲלֶם? תִּלְמֹד לומר "מִבְּקָרְךָ" וְלֹא כָל בְּקָרְךָ, "מִצֹּאֲנֶךָ" וְלֹא כָל צֹאנֶךָ. וְכֵן הִיא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן עֲזַרְיָה אומר: מִי שֵׁישׁ לוֹ עֲשָׂרָה מָנָה - מִתְּעַסֵּק בִּירֵק בַּקִּדְרָה בְּכָל יוֹם. עֲשָׂרִים מָנָה - מִתְּעַסֵּק יֵרֵק בַּקִּדְרָה וְאֶלְפָס. חֲמִשִּׁים מָנָה - לִיטְרָא בָּשָׂר מִעֵרֵב שֶׁבֶת לְעֵרֵב שֶׁבֶת. מֵאָה מָנָה - לִיטְרָא בָּשָׂר בְּכָל יוֹם, אֵף עַל פִּי שְׁאֵין רָאִיָּה לְדָבָר, וְזָכַר לְדָבָר, שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה ז, כא): "בַּיּוֹם הַהוּא יִחְיֶה אִישׁ עֲגֻלָּת בָּקָר וּשְׂתֵי צֹאן וְהָיָה מֵרֵב עֲשׂוֹת חֶלֶב יֹאכֵל חֲמָאָה" - מִמָּאָה לֹג חֶלֶב יוֹצֵא לֹג חֲמָאָה. רַבִּי אומר: הָרִי הוּא אומר (ויקרא יז, יג): "אֲשֶׁר יִצְוֶה צִיד חַיָּה אוֹ עוֹף אֲשֶׁר יֹאכֵל" וְגו', וְהִלָּא סוֹפְנוּ לְרִבּוֹת שְׂרִירַשׁ וְשִׁלְקָח וְשִׁנְתָן לוֹ בְּמִתְנָה, הֵא אֵינוֹ אומר "וְאָמַרְתָּ אוֹכְלָה בָּשָׂר" אֵלֹא בְּהִזְמָנָה הַזֹּאת.

אֲחוּזָתוֹ בְּעָרֵי מִגְרָשִׁיהֶן - מְקַדְשִׁין בְּכָל שְׁעָה שְׂרִירָצוֹ, וְגוֹאֲלִין בְּכָל שְׁעָה שְׂרִירָצוֹ. גְּאֻלָּה אַחֵר - יוֹצֵא לְבַעֲלִים בְּיוֹבֵל.

ז. כֹּהֵן שְׂרִירַשׁ אֶת אָבִי אָמוֹ, וְכֵן בֶּן לִוִּי נָתַן וּמִמּוֹר בְּשִׁדָּה אֲבוֹתָיו - הָרִי הוּא כְּשִׁדָּה אַחוּזָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

ח. הַמְקַדֵּשׁ שְׂדֵהוּ בְּשְׁעָה שְׁאֵינוֹ יוֹבֵל, אומרים לו: 'פְּדָה אֶתָּה רֹאשׁוֹן', שֶׁהַבַּעֲלִים נוֹתְנִים חֲמֵשׁ, וְכָל אָדָם אֵין נוֹתֵן חֲמֵשׁ. מַעֲשֶׂה בְּאַחַד שֶׁהַקְדִּישׁ שְׂדֵהוּ מִפְּנֵי רַעְתָּה. אָמְרוּ לוֹ: 'פְּדָה אֶתָּה רֹאשׁוֹן' - הָרִי שְׁלִי בְּאֶסֶר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: אֶפְלוּ לֹא אָמַר זֶה אֵלֹא כְּבִיצָה, אָמַר לוֹ הִגִּיעְתָּהוּ, שֶׁהַקְדִּישׁ נִפְדָּה בְּכֶסֶף וּבִשְׁוֵה כֶּסֶף. אָמַר אַחַד: הָרִי שְׁלִי בְּעֶשֶׂר סָלְעִים, וְאַחַד אומר בְּעֶשְׂרִים וְאַחַד, אומר בְּשִׁלְשִׁים וְאַחַד אומר בְּאַרְבָּעִים, וְאַחַד אומר בְּחֲמִשִּׁים, חֲזֹר בּו שֶׁל חֲמִשִּׁים - נוֹטְלִין הֵימָנוּ עֲשָׂרָה סָלְעִים וּמַחֲזִירִין אֶת הַמָּקָח שֶׁלִּפְנֵינוּ, חֲזֹר בּו שֶׁל אַרְבָּעִים - נוֹטְלִין הֵימָנוּ עֶשֶׂר סָלְעִים וּמַחֲזִירִין אֶת הַמָּקָח שֶׁלִּפְנֵינוּ. חֲזֹר בּו שֶׁל שְׁלֹשִׁים - נוֹטְלִין הֵימָנוּ עֶשֶׂר סָלְעִים וּמַחֲזִירִין אֶת הַמָּקָח שֶׁלִּפְנֵינוּ, חֲזֹר בּו שֶׁל עֶשְׂרִים - נוֹטְלִין הֵימָנוּ עֶשֶׂר סָלְעִים, וּמַחֲזִירִין אֶת הַמָּקָח שֶׁלִּפְנֵינוּ, חֲזֹרוּ בָּהֶן כֻּלָּם, אִם נָטְלוּ מִכֻּלָּם עֶשֶׂר עֶשֶׂר הַמָּקָח תִּפּוֹס לְרֹאשׁוֹן.

ט. הַמְקַדֵּשׁ שְׂדֵה אַחוּזָתוֹ שֶׁלֹא בְּשַׁעַת הַיּוֹבֵל, בִּיתוֹ וּמִטְלָטְלִין, בֵּין בְּשַׁעַת הַיּוֹבֵל וּבֵין שֶׁלֹא בְּשַׁעַת הַיּוֹבֵל - כּוֹפִין אֶת הַבַּעֲלִים לְפַתַּח רֹאשׁוֹן. אָמַר אַחַד - הָרִי שְׁלִי בְּעֶשְׂרִים וְאַחַד - כּוֹפִין אֶת הַבַּעֲלִים לְתֵן עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ. עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ - כּוֹפִין אֶת הַבַּעֲלִים לְתֵן עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ, בְּעֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ, בְּעֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ - כּוֹפִין אֶת הַבַּעֲלִים לְתֵן עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ. וְשֵׁשׁ - כּוֹפִין אֶת הַבַּעֲלִים לְתֵן עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ. וְחֲמֵשׁ - כּוֹפִין אֶת הַבַּעֲלִים לְתֵן שְׁלֹשִׁים. פְּחוֹת מִכֵּן - אֵין כּוֹפִין אֶת הַבַּעֲלִים, שְׁאֵין כּוֹפִין אֶת הַבַּעֲלִים אֵלֹא כִּנְגַד חֲמֵשׁ. רָצוּ

שנים, כיצד? הניחה ויצא, הִיָּה בַּהּ תְּבוּאָה לקצור וזיתים לבצר, וענבים למסוק, לא יאמר לו: 'הניחה לפני מלאה כמו שהנחתיה לפניך מלאה', אלא אוכל שנה אחת ומסתלק. הקנים והזמורות ופרות שקמה בתוכה - הרי הן כפרות. אילן שנקצץ, או שיבש - שניהן אסורין בו. כיצד יעשה? ימכר וילקח בהן קרקע ויאכל פרותיה.

ב. מכרה לראשון במנה, מכר לראשון ולשני במאתים - אין מחשב אלא עם הראשון, שנאמר (ויקרא כה, כז): "לאֲשֶׁר מָכַר לוֹ". לראשון במאתים, ומכר לראשון ולשני במנה - אין מחשב אלא עם האחרון, שנאמר: "לְאִישׁ אֲשֶׁר בְּתוֹכָהּ", רצה אביו, או אחיו, או אחד מן הקרובים של ראשון לגאול - הרשות בידו, ושל שני - אין שומעין לו. לא ימכר ברחוק ויגאל בקרוב, ברע ויגאל בפיסה, לא ילוה ויגאל לחצאין, ובהקדש - מתר בכלן. זה חמר בהדיוט מבהקדש. אמר רבי שמעון: מפני מה בהדיוט לא דחק הפתוב שאם הגיע היובל ולא נגאל היצא הוא לבעלים ביוכל, מפני מה בהקדש דחק עליו הפתוב שאם הגיע ולא נגאלה חלוט הוא שדה להקדש.

ג. אין אדם רשאי למכור שדה אחוזתו ולהניחה בפנדתו, ולקח בהם בהמה, ולקח בהם כלים, ולקח בהם עבדים, ולגדל בהם בהמה דקה, אפילו לעשות בהם סחורה, אלא אם כן העני. אם מכר - הרי זה מכור. אין אדם רשאי למכור את בתו, ולהניחה בפנדתו ולקח בהם בהמה, ולקח בהם כלים, ולקח בהם עבדים, ולגדל בהן בהמה דקה, ואפילו לעשות בהן סחורה, אלא אם כן העני, ואם מכר - הרי זה מכור. אין אדם רשאי למכור את עצמו, ולהניח בפנדתו, ולקח בהם בהמה, ולקח בהם כלים, ולקח בהם עבדים, ולגדל בהן בהמה דקה, ואפילו לעשות בהן סחורה, אלא אם כן העני, ואם מכר - הרי זה מכור.

יא. המקדיש חצי עבדו וחצי שפחתו - הוא וכהן שתפין בו. חרמי כהנים שהקדישן להקדש המזבח, או להקדש בדק הבית - לא עשה כלום. הקדש המזבח שהקדישו לחרמי כהנים, או להקדש בדק הבית - עשה כלום, אבל הקדש בדק הבית שהקדישו לחרמי כהנים, או להקדש המזבח - מה שעשה עשוי, חרמי כהנים - אין להם פדיון, ואין יוצאין ביוכל, חרמי ישראל - רצו הבעלים לגאול - הרשות ביד כהן. חרמי ישראל, כיון שבאו ליד כהן - הרי הן כחלין לכל דבר, סתם חרמים להדיוט, ומפרש לגבוה, שנאמר (ויקרא כז, כח): "כָּל חֵרֶם קֹדֶשׁ קִדָּשִׁים הוּא לַה'". רבי יהודה בן בתירא אומר: סתם חרמים לגבוה ומפרש להדיוט, שנאמר (ויקרא כז, כא): "כִּשְׂדֵּה הַחֵרֶם".

יב. כהנים ולוים - אין מחרימין; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: כהנים אין מחרימין - שחרמים שלהם. לוים מחרימים, שאין חרמים שלהן. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה בקרקעות, "כי אֲחֻזַּת עוֹלָם הוּא לָהֶם" (ויקרא כה, לד), ודברי רבי שמעון במטלטלין - שאין חרמים שלהן.

יג. שלשה חרמים הן (ויקרא כז, כח): "אֵף כָּל חֵרֶם אֲשֶׁר יִחְרִים אִישׁ לֵה" ו"גו' - אלו חרמי כהנים. "כָּל חֵרֶם קֹדֶשׁ קִדָּשִׁים הוּא לַה'" - אלו חרמי גבוה. "כָּל חֵרֶם אֲשֶׁר יִחְרֶם מִן הָאָדָם לֹא יִפְדֶּה" - אלו חרמי מיתות בית דין.

מסכת ערכין פרק חמישי

א. המוכר שדהו בשעת היובל - אין מתר לגאול פחות משתי שנים של תבואה, שנאמר (ויקרא כה, טו): "במספר שני תבואות ימכר לך". היתה שנת שביעית או שנים כשני אליהו - אינו עולה לו מן המנזן. נרה שנה, ואכלה שנה, והובירה שנה - עולה לו מן המנזן. רבי אליעזר אומר: פעמים שיוכל לאכול הימנה שלש תבואות בשתי

חצרים. בתי ערי חומה וחוצה לארץ - הכל הולך אחר העקר. ירושלים וערי מקלט ומעשר שני - הכל הולך אחר הנוף. הבורגנין, והמגדל, והשוכך שבתוכה - הרי הן כבתי ערי חומה. והדירים, והגנות, והפרדסות שבתוכה. רבי מאיר אומר: הרי הן כבתי ערי חומה. וחכמים אומרים: הרי הן כשדות. בית בנוי בחומה; רבי יהודה אומר: כאלו הוא בחוץ. רבי שמעון אומר: כאלו הוא בפנים. בתי בדין שפתייהם לפנים וחללן לחוץ, או שפתייהן לחוץ וחללן לפנים; בית שמאי אומרים: אין פודין בהם מעשר שני, כאלו הם בפנים, אין אוכלים בהם קדשים קלים כאלו הם בחוץ. בית הלל אומרים: מכנגד החומה ולפנים כלפנים, מכנגד החומה ולחוץ כלחוץ. אמר רבי יוסי: זו משנת רבי עקיבא, משנה הראשונה; בית שמאי אומרים: אין פודין בהם מעשר שני כאלו הם בחוץ, ואין אוכלים בהם קדשים קלים כאלו הם בפנים. בית הלל אומרים: בלשכות, את שפתחה לפנים - כלפנים, את שפתחה לחוץ - כלחוץ. אמר רבי ישמעאל ברבי יוסי: וכי אין לנו מקפות חומה אלא אלו בלבד? הרי הוא אומר (דברים א, ד): "ששים עיר כל חבל ארצב וגו', כל אלה ערים בצורות חומה גבוהה" וגו', אלא כיון שגלו ישראל לבבל - בטלה מהן מצות ערי חומה. וכשעלו מן הגולה, מצאו אלו שמקפות חומה מימות יהושע בן נון, וקדשום, ולא אלו בלבד, אלא כל שתבא לה במסרת שמקפות חומה מימות יהושע בן נון. כל המצוה הזאת נוהגת בה, ושקדשום מכאן ואילף - כל המצוה הזאת נוהגת בה.

ח. חמר בבתי ערי חומה שאין בשדה אחוזה, ובשדה אחוזה שאין בבתי ערי חומה, שבת ערי חומה אין יוצאין ביובל. אם לא גאלה כל שנים עשר חדש - צמת ללוקח, מה שאין כן בשדה אחוזה. חמר בשדה אחוזה, שהמקדיש שדה אחוזתו

ד. אמר רבי יוסי ברבי חנינא: בא וראה כמה קשה אבקה של שביעית! כיצד? אדם עושה מלאכה מפרות עברה, התחיל מוכר במטלטלין, שנאמר (ויקרא כה, יד): "וכי תמכרו ממכר לעמיתך". לא הרגיש, התחיל מוכר שדה אחוזתו, שנאמר (שם כה, כה): "כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו", לא באת לידו, עד שמכר את ביתו, שנאמר (שם כה, כט): "ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה", לא באת לידו, עד שמכר את בתו, שנאמר (שמות כא, י): "וכי ימכר איש את בתו לאמה", לא באת לידו עד שלוה ברבית, שנאמר (ויקרא כה, לה): "כי ימוך אחיך ומטה ידו", ונאמר (שם שם, לו): "אל תקח מאתו נשך ותרבית", לא באת לידו עד שמוכר את עצמו, שנאמר (שם שם, לט): "כי ימוך אחיך עמך ונמכר לך", ולא לך אלא לגר, שנאמר "ונמכר", ולא לגר צדק אלא לגר תושב, שנאמר: "ונמכר לגר", ולא לגר תושב אלא לעובד כוכבים, שנאמר (ויקרא כה, מז): "או לעקר משפחת גר", נעשה כמר לעבודת פוכבים.

ה. המקדיש בית בבתי ערי חומה - הרי זה גואל מיד, וגואל לעולם, לא גאלו - צמת להקדש. המוכר בית בבתי ערי חומה - הרי זה גואל מיד, גואל והולך כל שנים עשר חדש. לא גאלו כל שנים עשר חדש - צמת ללוקח. מכרה לראשון ועמד הראשון ומכרה לשני - הרי זה גואל מיד, גואל והולך כל שנים עשר חדש, לא גאלו כל שנים עשר חדש - צמת לשני.

ו. המקדיש בית בבתי חצרים - הרי זה גואל מיד, גואל והולך לעולם. גאלה אחר - יוצא לבעלים ביובל. המוכר בית בבתי חצרים - הרי זה גואל מיד, גואל והולך לעולם, שאם הגיע יובל ולא גאלה - יוצא לבעלים ביובל. בתי חצרים, אף על פי שיש להם חומת גג - אינו כבתי ערי חומה.

ז. עיר שנפלה חומתה - כל המצוה הזאת נוהגת בה. בנה בית חוצה לה - גדון בבתי

שלא בשעת היובל - אין מתר לגאול פחות משתי שנים. יוצאין ביובל ובגרעון, מה שאין כן בבתי ערי חומה.

ט. אין עושין שדה מגרש, ולא מגרש שדה, מגרש עיר, ולא עיר מגרש. רבי אליעזר אומר: במה דברים אמורים? בערי הלויים, אבל בערי ישראל - עושין שדה מגרש, ומגרש שדה, מגרש עיר, ולא עיר מגרש - כדי שלא יחריבו את ערי ישראל. לא יסתר אדם את ביתו לעשותו גנה, לא ישע אדם את חרביתו גנה, מפני שהוא כמחריב את ארץ ישראל. רבי שמעון בן גמליאל אומר: נוטע אדם את חרביתו גנה, שכן הוא ישובה. רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: אלפים אמה תחום ערי הלויים, צא מהן אלף אמה מגרש, נמצא מגרש, והשאר שדות וכרמים.

מסכת תמורה פרק ראשון

א. הממיר אפלו בשבת - הרי זה מומר, וסופג את הארבעים. כהנים אין ממירים בקדשי ישראל. ישראל - אין ממירין בקדשי כהנים, שאין אדם עושה תמורה בזבח שאינו שלו. בכור אצל ישראל עושה תמורה. אצל הכהנים - אין עושה תמורה; דברי רבי עקיבא. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כיון שבאו לידי כהן - זה וזה אין עושין בו תמורה, זו מה יעשה לה? תרעה עד שתסתאב ותאכל לבעלים במום.

ב. אחד קדשי קדשים ואחד קדשים קלים - אין רשאי להמיר, בין בחול בין בשבת. אין משנין אותן מקדשתן, אפלו מקדשה קלה לקדשה חמורה, ואין צריך לומר מקדשה חמורה לקדשה קלה. אמר על הבכור על השלמים - 'הרי אלו עולה' - לא אמר כלום, ואין צריך לומר לעולה. 'הרי זה בכור והרי זה שלמים' - מחירמין אותן ומקדישין אותן הקדש עליו.

ג. אלו הם חרמים: האומר 'חרם זה לפנה'. אלו הם הקדשות - האומר: 'הקדש זה

לבדק הבית'. מן כמה הוא נותן קדשים שחייב באחריותו, כגון חטאת ואשם. האומר 'הרי זו עלי עולה'; 'הרי זו עלי שלמים' - נותן דמי כלן. קדשים שאין חייב באחריותו, כגון הבכור והמעשר, והאומר 'הרי אלו עולה'; 'הרי אלו שלמים' - נותן טובת הנאתו. וכמה טובת הנאתו? אומר כמה אדם רוצה לתן בעולה שאין צריך לה לקח בכור לתנו לכן בתו.

ד. עושין תמורה באחרים. עושין תמורה זה בזה. עושין תמורה אחד בשנים ושנים באחד, אחד במאה ומאה באחד; רבי שמעון אומר: אין עושין תמורה אלא אחד באחד, שנאמר (ויקרא כז, ט): "בהמה בבהמה ולא בהמות בבהמה". אמרו לו: כשם שהבהמה יחידה קרויה בהמה - כך בהמות הרבה קרויות בהמה, שנאמר (ויקרא ד, יא): "ובהמה רבה".

ה. אמר: 'נגלה של זו עולה' - אין בלה עולה אלא אותה הרגל בלבד. מה יעשה לה? תמכר לחיבי עולות חוץ מרגלה ודמיה חליץ; דברי רבי מאיר. רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון אומרים: אין בלה עולה. אמר רבי: נראין דברי רבי יהודה בדבר שאין הנשמה תלויה בו, ודברי רבי יוסי ורבי שמעון בדבר שהנשמה תלויה בו. רבי יוסי אומר: עושין תמורה שלמין באברים, עושין תמורה ברובע ונרבע, ונרבע במקצה, ובנעבד באתנו, ובמחיר וכלאים, ובטרפה וביוצא דפן; רבי אליעזר אומר: הכלאים והטרפה, ויוצא דפן, וטמטום ואנדורגיניס - לא קדושין ולא מקדישין.

ו. המקדיש בעל מום למזבח - עובר בחמשה לאוין: בל תקדיש, בל תשחט, בל תזרק את הדם, ובל תקטיר חלב, ובל תקטיר מקצתו, שנאמר (ויקרא כב, כא): "תמים יהיה לרצון כל מום" וגו'. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: אף משום 'בל תקבל את דמו'. הקדישו ולא שחטו - אינו חייב

מן הקלעים, ונאכלין לזכרי כהונה ונאכלין ביום ובלילה, מה שאין בקרבנות יחיד. קרבנות יחיד עושין תמורה ובאים בשתפות, יש מהן חטאת מתה וחטאת נקבה, אשם ודאי ואשם תלוי, ובאין מן המעשר, וטענין סמיכה מה שאין בקרבנות צבור.

ט. אלו דברים שבין בהמה לעופות, שהבהמה דוחה את השבת ודוחה את הטמאה, ונוהגת בצבור כחיד, ויש בה חטאת מתה, וחטאת נקבה, ואשם ודאי, ואשם תלוי, ותודה, ושלמים, ובאה מן המעשר, וקרבן בכמה, וטעונה סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק, וטעונה מתן ארבע, ויש מדמה נכנס לפניו ולפני ולפנים, מה שאין כן בעופות.

י. אלו דברים שבין עופות לבהמה: שהעופות תחלת הקדשן מועלין בהן. ובהמה, יש הימנה שמועלין בה ויש הימנה שאין מועלין בה. והכשרו להביא נקבות כזכרים לעולות, ובעלי מומין כנקבות לגבי מזבח, ויש מהן חטאת העוף הבא על הספק, וכלן קדשי קדשים, ונאכלין לפניו מן הקלעים ונאכלים לזכרי כהונה, ונאכלים ליום ולילה, מה שאין כן בבהמה.

יא. ואלו דברים שבין מנחות לעופות, שהמנחות נוהגות בצבור כחיד, ודוחות את השבת ואת הטמאה, וטעונות הגשה ותנופה וטעונות כלי, ודברים אחרים הבאין חובה להן, מה שאין כן בעופות.

יב. ואלו דברים שבין עופות למנחות: שהעופות באין בשתפות ומתירין מחסרי כפרה, והתר מכלל אסורין בקדש, וחיבים עליה בחוץ, מה שאין כן במנחות. ולד חטאת ותמורת חטאת שמתו בעליה - עושה תמורה. ושאבדה, ושמצאת עד שלא כפרו הבעלים - עושה תמורה. משכפרו בעלים - אין עושה תמורה. רבי שמעון אומר: אף שכפרו הבעלים. ושעברה שנתה יהו מתות, ובצבור מצינו

אלא אחת, הקדישו ושחטו וזרק את דמו - חיב על כל אחת ואחת, המקדיש רובע ונרבע, מקצה ונעבד, אתנן ומחיר, שרוע וקלוט - עובר משום שמות הללו, והרי הן כבעלי מומין שקדם הקדשם את מומם, ואין יוצאין לחלין, אלא על מום קבוע בלבד. המקדיש תמימים לבדק הבית - חיב ב'עשה' ו'לא תעשה'; דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים: אין חיב אלא משם אחד בלבד. המקדיש תמימים לבדק הבית - אין פודין אותו אלא למזבח בלבד, המקדיש בעל מום למזבח. רצה לפדותו להקדיש בדק הבית - הרשות בידו. הולד - אין עושה תמורה, ואין צריך לומר ולד הולד. רבי יהודה אומר: הולד - עושה תמורה, הצבור - אין עושה תמורה. בהמת צבור - אין עושין תמורה. השתפין - אין עושין תמורה, ובהמת השתפין - אין עושין תמורה. בהמה שחציה קדש וחציה חול - לא עושה ולא נעשית, ולא הזבח הבא מחמת תמורה עושה תמורה.

אז, קרבנות צבור - דוחים את השבת ואת הטמאה, קרבנות יחיד - אינם דוחים לא השבת ולא הטמאה; דברי רבי יהודה. אמר לו רבי יעקב: מצינו בחביתי כהן משיח ופר יום הכפורים והפסח, שהן קרבנות יחיד ודוחין את השבת ואת הטמאה. מצינו בפר הבא על כל המצות, ושעירי עבודת כוכבים, וחגיגה, שקרבנות צבור; ואינם דוחין, לא את השבת ולא את הטמאה. כלל אמר רבי יעקב: כל שיש לו זמן קבוע מן התורה, ואין יכול לעשות מערב שבת - דוחה את השבת. וכל שאין לו זמן קבוע מן התורה, ויכול לעשות מערב שבת - אין דוחה את השבת.

ח. אלו דברים שבין קרבנות צבור לקרבנות יחיד: שקרבנות צבור תחלת הקדשן מועלין בהן, קרבנות, יש מהן שמועלין בהן ויש מהן שאין מועלין בהן. יש מהן חטאת מן הצאן הבא על לא הודע, וכלן קדשי קדשים נאכלין לפניו

ד. המפריש אשמו ואבד, והפריש אחר תחתיו, ולא הספיק להקריבו עד שנמצא הראשון, והרי שניהם עומדין - יביא את איזה מהם שירצה, והשני ירעה עד שיסתאב, וימכרו, ויפלו דמיו לנדבה.

ה. המפריש מעות לאשמו, ואבדו, והפריש מעות תחתיהן, ולא הספיק לקח בהן אשם עד שנמצאו מעות הראשונות - יביא מאלו ומאלו אשם, ויקרב, והשאר יפול לנדבה. המפריש מעות לאשמו, ואבדו, והפריש מעות תחתיהן, ולא הספיק לקח בהן אשם עד שנמצאו מעות - המעות יביא בהן אשם, ויקרב, ואשם ירעה עד שיסתאב, וימכרו, ויפלו דמיו לנדבה. המפריש אשמו ואבד, והפריש מעות תחתיו, ולא הספיק לקח בהן עד שנמצא אשם, אשם יקרב והמעות יפלו לנדבה. המפריש אשמו ואבד, והפריש אחר תחתיו, והקריבו, ואחר כך נמצא הראשון - ירעה עד שיסתאב, וימכרו, ויפלו דמיו לנדבה. רבי אליעזר אומר: יביא בדמיו עולה. המפריש מעות לאשמו ואבדו, והפריש מעות תחתיהן, ולקח בהן אשם, והקריבו, ואחר כך נמצאו מעות הראשונות יפלו לנדבה. רבי אומר: ילכו לים המלח. רבי אליעזר אומר: יביא בהן עולה. והלא אף הנדבה עולה היא, מה בין דברי רבי אליעזר לדברי חכמים? רבי אליעזר אומר: עושה תמורה. וחכמים אומרים: אין עושה תמורה.

ו. המפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ולא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה, והרי שתייהן תמימות, ראשונה תקרב ושניה תמות; דברי רבי. אחת תמימה ואחת בעלת מום: תמימה - תקרב, ובעלת מום - תשחט. נשחטה בעלת מום עד שלא נזרק דמה של תמימה - מתרת. משנזרק דמה של תמימה - אסורה. רבי אלעזר ברבי שמעון אומר: אפלו בשר בקורה - הרי זה תקבר. המפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, ולא הספיק להקריבה עד שנמצאת הראשונה,

כולד חטאת ובתמורת חטאת, ובחטאת שמתו בעליה, ביחיד דברים אמורין ולא בצבור, אף אלו ביחיד דברים אמורין ולא בצבור. חמר בזבח שאין בתמורה, ובתמורה שאין בזבח, שהזבח דוחה את השבת, ואת שטמאה נוהג בצבור ביחיד, ועושה תמורה, מה שאין כן בתמורה. חמר בתמורה, שהתמורה קדושה חלה עליה בעלת מום קבוע, מה שאין כן בזבח. רבי יוסי בר יהודה אומר: שגגה פדון.

מסכת תמורה פרק שני

א. המפריש נקבה לעולה - תרעה עד שתסתאב, ותמכרו ויפלו דמיה לנדבה. רבי שמעון אומר: אמר על בהמה טמאה ועל בעלת מום: 'הרי אלו עולה' - לא אמר כלום! 'הרי אלו לעולה' - אפלו זבל, אפלו אבנים - ימכרו, ויביא בדמיהן עולה. המפריש נקבה לאשם תרעה עד שתסתאב ותמכרו, ויפלו דמיה לנדבה.

ב. המפריש נקבה לפסח - תרעה עד שתסתאב ויביא בדמיה פסח. רבי שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון: תמכרו שלא במום. ילדה זכר - ירעה עד שיסתאב וימכרו ויביא בדמיו פסח. רבי אליעזר אומר: הוא עצמו יקרב פסח. תמורת הפסח, ולד תמורת פסח, ולדן ולדן עד סוף העולם - ירעו עד שיסתאבו, וימכרו ויביא בדמיהן שלמים. רבי אומר: יקרב פסח, ולד תמורת שלמים, ולדן ולדן עד סוף העולם - ירעו עד שיסתאבו, וימכרו ויביא בדמיהן שלמים. רבי אלעזר אומר: ולדות עצמן יקרבו שלמים.

ג. המפריש נקבה לעולתו ולפסחו ולאשמו - עושה תמורה. רבי שמעון אומר: לעולתו - עושה תמורה, לפסחו ולאשמו - אין עושה תמורה. אין לה דבר שהוא עושה תמורה, אלא דבר הרועה ומסתאב. אמר רבי: רואה אני דברי רבי שמעון בפסח, שמא הקדיש הפסח ובאו שלמים.

שמות כאחת' - דבריו קמים. אם אמר: 'מה שקריתי שם לראשון וחזרתי וקריתי שם לשני' - אין דברים אחרונים כלום. מודה רבי מאיר לחכמים: 'מה שתלד בהמה זו עולה' והיא תודה, 'מה שתלד בהמה זו חטאת' והיא שלמים - דבריו קימיין. מודים חכמים לרבי מאיר, באומר: 'בהמה זו תחת שני זבחים אלו, תחת שני זבחים שאני חיב' - אין דבריו אחרונים כלום.

ג. 'בהמה זו תמורת עולה ותמורת שלמים' - הכל תמורת עולה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: דבריו קימיין. רבי יוסי אומר: יבדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי אלא שאין יכול להוציא שני שמות כאחת' - דבריו קימיין. מה שקריתי שם לראשון וחזרתי וקריתי שם לשני - אין דבריו אחרונים כלום. 'בהמה זו חצייה עולה וחצייה שלמים' - הכל עולה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: ירעה עד שיתאבב, וימכר ויביא בדמי חצייה עולה ובדמי חצייה שלמים, ורבי יוסי אומר: יבדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי אלא שאין יכול להוציא שני שמות כאחת' - דבריו קימיין. אם אמר: 'מה שקריתי שם לראשון וחזרתי וקריתי שם לשני' - אין דבריו אחרונים כלום. 'בהמה זו תחת עולה' תחת שלמים' - הכל תחת עולה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: דבריו קימיין. רבי יוסי אומר: יבדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי, אלא שאין יכול להוציא שני שמות כאחת' - דבריו קימיין. אם אמר: 'מה שקריתי שם

והרי שתיקה עומדות' - יביא את איזה מהן שירצה, שניה תרעה עד שתסתאב, ותמכר, ויפלו דמיה לנדבה או תמות. המפריש מעותיו לחטאתו ואבדו, והפריש חטאת תחתיה, ולא הספיק להקריבה עד שנמצאו; רבי אומר: ילכו לים המלח. ומודים חכמים לרבי, במפריש חטאתו ואבדה, והפריש אחרת תחתיה, והקריבה, ואחר כך נמצאת הראשונה - שתמות. המפריש מעות לחטאתו ואבדו, והקריב חטאת, ואחר כך נמצאו מעות - ילכו לים המלח, שרבי אומר: אין המעות נופלות לנדבה אלא אם כן לקח בהן חטאת, והותר. וחכמים אומרים: אין חטאת מתה, ואין המעות ילכו לים המלח, אלא שנמצאו מאחר שכפרו הבעלים.

ז. תמורת הבכור והמעשר, ולדן, ולד ולדן, עד סוף העולם - הרי אלו בבכור וכמעשר, ויאכלו במומן לבעלים. מה בין בכור ומעשר לכל הקדשים? שכל הקדשים חיב באחריותו ויטפל בהן להביא מחוץ לארץ, מה שאין כן בבכור ובמעשר.

מסכת תמורה פרק שלישי

א. האומר: 'מה שבמעי בהמה זו הקדש' - מתרת בגזה ואסורה בעבודה, מפני שמכחיש את הקדשים. שחטה - העבר אסור באכילה. מתה - העבר אסור בהנאה. 'שור זה הקדש לאחר שלשים יום', שחטו בתוך שלשים יום - מתר באכילה. מת - מתר בהנאה. הקדישו לשם שלמים - הרי זה מקדש. 'מעכשו לאחר שלשים יום', ושחטו בתוך שלשים יום - אסור באכילה. מת - אסור בהנאה. הקדישו לשם שלמים - הרי זה אינו מקדש.

ב. 'בהמה זו תודה' - מה שתלד עולה. 'בהמה זו שלמים' - מה שתלד חטאת. 'הרי זו ולד תודה' - ולד שלמים; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: דבריו קימיין. רבי יוסי אומר: יבדק, אם אמר: 'לכך נתכונתי, אלא שאין יכול להוציא שני

מעוֹת או זָבַח מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ, וְאָמַר: 'אִם תְּמוּרַת תְּמוּרָה הוּא - זֶה חֲלִין הוּא זו עוֹלָה, הִיא שְׁלָמִים. אִם תְּמוּרַת שְׁלָמִים הִיא זו - הָרִי זו עוֹלָה', וְהָרִי הֵן כְּזָבַח וְכְתְּמוּרָה שֶׁנִּתְעַרְבָה בְּתְּמוּרָתָה - שֶׁתִּיהֵן יִקְרְבוּ וְיִנִּיף הַלֶּחֶם עִמָּהֶן. מִת אֶחָד מֵהֶן - לֹא יִקְרַב שָׁנִי. חֹזֵר וְהִמִּיר בְּאֶחָד מֵהֶן - הָרִי זֶה לֹא יִקְרַב. וְכֵן שְׁלָמִים שֶׁנִּתְעַרְבוּ בְּכֹכּוֹר - שְׁנֵיהֶם יִרְעוּ עַד שִׁסְתָּאֲבוּ, וַיֹּאכְלוּ כְּכֹכּוֹר. מִת אֶחָד מֵהֶן - לֹא יִקְרַב שָׁנִי. חֹזֵר וְהִמִּיר בְּאֶחָד מֵהֶן - הָרִי זֶה לֹא יִקְרַב.

לְרֹאשׁוֹן וְחִזְרוֹתִי וְקָרִיתִי שֵׁם לְשָׁנִי - אֵין דְּבָרָיו אַחֲרוֹנִים כְּלוֹם.

ד. 'בְּהִמָּה זו חֲצִיָּה עוֹלָה וְחֲצִיָּה שְׁלָמִים', וְהִמִּיר בָּהּ - תְּמוּרָתָהּ כִּיּוֹצֵא בָּהּ. 'חֲצִיָּה עוֹלָה וְחֲצִיָּה שְׁלָמִים'. 'בְּהִמָּה זו חֲצִיָּה תַּחַת עוֹלָה וְחֲצִיָּה תַּחַת חֲטָאֵת' - הַכֹּל עוֹלָה; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים: תְּמוֹת. 'חֲצִיָּה תַּחַת חֲטָאֵת וְחֲצִיָּה תַּחַת עוֹלָה' - הַכֹּל מוֹדִים שֶׁתְּמוֹת.

ה. חֲמִשָּׁה שֶׁהִבִּיאוּ זָבַח אֶחָד, אֶחָד סוֹמֵךְ לְשׁוֹם עוֹלָה וְכֹלָם סֹמְכוּ לְשׁוֹם שְׁלָמִים - יִרְעָה עַד שִׁסְתָּאֲבוּ, וַיִּמְכְּרוּ בְּדָמֵי חֲצִיָּה עוֹלָה וּבְדָמֵי חֲצִיָּה שְׁלָמִים. שְׁחִטּוּ - תַּעֲבֹר צוּרְתוֹ וַיּוֹצֵא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. מִצָּאתוֹ שְׁלָמִים - תַּעֲלֶה לְגַבִּי מִזְבֵּחַ, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיָה בֵּית דִּין. שְׁלֹכָךְ אָמַר רַבִּי יוֹסִי: בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמְנָן שֶׁמִּתְכַּוֵּן לְכַךְ מִתְחַלְתּוּ, אֲבָל סוֹמֵךְ לְשֵׁם עוֹלָה, וְנִמְלֵךְ וְאָמַר לְשׁוֹם שְׁלָמִים - הָרִי זֶה בְּקֹדֶשֶׁתָּהּ רֹאשׁוֹנָה.

ו. 'הָרִי זֶה תְּמוּרַת זו', 'חֲלִיפַת זו' - הָרִי זו תְּמוּרָה. 'זו מְחַלֶּלֶת עַל זו' - לֹא אָמַר כְּלוֹם. בְּהִקְדָּשׁ בְּדֶק הַבַּיִת זֶה מְחַלֶּלֶת עָלָיו - דְּבָרָיו קִיָּמִין. 'תְּמוּרָה זו, חֲלִיפָהּ זו' - לֹא אָמַר כְּלוֹם. 'הָרִי זֶה חֲטָאֵת', וְהָרִי זו אֲשֶׁם, אֵף עַל פִּי שְׁחִיב - לֹא אָמַר כְּלוֹם. 'הָרִי אֵלּוֹ לְחֲטָאֵת' וְהָרִי אֵלּוֹ לְאֲשָׁמִי, אִם הָיָה חִיב - דְּבָרָיו קִיָּמִין. וְאִם לֹא - לֹא אָמַר כְּלוֹם. 'הָרִי עָלִי חֲטָאֵתוֹ וְעֵלְתוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי', מִדַּעְתּוֹ - יֵצֵא. וְשֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ - לֹא יֵצֵא. הֵלֶךְ הָלָה וְהִבִּיא לְעֶצְמוֹ - הָרִי הֵן כְּחֲטָאֵת וְאֲשֶׁם שֶׁכִּפְּרוּ הַבְּעָלִים. עוֹלָה שֶׁנִּתְעַרְבָה בְּזָבָחִים - יִרְעוּ עַד שִׁסְתָּאֲבוּ, וַיִּמְכְּרוּ וַיִּבִּיא בְּדָמֵי יָפָה שְׂבֵהֶן זָבַח, וּבְדָמֵי הִיפָה שְׂבֵהֶן עוֹלָה. הַמִּיר בְּאַחַת מֵהֶן, וְאֵין יוֹדֵעַ בְּאִיזוֹ מֵהֶן הַמִּיר - הָרִי זֶה מִבִּיא מְעוֹת או זָבַח מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ, וְאָמַר: 'אִם תְּמוּרַת עוֹלָה הִיא - הָרִי זֶה שְׁלָמִים, אִם תְּמוּרַת שְׁלָמִים הִיא - זֶה - הָרִי זו עוֹלָה', וְהָרִי הֵן כְּשָׁנִי זָבָחִים שֶׁנִּתְעַרְבוּ זֶה בְּזֶה. חֹזֵר וְהִמִּיר בְּאֶחָד מֵהֶן, וְאֵין יוֹדֵעַ בְּאִיזוֹ מֵהֶן הַמִּיר - הָרִי זֶה מִבִּיא

כ"ה 28 ראשון Sunday 21 SEP			בבלי: זבחים ז ירושלמי: סוטה יד תוספתא: ערכין ב נ"ך: הושע ט רמב"ם: מלוה ולוה א	ז' דסליחות עלות השחר 5:30 סו"ז קרי"ש - פג"א 9:09 סו"ז תפלה - פג"א 10:22 שקיעה 6:54 נץ החמה 6:43 סו"ז קרי"ש - גר"א 9:45 סו"ז תפלה - גר"א 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת 8:07	
כ"ט 29 שני Monday 22 SEP			בבלי: זבחים ח ירושלמי: סוטה טו תוספתא: ערכין ג נ"ך: הושע י רמב"ם: מלוה ולוה ב	ערב ראש השנה תשפ"ו, זכור ברית Rosh Hashana Eve עלות השחר 5:31 סו"ז קרי"ש - פג"א 9:09 סו"ז תפלה - פג"א 10:22 שקיעה 6:52 נץ החמה 6:44 סו"ז קרי"ש - גר"א 9:45 סו"ז תפלה - גר"א 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת 8:05	
א 1 שלישי Tuesday 23 SEP			בבלי: זבחים ט ירושלמי: סוטה טז תוספתא: ערכין ד נ"ך: הושע יא רמב"ם: מלוה ולוה ג	א' דראש השנה תשפ"ו 1st Day Rosh Hashana עלות השחר 5:32 סו"ז קרי"ש - פג"א 9:10 סו"ז תפלה - פג"א 10:22 שקיעה 6:50 נץ החמה 6:45 סו"ז קרי"ש - גר"א 9:46 סו"ז תפלה - גר"א 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת 8:03	
ב 2 רביעי Wednesday 24 SEP			בבלי: זבחים י ירושלמי: סוטה יז תוספתא: ערכין ה נ"ך: הושע יב רמב"ם: מלוה ולוה ד	ב' דראש השנה תשפ"ו 2nd Day Rosh Hashana עלות השחר 5:33 סו"ז קרי"ש - פג"א 9:10 סו"ז תפלה - פג"א 10:22 שקיעה 6:49 נץ החמה 6:46 סו"ז קרי"ש - גר"א 9:46 סו"ז תפלה - גר"א 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת 8:02	
ג 3 חמישי Thursday 25 SEP			בבלי: זבחים יא ירושלמי: סוטה יח תוספתא: תמורה א נ"ך: הושע יג רמב"ם: מלוה ולוה ה	צום גדליה Fast of Gedalia עלות השחר 5:34 סו"ז קרי"ש - פג"א 9:10 סו"ז תפלה - פג"א 10:22 שקיעה 6:47 נץ החמה 6:47 סו"ז קרי"ש - גר"א 9:46 סו"ז תפלה - גר"א 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת 8:00	
ד 4 ששי Friday 26 SEP			בבלי: זבחים יב ירושלמי: סוטה יט תוספתא: תמורה ב נ"ך: הושע יד רמב"ם: מלוה ולוה ו	עלות השחר 5:35 סו"ז קרי"ש - פג"א 9:11 סו"ז תפלה - פג"א 10:22 שקיעה 6:45 נץ החמה 6:48 סו"ז קרי"ש - גר"א 9:47 סו"ז תפלה - גר"א 10:46 צה"כ לשיטת ר"ת 7:58	
ה 5 שבת Shabbos 27 SEP			בבלי: זבחים יג ירושלמי: סוטה כ תוספתא: תמורה ג נ"ך: יואל א רמב"ם: מלוה ולוה ז	וילך, שבת שובה Shabbos Shuvah עלות השחר 5:36 סו"ז קרי"ש - פג"א 9:11 סו"ז תפלה - פג"א 10:23 שקיעה 6:44 נץ החמה 6:49 סו"ז קרי"ש - גר"א 9:47 סו"ז תפלה - גר"א 10:47 צה"כ לשיטת ר"ת 7:57	

דַּעַם עֲרִשְׁטֹן טָאג ראש השנה דַּארף מַעַן זײַער אַכְטונג גַּעבן צו רַעדן ווי ווײַניגער, און אַ חֲשׁוּבֶער
מַעֲנִיט דַּארף נאָך מַעַר אַכְטונג גַּעבן אויף דַּעַם.
(שיחות הר"ן סימן כ"א)